

W

vlaams nationaal

DEZE WEEK

Te Antwerpen wordt Bell-Telephone bedreigd. Weerstanders zeggen waarom zij de Borms-herdenking bijwoonden (blz. 3 en 4). Poswick, de nieuwe minister van landsverdediging (blz. 4). De dialoog met onze lezers gaat verder (blz. 6). Borms en de Valera; een vergelijking (blz. 8). Minister Grootjans moet Coppieters gelijk geven (blz. 9). Twee stappen voorwaarts en twee achterwaarts in Rusland (blz. 10). Scheepswerf naar de haaien of groot-kapitalistisch spelletje? (blz. 12 en 13). Verder onze wekelijkse dames-, kunst-, sport- en toerisme-rubrieken.

LIMBURG 1976

Sedert een tiental jaren is bij vele Limburgers de overtuiging gegroeid dat hun provincie een zonnige toekomst tegemoet gaat, dat de « assepoes van Vlaanderen » een welstellende dame zal worden en dat het gebied, « waar de brede stroom der Maas machtig zee- waarts vloeit », wel eens tot het eldorado der Lage Landen zou kunnen uitgroeien.

De leidende instanties in Limburg onderschrijven dit toekomstbeeld in woord en geschrift. Of zij er waarlijk in geloven laten wij hier buiten beschouwing. Feit is dat zij de Limburgers een uitzonderlijk mooie toekomst in het vooruitzicht stellen. Handelend over het Limburg van het jaar 2.000 schrok C.V.P.-senator Leynen er zelfs niet voor terug onlangs volgende woorden neer te schrijven : « Een gewest met een miljoen inwoners, gemeentelijke kernen met hoogbouw, zeven, tien of meer verdiepingen, maar ook massa's lachende bungalows in de dennebossen en op de heide tussen Helchteren en Leopoldsburg, meerdere grote wegen met vier of zes rijvakken en een intens verkeer van auto's, vrachtwagens en autobussen, — ruime werkplaatsen in aluminium en glas, omgeven door grasmatten en groen struikgewas, een universiteit te Hasselt, en een trotse kathedraal (...), uitgestrekte vijvers voor roeisport en yachting in de Demerbeemden, te Bokrijk en in het Maasdal, een kunstmuseum in het gerestaureerde kasteel van Alde-Biezen, een half dozijn helikopterpleinen voor directe verbinding met Melsbroek en met de daken van een aantal administratieve gebouwen te Brussel (...). De ganse jeugd zal bijeengepropt zitten in de klassen van de « wetenschappelijke » humaniora. Na een vierdaagse werkweek zullen velen voor drie dagen op weekend trekken naar de landen van het zonnige zuiden, in de buurt van de Middellandse Zee. De meer bemiddelden zullen daar hun buitenverblijf hebben, zoals thans aan zee of in de Ardennen » (Het Belang van Limburg, 1 jan. '66).

Zal er van een dergelijk luilekkerland iets in huis komen? Of is het toekomstbeeld der Limburgers een ijdele droom? Het loont beslist de moeite hierbij even stil te staan.

Naar aanleiding van de jongste programmadag der Volksunie heeft de sociaal-ekonomische werkgroep van deze partij o.a. de toekomst van Limburg onder ogen genomen. Op streng-wetenschappelijke basis bracht hij een prognose tot stand voor de periode 1966-76. Hier navolgend geven wij er de grote trekken van weer.

Het aantal werkzoekenden zal met 78.000 aangroeien : 65.000 tengevolge van de snelle demografische ontwikkeling — 29 % van het totaal aantal voor gans Vlaanderen — 13.000 tengevolge van de achteruitgang van de tewerkstelling in de landbouw en mijnnijverheid. Daarnaast staat dat de ruime industrie — althans voor zover zij volgens het huidige groeityrme blijft tot stand (lees verder op blz. 3 in kader)

Achter deze tralies ligt de Jodenakker van Merksem. Hier wilden oud-weerstanders en mensen uit het andere kamp samen met jongeren van de naoorlogse generaties een eerlijk gebaar van verzoening stellen. Dit werd hen met veel wapengekletter verhinderd door de gendarmen, gezonden door de liberaal Van der Poorten, wat de verontwaardiging opwekte van alle onbevooroordeelde aanwezigen (o.m. de Gazet van Antwerpen).

Weekblad • 12^e jaargang • nr 17 • 23 april 1966

VOLKSUNIE

Beheer : M. Lemonnierlaan 82, Br. 1. Tel. 22.82.16; pcr. 1476.97 Volksunie, Brussel 1. — Redaktie : Sylvain Dupuislaan 110, Br. 7. Tel. 23.11.98. Verkrijgbaar bij alle dagbladverkopers. Losse nrs 8 fr.

Zondag 1 mei vieren wij te Hasselt het Vlaams feest van de arbeid, dan zullen de « ordehandhavers » wel achter de tralies blijven. Het zal er rustiger toegaan. Uw aanwezigheid aldaar zal een gepast antwoord zijn aan allen die menen de Vlamingen in een hoekje te kunnen drummen door demagogisch misbruik van de verwarde en pijnlijke oorlogsperiode.

Betog mee te Hasselt onder de leuze :

NOOIT MEER ZWARTBERG WELVAART DOOR FEDERALISME

Wij en gij

vlaams nationaal

VLAAMSE CANADEZEN

Tijdens de na-oorlogse jaren van de 1e wereldoorlog, weken er duizenden Vlamingen uit naar Canada, om zich daar, « in 't land van belofte », een nieuwe schone toekomst op te bouwen. Oost- en West-Vlaanderen leverden daarbij de sterkste contingents. Wie in 1966 'n exemplaar in handen krijgt van hun « Gazette van Détroit » kijkt met verbijding op naar de stoere Vlaamse immigranten. Ze bouwden met succes, midden een reusachtige staat, waar Engels- en Franssprekenden 'n jarenlange strijd om 't meesterschap voeren, aan 'n kleine Vlaamse republiek die sterk staat als een rots in de branding!

De moeilijk verdiende welstand schiep tijdens de laatste jaren mogelijkheden om nog eens « in compagnie » terug over de grote plas te komen naar het land hunner vaders.

De ouderen gaven ordewoorden aan de jongeren :

— Vergeet niet de standbeelden van Jan Breydel en Pieter De Coninck (Brugge), van Bertin Rodenbach (Roelare) en Jacob Van Artevelde (Gent) te bezichtigen. Ook de IJertoren niet ongemerkt voorbij gaan.

— De traditie van vroeger getrouw, hadden ze het onmisbare Vlaams liederboekje bij de hand en zongen naar hartelust in de autocars en op al de pleisterplaatsen hun bekende oude Vlaamse liedjes. Hun repertoire-urwerk was wel blijven staan in de jaren 1925-1926... maar dat kon hun geestdrift niet blussen. Hun Vlaams gemoedsleven kon enkel uitgedrukt worden door hun eigen lied (in tegenstelling met bij ons!). Overgelukkig om het blijde wederzien van familie en vrienden, van 't landeken tussen Leie en Schelde, zijn ze dan weergekeerd naar de nieuwe wereld, waar in de steden de wolkenkrabbers toch nog heel wat volumineuzer zijn dan in hun geboortepays (om niet Heimatland te zeggen).

Contacten werden vooraf opgenomen, om van uit de « Vlaanders » nu een tegenbezoek te organiseren. De verwezenlijking van dat grootse opzet kreeg intussen reeds « vorm en gestalte » E.P. Verte, de bekende Directeur-Beheerder van het tijdschrift « Ambassadeur » (tijdschrift van « België in de wereld », werkte met zijn Beheerraad een plan uit, waarbij niet minder dan 250 Vlaamse studenten betrokken zijn. Ook het Vlaamse volkslied zal daar een rol bij spelen. « Wat in de kinder- en jeugd-jaren de harten dezer Vlamingen

boeide en tooide, bleef vastankeren in het geheugen... en zal daar tijdens grote volkszangavonden aangevuld worden! ».

In het leven der volkeren die in hun bestaan bedreigd werden, is het nationale lied zeer dikwijls het laatste « bastion » geweest, waaraan ze zich vastklampen om zich zelve te blijven. (Denk maar aan de volkeren der Russische randstaten bij de Baltische zee, aan Polen en Hongaren, enz.)

Mocht dit grootse plan een heerlijke verwezenlijking kennen. De vriendschapsbanden tussen tienduizenden volksgenoten, verspreid over gans de wereld, met het moederland versterkt... 't is een heerlijke taak, die de « werkende en zingende ambassadeurs » wacht.

Willem De Meyer.

VERSCHIL VAN BEHANDELING

De onhebbelijke heer senator Vander Bruggen, groot achterlicht van de B.S.P.-Geraardsbergen, heeft eens te meer, zijn waar gelaat laten zien, gedurende de senaatsvergadering van 5 april. Hij vraagt, amnestie te verlenen aan « allen » die gedurende de verkiezingsstrijd 1965 om eerder lichte redenen, relatief zware straffen opliepen. Volledig akkoord, dat men blijk geeft van mildheid tegenover de propagandisten, die uit idealisme hun partij dienen. Die propagandisten, zegt de heer Vanderbruggen, bedrijven niets anders, dan een vorm van democratie. Maar, volgens deze heer, mogen slechts de traditionele partijen, van deze democratische regel genieten. Wat de extremisten betreft, zegt hij, kan men tegen hen niet streng genoeg optreden! En maar afgeven op de Volksunie.

De politiestaat op zijn best, om het unitarisme te redden. Zo ook in Aalst, waar naar aanleiding van een voordracht van aftredende B.S.P.-minister Vranckx, volksuniemilitanten op waardige wijze de moordenaars-metodes van de regeerders, naar aanleiding van Zwartberg, aan de kaak stelden. Vier V.U.-manifestanten werden opgeleid door de politie en zullen voor de rechtbank moeten verschijnen. Zou het niet rechtvaardiger zijn, de heer Vranckx voor een rechtbank te dagen voor het drama Zwartberg (2 doden en zoveel gewonden)? Vele zogenaamde oorlogsmisdadigers, zijn voor veel minder gestraft geworden. En een

kolonel Van Coppenolle heeft voor veel minder moeten boeten. Maar een schaamteloze heer Vranckx komt hier dan nog door zijn aanwezigheid, de Vlamingen uitdagen. En dan worden V.U.-idealist, die om de woorden van de heer Vander Bruggen te gebruiken, niets anders bedrijven dan een vorm van democratie, voor de rechtbank gesleurd. Wie, in dit land, zijn idealisme versjacht, zoals W. Martens, wordt opgenomen in een ministerieel kabinet. Verschil van behandeling, uitstekend middel om de gezagskrisis van de baan te helpen.

Eens benieuwd de uitspraak te kennen in het geding te Aalst. Alle vlaams-nationalisten kunnen hier enkel een vrijspraak als de enige rechtvaardige uitspraak aanvaarden.

H.B., Erembodegem.

GENT - TERNEUZEN

De in aanbouw zijnde tunnel te Zelzate, is inderdaad nu reeds te klein en is nog ver van af - hij moet in de toekomst het verkeer van de snelweg Antwerpen-Knokke onder het kanaal Gent-Terneuzen leiden.

Het bouwwerk is nauwelijks drie jaar oud - en nu komt men tot deze vaststelling. De tunnel bestaat uit twee hoofdkokers, ieder 2 x 2 rijbanen, deze moeten het verkeer Antwerpen-Zeekust én de verbinding verzekeren tussen de industriewegen van linker- en rechter-kanaaloever en daarvoor is ook een in aanbouw zijnde brug te Zelzate voorzien.

Maar... in een project voor de aanleg van een autostrade Brussel-Knokke en Zeekust - die het kanaal Gent-Terneuzen ter hoogte van de elektriciteitscentrale te Rodenhuis (Langerbrugge) zal kruisen - was oorspronkelijk ook een tunnel voorzien. Dat werd plotseling veranderd - daar komt geen tunnel.

Volgens het nieuwe project, zou de weg nu naar het noorden doorschieten - en dan maar liefst door die Zelzate tunnel onder het kanaal moeten. Dus zal die tunnel niet alléén het lokaal verkeer tussen beide kanaaloevers - maar bovendien ook het verkeer van de twee belangrijke snelwegen moeten slikken.

Dat die tweede tunnel te Langerbrugge er niet komt, is wel omdat de stad Gent druk uitoefent omdat men van plan is op die plaats in de toekomst een nieuw havendok te bouwen.

Wat men ook vergeten is, bij het opmaken der plannen voor de tunnel te Zelzate : een koker, voor een elektrische spoorwegverbinding tussen Antwerpen en Zeebrugge.

Dit allemaal heeft de minister van Openbare Werken verzwegen in zijn antwoord op de vraag gesteld door Senator Elaut.

In verband met de aanbesteding van de nieuwe wegbrug te Zelzate, is tegen de normale gebruiken in, het werk niet toegewezen aan de laagstbiedende firma, nl. de firma Nobels-Peelman te St Niklaas ingeschreven voor - 30.187.059 f. - tweede laagste aanbieder firma Anglo - uit Monceau-sur-Sambre - 30.808.933 f. - de andere lagen allemaal hoger.

Het werk is toevertrouwd aan de firma Anglo uit Wallonië. De firma Nobels (St Niklaas) heeft over de afwijzing van haar inschrijving niets vernomen. Het werk omvat 440.000 werkuren.

U ziet, de Walen worden steeds achteruitgesteld in Vlaanderen.

R.D.B., Schoten.

ST MICHEL

Ondanks krachtadig protest, voert de firma Gosset haar grootscheepse publiciteitscampagne voor haar sigaret St Michel te Brussel, volledig in het Frans.

Deze firma wil zich maar niet van het feit doordringen, dat duizenden Vlamingen, te Brussel woonachtig of er werkzaam zijnde, zich dagelijks ergeren om deze anti-Vlaamse taalhouding en dat deze ontstemming niet bevorderlijk is voor haar handelsbelangen.

Wanneer zullen de Brusselse firma's, die hun waar ook in het Vlaamse land aan de man dienen te brengen, eens eindelijk begrijpen dat we het niet langer kunnen dulden dat ze te Brussel onze taal volkomen negeren.

De Vlaamse Brusselaars en hopelijk ook de Vlamingen uit de provincie te Brussel werkzaam, zullen tot vervelens toe, de Brusselse firma's er moeten op wijzen, dat we een gelijke behandeling van het Nederlands en het Frans te Brussel eisen.

J.T., Brussel.

De redactie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersrubriek wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redactie

Brussel, 21 april 1966.

Betreft : foto-incident.

Het foto-incident voor de Antwerpse rechtbank verleden woensdag heeft eens te meer aangetoond, hoe gevaarlijk-snel de "strijd tegen het extremisme" die van regeringswege gevoerd wordt, gans het land aan het voeren is naar het zuiverste extremisme, naar de politiestaat waarin de een of andere obskure gerechtelijke ambtenaar - met achter zich de aanhitsing van hogerhand en de toezegging van straffeloosheid - zo ongeveer alles kan en mag doen wat hem zint. Bij de Antwerpse advocaten heerst naar aanleiding van dit incident een algemene verontwaardiging.

De houding van de Vlaamse pers is terzake zeer konsekwent : tot en met in de "Volksgazet" werd het nemen van foto's in de rechtszaal sterk gelaakt en onaanvaardbaar genoemd. Deze eensgezindheid verheugt ons des te meer omdat de gelegenheden, waarbij blijkt dat joernalisten van alle kleur samen aan éénzelfde zaal trekken, nogal uitzonderlijk zijn. In dit geval dan toch is gebleken dat de meeste persmensen volkomen bereid zijn om iedere poging tot uitbouw van een politiestaat te bestrijden, onafgezien van het feit dat het incident veroorzaakt werd tijdens een proces tegen Vlaams-nationalisten. Strijd tegen onrecht en willekeur, waar en van welke kleur ook, dient eensgezind gevoerd te worden.

NATIONALE LOTERIJ

EEN SUPERHOOG LOT VAN
ZES MILJOEN !

1 lot van 2.000.000 F	100 loten van 25.000 F
1 lot van 1.000.000 F	200 loten van 10.000 F
1 lot van 500.000 F	400 loten van 5.000 F
2 loten van 255.000 F	600 loten van 2.500 F
10 loten van 100.000 F	3.000 loten van 1.000 F
40 loten van 50.000 F	5.000 loten van 500 F

50.000 loten van 300 F
+ 49 troostprijzen van 10.000 F

IN HET TOTAAL **42 MILJOEN F** IN 59.405 LOTEN

Het biljet : 140 F

Het tiende : 15 F

TREKKING OP 2 MEI

Wij

• Beroering te Antwerpen

bell-telephone naar wallonië?

(dr Goemans) In een pamflet, dat op 5.000 exemplaren door de Volksunie verspreid werd onder het personeel van Bell Telephone te Antwerpen en Hoboken, wordt op krachtadige wijze geprotesteerd tegen de druk die door de regering op de directie van Bell Telephone wordt uitgeoefend om een produktie-tak over te brengen naar Wallonië.

Inderdaad heerst een grote beroering onder het kaderpersoneel, de arbeiders en de bedienden. Door de vorige regering werd reeds sterk aangedrongen om dit grote bedrijf (bijna 10.000 werknemers) over te hevelen naar... Wallonië, en wel naar Péronnes-lez-Binche. Wanneer men weet, dat Bell een traditioneel Antwerps bedrijf is, met gespecialiseerd personeel dat gerecruiteerd wordt uit het technische onderwijs ter plaatse, en dat het Waalse testgebied bevolkt is met vreemdelingen die niet gespecialiseerd zijn, beseft men de onzin van deze plannen. Door de vroegere minister Spinoy werd dit alles bekostigd. Hij ging zo ver de directie van Bell te bedreigen met de konkurrentie van niemand minder dan Siemens, dat alleszins naar Wallonië zou komen indien Bell het niet deed.

Het personeel van Bell vreest terecht dat de ganse produktie zal overgeheveld worden, met alle gevolgen voor hen zelf. Het toppunt is wel, dat Bell een nevenbedrijf

heeft ('Frigibell') te Geel, op een uitgestrekt terrein, in een Vlaams testgebied: de Zuiderkempen. En dat daar een uitbreiding veel meer zin zou hebben dan bij Binche, vermits de strek er krioelt van de pendelarbeiders en van mijnwerkers, die weldra werkloos zullen worden!

Het is dan ook onze plicht ons tot het uiterste te verzetten tegen deze misdadige plannen. Het partijbestuur heeft reeds stelling genomen in een perscommuniqué, waarin de Volksunie zich solidair verklaart met de aktie die door de werknemers van Bell zal gevoerd worden. Wij hebben gesprekken gevoerd met personen uit de hogere leiding van Bell, met gewone arbeiders, en met bedienden. De ontstemming is algemeen. De vakbonden zijn ook hier schandelijk in gebreke gebleven, zodat in het « rode bastion » van Bell thans wordt uitgezien naar een initiatief van de Volksunie. In de Kamer zullen wij de Minister van Economische Zaken in openbare zitting ondervragen over de houding die deze regering zal aannemen in deze zaak.

• Onwetendheid of bedrog?

dondeyne over leuven

(n.) Toen in de kolleges de strijd bezig was tegen de Vlaamse studentenbonden, het AKVS, begon te Leuven een gelijklopende aktie tegen het, ondanks verbod en tegenwerking, nog altijd onafhankelijke Verbond.

Ook hier moest geklerikaliseerd worden. Het middel daartoe was de stichting van Universitas onder leiding van Dondeyne. Klerikaliseren was toen het succesnummer

limburg 1976

(vervolg van bladzijde één)

komen — slechts 28.000 arbeidsplaatsen kan verschaffen. Dit zou dus voor het Limburg van 1976 een arbeidersreserve van niet minder dan 50.000 bedragen.

Waar zullen al deze mensen werk vinden? Natuurlijk daar waar het te vinden is: in Duitsland, in Nederland, in Brussel en voornamelijk in Wallonië. Met andere woorden de pendel die nu reeds 30.000 bedraagt zal tot 80.000 oplopen. Dit wil zeggen één op drie Limburgse aktieven.

De pendel is een verwerpelijk iets. Niet in het minst om sociaal-economische redenen. Een Limburg met een massale pendel kan geen welvarend Limburg zijn. Een Limburg, dat slechts een « slaapgebied » is zal altijd een armtierig Limburg blijven. Een Limburg zonder werk in eigen streek wordt nooit wat sommigen meenden te moeten voorspellen: de « provincie der toekomst ».

Het is dus zaak dat de afvloeiing van werkkrachten uit de landbouw en mijnsector niet uitsluitend door economische wetmatigheid zou worden bepaald. Bovendien moet de reconversie van het mijngebied krachtadig aangepakt en dienen er duizenden nieuwe werkgelegenheden tot stand worden gebracht. Dit laatste veronderstelt alleszins de uitvoering van een aantal infrastructurele werken samen met het verlenen van zekere fiscale voordelen evenals het verschaffen van goedkoop krediet.

Kan er op gerekend worden dat de centrale overheid rekening houdt met de Limburgse noden? Wij menen van niet en dit om twee redenen. Ten eerste heeft Brussel nooit enige belangstelling gehad voor de Limburgse problematiek — Een oude vos verliest wel zijn haren maar niet zijn streken. Ten tweede geeft het optreden van de huidige regering aanleiding tot de grootste achterdocht. Eén voorbeeld zal dit laatste duidelijk maken. Op het jongste kongres van de Limburgse C.V.P. werd aan eerste-minister Van den Boeynants een memorandum overhandigd waarin o.a. maatregelen werden gevraagd ter bevordering van de werkgelegenheid in Limburg. En welk was het antwoord van de premier? Alléén een vage niets-zeggende belofte. Zelfs Het Belang van Limburg schreef over dit antwoord — en dit zegt alles — dat de premier « zich nogal op de vlakke had gehouden ».

De problematiek van Limburg is slechts een onderdeel van de algemeen-Vlaamse. De noden van de Limburgers kunnen niet los worden gezien van deze van de andere Vlamingen. Er is met andere woorden in eerste instantie een Vlaams sociaal-economisch probleem. Slechts wanneer men de toekomst van Limburg in deze optiek beziet, wordt het duidelijk welke de oplossing is voor de Limburgse noden.

Wijlen Karel Pinxten — een geboren en getogen Limburger, die hoogleraar was in de ekonomie aan de Leuvense universiteit — heeft meerdere keren beklemtoond dat net zoals alle andere Vlamingen ook de Limburgers slechts heil kunnen verwachten van het federalisme.

Vlaanderen dient over eigen organen te beschikken met een werkelijk sociaal-economische beslissingsmacht. Alléén dan kan de macht van het onvolkse financieelkapitalisme worden gebroken, alléén dan is een ware politiek van streekontwikkeling mogelijk, alléén dan zullen de Vlaamse spaargelden en belastingen de Vlaamse gemeenschap ten goede komen.

Dr. E. Raskin.

van het ogenblik en de geschikte man was op de geschikte plaats.

Hoe diep religieus de werking was die van dit geklerikaliseer uitgang kan iedereen controleren die « De Standaard » leest. De redaktie zit vol met paarden uit die stal. Iedere lezer van dit blad kan zich realiseren wat we bedoelen als hij tracht op één vraag te antwoorden: Wat zou « De Standaard » geschreven hebben als niet de hersenen van Mgr. Bekkers, maar die van kardinaal Ottaviani zouden geopereerd zijn? Het geklerikaliseer is niet enkel in vrijzinnigheid omgeslagen maar in beginselloosheid, die nog wel het masker van gelovig en katholiek-zijn dragen wil. Men vereert de waarachtigheid — de authenticiteit — of men vereert die niet!

Bij de discussie rond de universiteit te Leuven heeft Dondeyne onlangs het standpunt ingenomen dat hier enkele weken tevoren al voorspeld was. Sommigen waren op de geniale gedachte gekomen, hem als de « wijze en betrouwbare » Vlaming te laten beslissen. Nu hebben we te lezen gekregen wat toen nog maar (gegrond) vermoeden was. Een paar van zijn trouwe schildknepen, die hem in een lezersbrief zijn bijgevallen, hebben zelfs poëtische termen gevonden: vermits de twee afdelingen toch verplicht zijn te trouwen, moeten ze er ook maar een verlovingsstijd van nemen...

Dondeyne neemt het beroemde gematigd standpunt in. De Vlaamse studenten en professoren hebben wel nog enkele gewettigde wensen; maar alsof ze kuikens waren die pas eergisteren uit het ei gekropen waren, wordt hun aangeraden toch het nodige geduld op te brengen. Trouwens, zo wordt ons vaderlijk verzekerd, er zijn slechts 350 franssprekende professoren te Leuven en van dit aantal kan geen gevaar voor verfransing uitgaan. Er is zelfs meer: steeds meer van die heren beginnen Nederlands te leren. Als ze in het Nederlands kunnen zeggen « wees tweektalig », gaan ze daarover ijverig rapport uitbrengen bij de verheugde Vlaamse voorman.

Andere Leuvense professoren hebben vóór het artikel van Dondeyne en nu ook nog daarna, op een waardige en degelijke wijze het onhoudbare van deze dondeynse opvattingen aangetoond. Als Dondeyne het artikel van zijn kollega Van Bouchout kan lezen zonder beschaamd te worden over zijn eigen oppervlakkigheid, dan is hij een hopeloos geval.

Omdat zijn kollega's het niet zo scherp persoonlijk kunnen formuleren moeten ons toch een paar dingen van het hart. Waar haalt Dondeyne het dat slechts 350 personen een verfransende invloed zouden uitoefenen, terwijl er honderden door de universiteit betaalde franssprekende assistenten en dergelijke zijn, en nogmaals honderden die genieten van andere stichtingen en beuzen? Is dat onwetendheid of bedrog? Hoe komt hij er toe de gehele universiteit te zien als een soort dubbel van het Filosofisch Instituut? Daar zijn inderdaad een paar profen die Nederlands hebben geleerd, maar er geeft ook nog altijd iemand les (en alleen in het Nederlands!) die een zeldzaam Nederlands artikel dat van hem verschijnt moet laten verialen... Dondeyne gaat zelfbewust zijn weg: als hij niet begint rond te kijken zal hij spoedig helemaal alleen oprukken. Zelfs de K.S.A. zal het niet meer volgen...

• Hun vraag en een antwoord

weerstanders zeggen waarom

Het optreden van verschillende weerstanders in verband met de Dr. Bormsherdening ontlokte aan de franstalige pers een onbegrijpend « Waarom? ». Graag publiceren wij het antwoord op deze vraag van de dame oud-politieke gevangene H. Aretz en van de heer Verbist, erkend weerstander.

Het gaat als volgt:

« Na de anti-Vlaamse hetze op het regeringsoptreden tegen de vreedzame herdenking van Dr. Borms zondag te Merksem waren wij op eigen initiatief naar Merksem gekomen voor de herdenkingsmis. Wij boden ons na de mis aan om met een beperkte delegatie bloemen neer te leggen als blijk van geestelijke weerstand tegen het ondemokratisch optreden van de overheid.

Als gevolg hiervan vroegen franstalige bladen uit de hoofdstad zich af: « Als hef hier werkelijk over weerstanders gaat, vinden we geen uitleg voor hun deelname aan een dergelijke manifestatie ».

Wij begrijpen hun verwarring en hun « onbegrip ». Dit onbegrip van tientallen jaren lang, tegen al wat de Vlaamse ontvoogding betreft is trouwens de hoofdoorzaak waarom in België houdingen voorkomen die bij een eerste contact onbegrijpelijk schijnen.

« Wij roemen niet op onze verdienste » durven wij Sint Paulus nazeggen, maar in functie van die Brusselse twijfel « Als het hier werkelijk over weerstanders gaat » een korte herinnering aan die droevige tijden.

Twee jaar concentratiekamp met dwangarbeid in de zoutmijnen, als lid van « het comité voor hulp aan de Joden ». Een geknakte gezondheid met 85 % invaliditeit geven mij als vrouw misschien wel het recht om mijn woord mee te spreken in het ontstane debat.

Twee jaar lid van de weerstand (vóór september 44) met speciale vermelding op de dagorde van het Kanadese leger bij de gevechten aan de Luchtbal te Antwerpen geven mij misschien ook het recht te zeggen « gevochten » te hebben voor de bevrijding van het land.

Het geeft ons zeker het recht te antwoorden aan die Brusselse en franskiljonse bestendigers van de haat, die Vlaamsgezindheid nog steeds willen gelijkgeschakelen aan nazigeest.

Wij hebben als Vlaamse weerstanders immers moeten vaststellen dat na de oorlog, niet alleen door een verdraasd gepeupel, maar (wat veel erger is) door « gerechtelijke en politieke instanties » een ongenadige repressie vooral werd gebruikt om de hele Vlaamse beweging te treffen. Hoewel een Belgisch verleden met veel schuld tegenover het Vlaamse volk had moeten aan-

(Vervolg blz. 4)

(vervolg van blz. 3)

zèffen om zeer spoedig amnestie te schenken aan die Vlamingen die wellicht gedacht hebben aan het woord van de Ierse rebel De Valera: « Ierland's vrijheid al is het op de staart van de duivel ».

De waardeoordelen over een August Borms liggen anders in Vlaanderen dan in het unitaire België. Men moet niet akkoord zijn met de politiek die hij gevolgd heeft, men kan die politiek zelfs bestreden hebben; maar om hem als mens te situeren denken wij aan het woord van de 90-jarige Pater Stracke te Antwerpen in december j.l. « Borms is een van de edelste en eerlijkste mensen die ik ooit ontmoette ».

Wanneer de moeilijkheden voor de herdenking (verbieden van mis te Mechelen, verbieden van een bloemenhulde aan een graf, staat van beleg afkondigen) het iedere Vlaming duidelijk maakten dat het Brussels extremisme zich nogmaals wilde wreken op de radikale Vlaamse beweging, dan hebben wij gemeend ons over de tegenstellingen van het verleden heen te moeten zetten in een front van een geestelijk Vlaams verzet tegen de willekeur. Willekeur die door het systematisch verbieden van Vlaamse manifestaties, door een optreden als te Zwartberg ons meer en meer duidelijk maakt dat de geest van diktatoriaal optreden elders zit dan in het Vlaamse volksnationalisme. »

Hubertina Aretz, politieke gevangene van Ravensbrück en Neuengamme, houdster van het Groot Kruis van polit. gevangene.

Alois Verbist, weerstand 40-44 N.K.B., geciteerd door het Kanadese leger, houder van het ereteken van de weerstand.

• Een publieke kennismaking

open brief aan louette

« Ondergetekende las uw ontstellende verkrachting van de waarheid in het hatelijk anti-Vlaams dagblad « Le Soir ». Voor U schijnt maar weerstand te kunnen zijn, hij of zij die het Vlaamse Volk in de rug schiet, tot voordeel van een geselecteerde kaste die in dit land een rijkemensen-minderheid is die met alle middelen poogt de Vlaamse meerderheid eronder te houden.

Voor U is Hubertina Aretz een onbekende. Hoewel iemand die U zeer goed moet kennen, mevr. Peeters van Antwerpen, samen met haar verbleef in het concentratiekamp van Ravensbrück. Is er misschien een reden waarom U mevr. Aretz liever niet wenst te kennen? Want velen weten reeds in Vlaanderen, in welke omstandigheden de familie Peeters werd aangehouden. En dhr Verbist is ook al een onbekende Weerstand. Ondanks citaties van de Kanadezen die U niet bezit, mijnheer Louette.

Ik ben voor U wellicht ook een onbekende, ondanks mijn twee jaar gevangenschap in Duitse gevangenschappen en concentratiekamp Neuengamme en ondanks mijn vreselijk avontuur in de baai van Lübeck, waar Cap Arcona, Tielbeck, Deutschland en Athena verdwenen in de golven met 14.000 medegevangenen.

Laat mij U dan dit zeggen: ik ben altijd bereid voor een publieke kennismaking. Zelfs een heel publieke. Moest gij, zoals ik, zoals dhr Verbist enkele maanden leven en arbeiden in Brussel, dan zoudt ge weten waar het incivismisme staat. Het incivismisme van het franskiljonisme à la « Pourquoi-Pas » dat al wat Vlaams is haat en kapot wil. Elke weerstand die naam nog waardig en die zich niet verzet tegen de moord op ons volk hier te Brussel, bewijst maar één zaak en wel deze: dat hij nooit gestreden heeft voor de vrijheid! Want waar ik als Vlaming in mijn eigen hoofdstad steeds op stelselmatig aangekeekte haat en gemeenheden stuit, daar weet ik, besef ik elke dag opnieuw, dat om de vrijheid verder moet gestreden worden wil het offer van tienduizenden der onzen niet nutteloos zijn. Ik wil niet dat wij na twintig jaar de kreet moeten herhalen van de Vlaamse Oudstrijders uit de eerste wereldoorlog: « welk nut is er geweest in het storten van ons

bloed? » Ik leg er me niet bij neer een tweederangsburger te moeten blijven in de hoofdstad van mijn eigen land. Nooit of nooit! En nu, tot nader kennismaking mijnheer Louette! »

Staf Van Essche, nr 44462 Neuengamme, Oorlogskruis met zwaarden, Leopold II-orde met palmen, Kruis Politiek Gevangene 4 sterren.

• Overal in Europa

herlevend volks- nationalisme

(W.L.) In de « Nieuwe Dag » van 7 april j.l. verscheen een interessant artikel over herlevend nationalisme in de wereld.

In Frankrijk ontspan zich amper een maand geleden een proces te Rennes, tegen

deze week in het land

- Nieuwe onregelmatigheden verwacht aan de kust waar op verschillende plaatsen inbreuken worden vastgesteld i.v.m. het gebruik van het Nederlands in de kerken.
- Duizenden Vlamingen in Borms-mis te Merksem; spontane betoging wordt met aanwending van legertje rijkswachters en rookbommen belet.
- Zweedse koning Gustaaf-Adolf op bezoek in België.
- Fel incident op plakkers-proces te Antwerpen waar een fotograaf van het parket opnamen maakt van aanwezigen in de zaal.

Bretoenen die een aanslag hadden gepleegd.

In Zwitserland hetzelfde te Lausanne, tegen franstalige Zwitsers uit de Jura. De hele Zwitserse pers was er vol van. In onze kranten geen gebenedijd woord! Angst dat de Vlamingen zouden kunnen vaststellen dat zij niet alleen worstelen tegen staatschauvinisme?

In Italië hetzelfde. Monster-processen tegen Tiroler volksnationalisten, die vechten tegen het Italiaanse staatschauvinisme.

Deze drie confrontaties volk en staat speelden zich af in dezelfde maand. Onze Belgische pers zweeg en had alleen maar

oog en oor voor rellen van provo's.

Zo pas lazen wij een diepgaand verslag over de toestand in Slowakije. Welnu, er werden in dit vroeger achterlijk gehouden land ontgezegelijk, dank zij Tsjechische hulp ook, belangrijke vorderingen gemaakt op elk gebied. Het is, alles bij mekaar, zelfs een schitterend bilan (zie «Weltwoche» 7 april j.l.) en toch, het is een utopie gebleken te geloven dat de marxistisch-materialistische staatsopvatting hier een einde heeft gemaakt aan de wens en de wil van het Slovaakse volk zichzelf te zijn. Alle industriële en sociale verworvenheden nemen niet weg, dat Bratislava (Slovaakse hoofdstad) onder de kuratele staat van Praag en dat, bij alle zogenaamd federalisme, de Tsjechen verder de plak zwaaien. Overal, en in de sleutelposities vooral. Mannen als Husak, Holdos, Novomesky, Slovaakse kommunisten die zwaar veroordeeld werden toen de minister van buitenlandse zaken Clementis te Praag werd opgehangen, werden reeds sedert augustus 1963 in eer hersteld, doch het is daarbij gebleven. Niet één kreeg een invloedrijke functie terug. Praag wil heer en meester blijven in Slovaakije en daarom gelooft men te Bratislava niet meer aan autonomie in een centralistisch geregeerd land. Zelfs de 13 procent Slovaaken met een kommunistisch partijboek geloven er niet meer aan en komen stilaan tot de overtuiging dat meer nodig is dan dat.

Daar is ten slotte ook nog Katalonië en daar zijn ook nog de Basken. Hoe zeer Spanje en Frankrijk zich samen veren om de Basken eronder te houden, dit taaie volk dat de Pyreneeën overwon legt het hoofd niet in de schoot. De Katalanen evenmin. Vroeg of laat zullen deze laatsten de macht van hun aantal en van hun overtuiging zodanig inzetten, dat Spanje buigen moet. Volken die zoveel geleden hebben terwille van hun eigen volkswezen, winnen het vroeg of laat toch, want zij handhaven in alle omstandigheden de beroemde Ierse vrijheidsspreuk: « Englands moeilijkheden zijn Ierland's kansen ».

• Het foto-incident te Antwerpen

provokatie op plakkersproces

(s.d.l.) Ook in België strijd tegen het volksnationalisme, het zgn. extremisme. Alle middelen zijn goed: gendarmes, waterkanonnen, matrakken, geweren, traan-gas, gevangenis, boeten en massa-processen.

Zo ook deze week. Te Antwerpen verschijnen met de regelmaat van een klok V.U.-militanten, die van plakwerk tijdens de gemeenteverkiezingen beschuldigd worden, voor de rechtbank. Woensdagvoormiddag kwam er weer zo'n groep voor de 7de kamer, voorgezeten door de beruchte Dechaffoy de Courcelles. Een fotograaf van het parket wilde in de zaal opnamen maken, maar hiertegen werd heftig geprotesteerd door de verdediging; in volle discussie ging de man dan toch over tot het maken van opnamen. De advocaten van de beschuldigten, Doevenspeck, Wagemans, Lens en Lambrechts hebben dan in blok de zaal verlaten, waarop de zitting werd geschorst. Er is over deze zaak heel wat beroering ontstaan in juridische kringen. De onpartijdigheid van het gerecht komt meer en meer in het gedrang. De unitaire staat wordt meer en meer een politiestaat. Wij gaan naar de krachtproef die het einde ervan inluidt.

charles poswick

Tijdens het Kamerdebat over de regeringsverklaring zegde B.S.P.-voorzitter Collard over de nieuwbakken minister van Landsverdediging « dat hij bewezen heeft dat de kortste lijn tussen twee punten niet altijd de rechte is ». De gewetensvolle ambtenaar van het Beknopt Verslag voegde er tussen haakjes en in italiëken aan toe: « men glimlacht ».

De verklaring van Collard en de glimlachjes van de waarde kollegas golden het feit, dat Charles Poswick eigenlijk een heel nieuwbakken liberaal is, een man wiens politieke loopbaan begon in de C.V.P. en haar bekroning vond nadat de huidige minister het boogje gemaakt had via de P.V.V.

De verandering van front leert ons reeds heel wat over hem. Wie het brave, conservatieve P.S.C.-milieu van Namen nog te vooruitstrevend vindt, moet wel een volbloed reactionair zijn. Charles Poswick is dan ook voor de volle honderd procent dat, wat paster Daens destijds aanklagend een « bewaarder » zou hebben genoemd.

De thans 41-jarige Charles Poswick is van goede katholieke huize. Hij studeerde rechten, politieke en diplomatieke wetenschappen aan de Leuvense universiteit. De balie bleek hem echter niets te zeggen en hij ging in de politiek. In de G.V.P. maakte hij alleszins geen verbijsterende carrière: hij geraakte in de kabinetten Eyskens, Duveiusart, Pholien en du Bus de Warnaffe, alvorens een beetje op het zijspoor te geraken als sekretaris van het studiecentrum der partij waar hij o.m. Leo Tindemans als kollega had.

Degenen die hem uit die dagen kennen, beweren dat hij niet al te best te spreken was over de naar zijn mening te langzame promotie die de C.V.P. een man van zijn formaat scheen voor te behouden. Een gevoel van frustratie is doorgaans niet van aard om de trouw aan de vlag te bevorderen en Charles Poswick aarzelde dan ook niet om, van zodra zich de kans voordeed, naar de andere kant der barrikade over te wippen. De kans kwam na « le pari congolais ». In die dagen van grote Belgische krokodillentranen en on vous l'a cochonné-verklaringen werd door een aantal « bewaarders », waaronder senator Zurstrassen en Charles Poswick, een « manifest voor de hernieuwing der Belgische politiek » opgesteld dat aan Van den Boeynants en Vanaudenhove werd overgemaakt met het verzoek, er hun standpunt tegenover te bepalen. Het antwoord van V.D.B. voldeed Poswick niet en hij aanvaardde dan maar het aanbod van de P.V.V.-voorzitter die hem een plaats van ondervoorzitter in de pas herdoopte liberale partij warmhield. Het is wel gekjes dat Charles Poswick tot ministeriële waardigheid is opgeklimmen onder een eerste-minister die anno 1961 als partijvoorzitter de laatste stoot gaf voor de wisseling der fronten.

Charles Poswick: een conservatief dus en een Belg wallon est mon prénom van het volle karaat. Iemand die met de beste wil van de wereld in flaminganten waarschijnlijk niets anders kan zien dan gevaarlijke exoten en in de Vlaamse Beweging iets dat heel misdadig is en helemaal op de grens van het reinste landverraad — of zelfs een eind daarover — ligt. We geloven dan ook niet dat wij Vlamingen aan Poswick een goede minister van Landsverdediging zullen hebben. Zelfs indien de man in zijn opvattingen en in zijn handel en wandel een perfecte gentleman en een eerlijk mens zou zijn — iets wat we noch kunnen bevestigen noch ontkennen en op dat vlak heeft Poswick dan ook recht op het gunstig vooroordeel — dan nog mist hij absoluut ieder raakpunt om la grande muette een beetje gastvrijer en rechtvaardiger tegenover de Vlamingen te maken.

Wel integendeel: Charles Poswick is een reserve-officier der para's, een jonggezel van het eeuwige boyscouttype die zich heel wat laat voorstaan op zijn hang naar militaire efficiëntie en we weten maar al te goed dat l'efficiency sinds jaar en dag de zedige mantel is waarmee men het anti-Vlaamse schurft van het Belgisch leger dekt.

We hebben dan ook geen goed oog in deze nieuwe (zij het dan ook weer niet zo heel nieuwe) man. Wat we links en rechts over en van hem lazen, doet ons vrezen dat Charles Poswick zich als een kleine Napoleon-couleur-locale erg in zijn sas voelt en dat hij er van droomt, la nation et l'armée vol te stouwen met zoveel mogelijk en zo duur mogelijk militair speelgoed. Zo heeft hij reeds middel gevonden om te verklaren dat hij de aankoop van de nieuwe tanks als probleem nummer één beschouwt. Net alsof een begroting van 17 miljard nog niet genoeg is.

We willen niet kleingeestig zijn: persoonlijk vinden we een minister die valscherp springt en mach-tweet ook wel aardiger dan Harmel Droogstoppel. Charles Poswick zal zijn ministeriële kwaliteiten echter anders moeten bewijzen dan door van het leger en het legermateriaal een persoonlijk Lunapark en een middeltje voor kicks te maken.

dio Genes.

Wij nazijn

Vlaams nationaal

BOEMENRANG

TE MERKSEM

Het stompzinnig optreden van de regering van de Brusselse extremisten rond de Bormsherdenking te Merksem werd elders door anderen aan de kaak gesteld, mensen die veel recht hebben van spreken: M. Aretz, de heren Van Essche en Verbist.

Wij hebben zondag en maandag een test gedaan te Merksem welk effect het optreden van de « Forces de l'ordre » bij de bevolking heeft gehad.

Wij vroegen de weg naar het kerkhof van Merksem, gelegenheid om een reeks gesprekken te beginnen over de gebeurtenissen die zich hadden afgespeeld en ook over de figuur van Borms. Negen op tien van de willekeurig aangesprokenen waren niet te spreken over het verbod van de herdenking en de soldateske machtsontplooiing. « Dat moet het land nogal wat kosten », « Laat ieder herdenken wie hij wil herdenken », « Ge zoudt zeggen dat we in Zwartberg zijn » waren steeds terugkerende thema's.

Haar strijd tegen het Vlaams nationalisme valt als een boemerang op de schedel van de regeringsextremisten.

LAATSTE CARRE

Het was in feite zielig: le dernier carré anti-Vlaamse resistensialisten. Blijkbaar waren er dan nog een deel mensen tussen die amper wisten over wat het ging. Deze « tegenmanifestanten » waarvoor C.V.P.-kwal burgemeester Theunis dergelijke vertoning had doen op touw zetten waren juist geteld met dertig. Zij zullen er blijkbaar niets meer van begrepen hebben als het bleek dat andere weerstanders en politieke gevangenen, als reactie op de regeringshatelijkheid, bereid bleken het « Vlaanderen Eerst » mee te gaan belijden in een verzoenend gebaar rond het graf van Dr. Borms.

Dit getal dertig vinden we niet uit. Het hoofd van die weerstanders, blijkbaar gedemoraliseerd door de evolutie van de gebeurtenissen, verkondigde dit zelf in het lokaal waar zij verzamelden. « En dat na 'n groot mobilisatiebe-

Spijtig dat dit geen kleurenfoto is, anders zou men bemerken, hoe — sinds Van der Poorten minister is geworden — de rijkswacht met blauwe rook- en anilinebommen, de Vlaamse betogingen aanpakt. Is dat misschien als verkapt reclame voor de blauwselventen bedoeld?

vel » voegde de man er aan toe. Misschien gaan hun ogen nog wel ooit open.

ECHTE WEERSTANDERS

Elders in ons blad vindt U een reactie van de Vlaamsgezinde weerstanders die zondag aanwezig waren te Merksm, dit tegen de lasterlijke beschuldiging van enkele frans-talige bladen dat het « stro-

mannen » zouden geweest zijn. Zij hebben zelf gepast geantwoord. Wij hebben het plan volgende week eens nader te gaan kennis maken met deze mensen; maar ondertussen een pittig documentje uit een op dat vlak wel erg betrouwbare bron.

Mensen uit het Antwerpse herinneren zich maar al te wel hoe de gevechten in september 1944 ten Noorden van Antwerpen nog heel wat beproeving hebben meegebracht. Bij de evacuatie van de burgerbevolking van de Luchtbal heeft een weerstander zich erg onderscheiden. Die man was onze vriend Verbist die daarvoor op volgende manier vermeld werd in de Volksgazet van 28 september 1944: « Lofwaardig initiatief ... Toen het zondagnamiddag praktisch onmogelijk bleek verder door te dringen met de camion dan de Pompierskazerne, aarzelde Verbist geen ogenblik om te voet nielderland onder de mitrailleurskogels te doorkruisen en wist de vijandelijke linies te bereiken om in de hulppost van de Luchtbal noodzakelij-

ke genees- en hulpmiddelen te bezorgen ».

Daarom dierf Volksgazet in zijn vitriool-verslag van zondag niet spreken over « zeggende weerstanders » hoewel het bij hen werd: « een zekere heer Verbist, erkend weerstander ». Daarmee weten zij nu terug wie die « zekere heer » was.

SCHUTZHAFT

Met haar zin voor humor zegde de oud-politieke gevangene Hubertina Aretz verleden zondag, nadat ze met rookbommen beschoten was door de koakzken van het regime:

« We hebben de gestapo meegemaakt, we zijn dus wel erger gewoon, hoewel het er sterk doet aan denken ». Er zijn inderdaad veel gelijkenissen.

De zogenaamde « administratieve aanhoudingen » waarbij talloze mensen werden opgescharreld zonder dat ze iets hadden uitgezet deed sterk denken aan de Schutzhaft van de gestapo tijdens de oorlog met hun « preventieve aanhoudingen ».

POLITIE STAAT

Een staat zonder politie is zonder meer een onmogelijkheid. Voor wie daaraan twijfelen mocht, is een kuur in het bevrijde Kongo, zonder betrouwbare politie, in de échte zin van het woord, een voldoende antwoord. Zonder echte, betrouwbare politie die de bestaande wetten door allen doet eerbiedigen, heersen de machtigen. In een primitieve gemeenschap de mannen met de sterkste spieren, in een technisch meer ontwikkelde gemeenschap, zij die het meest gewetenloos verstand hebben.

Zelfs in een goed geordende staat, moet de politie steeds zoeken naar een moeilijk te bereiken evenwicht. Zij moet verhinderen dat afzonderlijke of groepen misdadigers het voor het zeggen hebben, gewoonweg doen wat zij willen, omdat ze nu eenmaal de sterksten zijn. En daarom mag de politie geen schijn-politie zijn, maar moet zij over echte macht beschikken. Wordt de politie echter zo sterk dat elke persoonlijke vrijheid van de burgers wordt onderdrukt, in dienst van een persoon, of in dienst van een levensopvatting, dan ontstaat overmatig een soort politiestaat.

In België is de politie zo zeer een schijn-politie, dat zij er niet meer in slaagt de veiligheid van haar eigen manschappen te waarborgen. De Belgische politie kan tegen de échte misdadigers zichzelf niet meer beschermen. De gewone burgers kunnen zelfs niet dromen van enige betrouwbare hulp. De politie kan nog formulieren invullen, een proces-verbaal opstellen, het verkeer regelen, en dergelijke meer. Maar niets wat belangrijker is, wat echt politiewerk is: het opsporen van de gevaarlijke misdadigers (de moordenaars van de twee brusselse agenten lopen nog altijd vrij rond!), de controle op de niet geassimileerde buitenlanders, het voorkomen van diefstallen en geweld door regelmatige dag- en nachtronden, het beschermen van de grondwettelijke rechten van de burgers die ongewapend willen bijeenkomen.

Met deze politie nu, willen de ministers sinds enige tijd tegen de Vlaamsgezinden

een soort politiestaat inrichten. Naar elke mogelijke vergadering wordt iemand gestuurd die « getrouw » verslag moet uitbrengen (hoeveel diensturen worden daar wel aan besteed?); er worden talloze dossiers van verdachten aangelegd (maar wie zal die nuttig kunnen gebruiken?); er is een echte onlusten-politie opgericht die blijkbaar dag en nacht met traangasgranaten en rookbommen op zak loopt (maar wie kan zo de Belgische vaderlandsliefde aanleren?).

De regering beschikt inderdaad over de grootste macht georganiseerde sterke spieren. De minister van binnenlandse zaken bepaalt willekeurig hoe in Vlaanderen, en hoe in Wallonië mag gemanifesteerd worden. Hij verbiedt een vreedzame hulde aan dr. Borms, maar vindt het normaal dat jaar na jaar de man die duizenden medeburgers in de Russische steppen deed omkomen, gehuldigd wordt. Want dat is de hulde aan de « gekwetste adelaar » te Waterloo, en hulde aan de diktator en geweldenaar Napoleon Bonaparte! Met zijn georganiseerde spieren kan de minister dit allemaal bewerken. Dat daar als bijverschijnsel, minachting en afkeer tegen deze spieren ontstaat, kan de minister niet verhinderen, en evenmin dat die politie-« macht » daardoor nog meer geïsoleerd wordt, en nog meer kwetsbaar voor degenen die echt op haar schieten!

Door politiek misbruik te maken van de politie, ook van de goede elementen daarin, vermindert de regering altijd meer de echte waarde van dit noodzakelijk middel tot een veilig en geordend gemeenschapsleven. Hoe meer de politie gelijk staat met brutaal en willekeurig geweld, des te moeilijker zal een degelijke aanvulling ervan mogelijk blijven, des te eenzamer zal de politiemann komen te staan tegenover de misdadigers die het echt zijn, die gewoonweg terug schieten.

Met een politie die niet eens de misdaad beteugelen kan, een soort politiestaat willen inrichten, is zelfmoord plegen!

Nemrod.

Gendarmen en rookbommen konden nooit en zullen nooit ideeën kunnen beteugelen. Ondanks het barslechte weer was het maandag één grote begankenis naar het graf van Dr Borms, dat onder de bloemen werd bedolven. Op de foto: onze redakteur Walter Luyten namens de V.U.-afdeling Berlaar en een afgevaardigde van de Volksunie-studenten van Leuven.

Wij nazijn

Vlaams nationaal

HANDEN AF VAN STUDIEBEURZEN

Daar enkele studenten ons vroegen hen niet te vergeten in verband met de studiebeurzen, waarvan voor hen het al of niet doen van hogere studies afhangt wijzen we hier op het feit dat naast senator Jorissen, die scherp stelling nam tegen de regeringsopvatting, ook volksvertegenwoordiger Coppieters voor de studenten in de bres springt. Op 24 maart verklaarde hij in de Kamer:

« Ongelooflijk en toch waar klinkt de passus over de studiebeurzen. Ik had het nooit voor mogelijk geacht, dat een regering in 1966 nog zou durven raken aan de studiebeurzen! Kan er sprake zijn te bezuinigen op de studiebeurzen voor hoger onderwijs?

Na een moeizame periode van geestelijke en stoffelijke armoede en achterstelling van Vlaanderen is nu eindelijk de Vlaamse jeugd op ruimer vlak gaan deel hebben aan het hoger onderwijs, maar nog altijd in ongunstige verhoudingen t.o.v. de franstalige jeugd. Nu de evolutie voor ons begint, nu bijna 50 pct. van alle Vlaamse hogeschoolstudenten beursstudenten zijn, durft u in de regeringsverklaring de klok terug zetten ».

Zo de C.V.P.-P.V.V.-regering aan de democratisering van het hoger onderwijs zal raken, zullen ze een oppositie krijgen die hen zwaar aan de ribben zal kleven.

ZOEKT MEN ZONDEBOKKEN ?

De Joden waren de zondebokken van de Nazi's. Het ziet er naar uit dat de huidige

Brusselse regering van Van den Boeynants ook een openbare zondebok nodig heeft en dat de konsekwente Vlaamsgezinden haar geschikte zondebokken toeschijnen.

Terzake verklaarde senator Wim Jorissen bij de bespreking van de regeringsverklaring in de senaat:

« Het is een bekend feit, Mijnheer de Eerste-Minister, dat in landen waar een sterke man optreedt, er onmiddellijk een openbare vijand wordt gezocht die liefst moet worden uitgeroeid. Men begint met een myte over hem in het leven te roepen, men voert perskampanjes en op de duur gaat men in die myte zelf geloven of men doet alsof men erin gelooft. Het feit dat de Eerste-Minister en de Brusselse P.V.V.-ers, ons, een kleine partij, daarvoor uitkiezen, tekent hun moed, al moet ik zeggen dat wij ons ten zeerste geveild voelen dat zij ons als vijand nummer één van hun Brusselse imperialistische plannen beschouwen. Zij mogen gerust hun gang gaan. Wij zijn niet zo mals als worstjes en de Eerste-Minister zal zijn tanden op ons stukbijten.

In een democratie is het toch wel gevaarlijk altijd tegen kleine partijen op te treden. Het is nog geen jaar geleden dat deze Hoge Vergadering gemeend heeft de Volksunie van een senatorszetel te moeten beroven. Die zaak is verschenen voor een jury samengesteld uit de doorsnevertegenwoordiging van het Vlaamse volk en de persoon in kwestie, de heer Diependaele werd met klank vrijgesproken ».

De regering kan het vergeten zo ze wil, maar volgende verkiezingen zal het Vlaamse volk onze jury zijn, niet de regering.

« Het land is in nood! » Dat zou een buitenlander allicht denken bij het zien van de potsierlijke machtsontplooiing te Merksem verleden zondag. In feite was het de eerste operatie van de « strijd tegen het zogenaamde extremisme » waarmede C.V.P. en P.V.V. trachten de bevolking op te hitsen tegen de actieve Vlaamse Beweging. Tegenover het groeiend Vlaams bewustzijn grijpen de unitaristen steeds meer naar klassieke dwangmethoden uit het totalitair arsenaal. Waar de democratische vrijheid bij dit alles blijft zal voor menigeen een raadsel zijn.

KOEHANDEL ?

In franstalige C.V.P.-kringen — omgeving Harmel — worden thans proefballonetjes opgelaten over een enorme koehandel. Limburg zou een bisdom krijgen en de Nederlandse Kamer van het Hof van Beroep te Luik zou eveneens naar Limburg komen. Maar voor wat hoort wat. Kan men raden wat Harmel en konsoorten in ruil vragen voor deze normale dingen? U hebt het geraden? De Voerstreek! Ongelooflijk maar toch waar.

Wij zullen de Vlaamse C.V.P. niet aanraden in dergelijke val te trappen! Zouden we niet eerst eens gaan

praten over de terugkeer van de Platdietse streek naar de Nederlandse taalgemeenschap en van de bevrijding van het duitstalig gebied rond Eupen van het onuitstaanbaar Luiks imperialistisch juk?

DE UITDAGERS

De Vlaamse P.V.V. heeft het uitgevonden! Het afleidingsmaneuver! Ze zullen hun Brusselse partijgenoten niet alles kunnen geven wat ze vragen — ook al heeft Grootjans al afgekondigd dat Brussel geen enkele Nederlandse lagere school meer zal krijgen! — men zal ze paaien

met de strijd tegen het extremisme.

De Rijkswacht zal opdracht krijgen uitdagend op te treden tegen Vlaamse betogingen om incidenten uit te lokken.

Men zal dan luid schreeuwen op de Vlaamse extremisten en ze zwaar straffen. Want zij moeten de revolutionaire belhamels uitbeelden. Er is nog een moeilijkheid. La libre Belgique die het spel 100 % meespeelt schrijft het: de Nederlandstalige pers doet nog niet mee aan de hetze. Men zal die nog eerst proberen gelijk te schakelen.

Verder rekent men op de domheid van de Vlamingen om in de val te trappen.

DIALOOG

Laat me vooreerst toe, er mijn genoegen over uit te drukken, dat er een nieuwe rubriek « Dialoog » in ons weekblad verschijnt. Hiermede wordt bewezen dat de V.U. een open partij wil zijn, waar de verschillende schakeringen binnen de partij zeggingsrecht hebben.

Taak en toekomst van de V.U.? Een onderwerp waarover heel wat te zeggen valt. Over de toekomst van de V.U. ben ik zeer optimistisch, wanneer we maar onze eenheid bewaren en de schakeringen in de Vlaams-nationalistische gedachte binnen de partij blijven, maar onder geen voorwendsel er buiten. Het spreekt vanzelf, dat om uit te groeien tot een grote partij, er nog heel hard zal moeten gewerkt worden. Aan sommige oudere Vlaams-nationalisten, wier invloed in de partij nog heel groot is, maar die zich moeilijk uit het verleden kunnen losmaken, zou ik met aandrang vragen (hoe moeilijk dit ook voor hen om zeer begrijpelijke redenen moge zijn) hun blikken vooral op de toekomst te richten en rekening te houden met de tijds- en mentaliteitsverandering, vooral bij de jongere generatie.

Naar mijn gevoelens berust de voornaamste taak van onze partij, in het voeren van een brede en doeltreffende propaganda bij alle bevolkingslagen en dit niet tijdens de verkiezingsperiode, maar wel tussen de verkiezingen. Op de vooravond van de verkiezingen worden we

begraven onder de propaganda en daarna wordt er vier jaar gezweven. De meeste pamfletten worden in die periode niet gelezen, gelet op de veelheid en het wordt meer een prestige- dan een informatieslag. Het zou beter zijn, elk jaar te bussen met een rustige uiteenzetting over de stand van de Vlaamse zaak en onze aktie, dan 5 à 6 pamfletten vóór de verkiezingen vol beloften en cijfers. Aangezien we voorlopig over geen eigen Vlaams radikale dagbladders beschikken en de V.U. in bijna alle Vlaamse kranten in een verkeerd daglicht wordt gesteld, hoeven we in eerste instantie het Vlaamse volk degelijk voor te lichten, wil het tot een Vlaams radika's bewustwording komen. De hoofdlijnen van deze pamfletten zouden door het hoofdbestuur aan de arrondissementen kunnen medegedeeld worden en aangevuld met plaatselijke knelpunten: bv. kust-vernederlandsing; Westhoek-rekonversie; Gent-vernederlandsing van het bedrijfsleven; Dendermonde-industrialisering en pendel.

Elke gemeente of stad zou ten minste eens per jaar met een mikrowagen dienen bewerkt en een kolportage met « WIJ ». Er zijn nog duizenden V.U.-kiezers, die zelfs het bestaan van ons weekblad niet kennen!

Ik weet het: in sommige arrondissementen gebeurt dit alles wel en daar boeken we dan ook de beste verkiezingsuitslagen. Doch in vele V.U.-afdelingen

beperkt de aktiviteit zich nog tot wafelbak, mosselen- of pensenkermis, een V.U.-bal en af en toe een spreker, maar van propaganda is er geen sprake. Willen we de mensen voor ons winnen, dan moeten we tot de mensen gaan.

Wat de eigenlijke politieke aktie betreft, wil ik onderscheid maken tussen de gemeentelijke en nationale politiek:

1. Gemeentelijke. Daar waar dit nodig is, zouden onze Vlaams-nationalistische verkozenen zich volledig dienen in te spannen om het uiterlijk beeld van onze steden en belangrijke gemeenten volledig te vernederlandsen.

De nodige voorstellen zouden in de gemeenteraden dienen gedaan om aan drank-, hotel- en restauranthouders, banken, handelaars en andere vrije beroepen, een gemeentelijke premie toe te kennen wanneer ze Franse opschriften en aanduidingen door Nederlandse vervangen of overbodige Franse opschriften wegnemen.

Onze provinciale raadsleden zouden in de provincieraden dezelfde voorstellen kunnen doen, opdat de provincie aan de betrokkenen ook een provinciale premie zou toekennen (in West-Vlaanderen is dit reeds het geval).

Nationale. De taaltoestanden in de centrale administratie en inzonderheid in parastatale en semi-parastatale diensten scherp in het oog houden. Hier werken honderdduizenden Vlamingen, die dagelijks met de taalwerkelijkheid worden gekonfronteerd, die zeer gevoelig zijn voor interpellaties van Vlaamse parlementariërs over taalwetovertradingen en Vlaamse achteruitstelling.

Tot besluit zou ik willen zeggen dat de

V.U. zich niet mag beperken tot het lanceren van slagzinnen, maar er zich in concreto - en niet alleen op het parlementair vlak - moet voor inspannen om deze te realiseren. Ik denk hier bv. aan de vernederlandsing van het bedrijfsleven. Naar mijn gevoelens zou hier op het plaatselijk en arrondissementeel vlak heel wat nuttig werk kunnen verricht worden en dit in overleg met de andere vlaamsgezinde organisaties, die ook voor dit punt ijveren zoals V.V.B., Davidsfonds e.a. Wanneer er in een Vlaamse fabriek vastgesteld wordt dat buiten de wettelijke voorgeschreven formulieren de voertaal er Frans is, zou die toestand in de openbaarheid dienen gebracht en zouden de betreffende beheerders met klem dienen verzocht hieraan een einde te stellen en over te schakelen op het Nederlands. De sociale organisaties die in hun verkiezingsmanifesten voor de ondernemingsraden de slagzin « Taal van de streek - Taal van het bedrijf » tot de hunne hebben gemaakt, zouden in dit verband ook onder druk kunnen gezet worden.

Al deze suggesties, waarvan er waarschijnlijk reeds door de leiding van de V.U. werden overwogen, hebben slechts tot doel de V.U. als radikale partij in de Vlaamse publieke belangstelling te brengen. Vlaanderen verwacht van ons daden en geen woordkramerij of holle teuzen. Het is aan ons, te bewijzen, dat we menen hetgeen we zeggen, aldus aantonend dat we een andere mentaliteit en stijl hebben dan de traditionele partijen, die ons steeds beliegen en zand in de ogen strooien.

G.V., Dendermonde.

IN MEMORIAM FR. VAN GELDER

Te Brussel overleed op 14 april de heer Frans van Gelder, geboren te Antwerpen op 31 januari 1898.

Frans van Gelder was van de generatie Wies Moens en Lode Craeybeckx, met wie hij studeerde aan de eerste vernederlandsche universiteit te Gent de laatste jaren van de eerste wereldoorlog.

Zijn Vlaams-nationaal jeugdideaal van toen bleef hij zijn gans leven trouw. Na de eerste wereldoorlog werd hij de penningmeester van de Frontpartij en na het stichten van de Volksunie werd hij onze voorbeeldige boekhouder; voor deze boekhouding had hij zijn vrije tijd graag over.

Principieel rechtlijnig, zeer punctueel maar uiterst beminlijk en vol humor won hij vrij vlug het hart van iedereen waarmee hij omging.

De rouwdienst te Ukkel en de begrafenis op het Schoonselhof te Antwerpen vorige maandag werden bijgewoond door tal van vooraanstaanden.

De Volksunie was op de begrafenis vertegenwoordigd door de algemene voorzitter Frans van der Elst, de algemene sekretaris Wim Jorissen, mevrouw Peeters-Nicasie van de sekretariaatsdiensten en partijraadslid Ward Rolus, schepene te Mortsel.

Onze goede vriend Frans ruste vredig.

«COP»-NAGELS

Spijkers met koppen werden er verleden dinsdag geslagen in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Na de interpellaties van Coppieters en Anciaux over de taaltoestanden te Brussel kwamen twee jonge Vlaamse P.V.V.-ministers aan het woord. Hun antwoorden waren gematigd en eerlijk, vooral dat van Grootjans. De Kamer werd stil toen hij zonder omwegen toegaf dat de toestanden in het onderwys te Brussel inderdaad voor de Vlamingen onaanvaardbaar waren. De Brusselse P.V.V.-ers keken sip. Zij hadden gehoopt op de traditionele demagogische doodverving van de klachten van de V.U. die zij a priori als extremistisch beschouwden.

Van der Poorten maakte minder indruk dan de vinnige Grootjans. Als een schaduwwolgt op onze interpellanten steeds de C.V.P.-volksvertegenwoordiger Lindemans. Zo werd het debat een stevig parlementair gesprek tussen Vlamingen van verschillende strekking, gesprek waarin de Volksunievertegenwoordigers de hoofdtoon aangaven.

Het debat van verleden dinsdag was eens te meer een illustratie van wat de sfeer zou kunnen zijn in een federale Kamer waar de Vlamingen vooraf hun eigen zaken onder mekaar zouden bespreken!

OVERLEG GEBODEN

Het probleem van de uitbreiding der Antwerpse Haven op de Linker-Scheldeoever kwam weer in het nieuws. Het college van Burgemeester en Schepenen van de stad Antwerpen reageerde in een nogal ongelukkige mededeling op de vergadering die was belegd door de economische raden van de Provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen. Ook in Oost-Vlaanderen verschenen een paar beschouwingen die nogal agressief van toon waren.

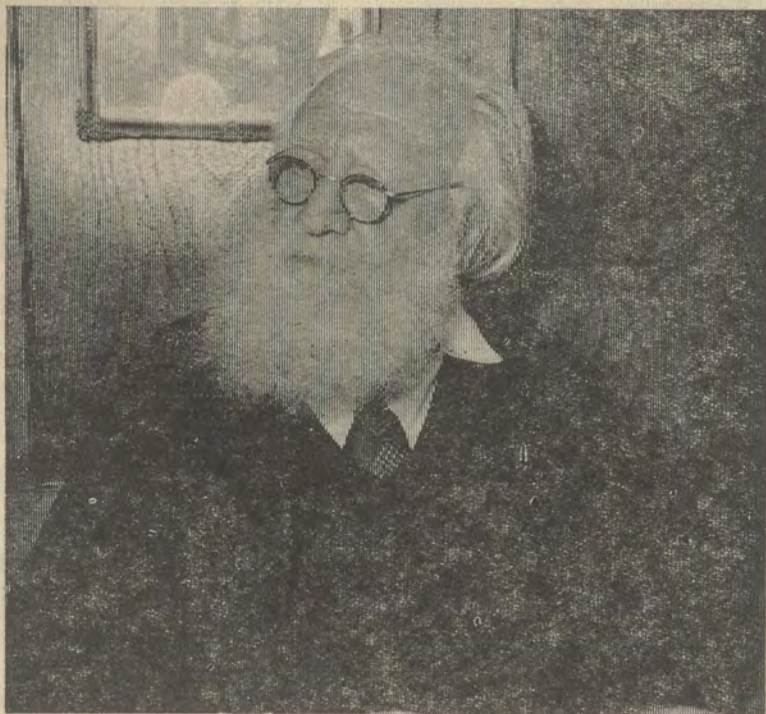
Gaat men het beleven dat een probleem, dat van enorm belang is voor de economische opbloei van het Waasland, van Antwerpen en van heel Vlaanderen, de inzet gaat worden van een strijd tussen lokale patriotismen en van dorpspolitieke manoeuvres?

Overleg is geboden in een geest van eendrachtige bekommernis voor de hogere

belangen van Vlaanderen. De Volksunie gaf reeds het voorbeeld door in het kader van de partij een studiedag aan het probleem te besteden en door de oprichting van een werkgroep, met als opdracht een eensgezind standpunt uit te werken.

BELL TELEPHONE

Elders in ons blad brengen wij meer bijzonderheden over hetgeen er aan de hand is met Bell-Telephone en het voornemen van de regering om een gedeelte van deze Antwerpse nijverheid over te brengen naar Wallonië. De partijraad van de Volksunie, op 16 april bijeengekomen, heeft intussen een persmededeling verstrekt in verband met deze zaak. Daarin wordt gezegd dat de raad kennis genomen heeft van het voornemen van de direktie, om onder druk van de regering een produktietak in de Borinage op te richten, dat hij de beroering vaststelt die ontstaan is bij de Antwerpse werknemers van Bell Telephone en hun vrees deelt dat de ganse produktie in een nabije toekomst naar Wallonië zal overgebracht worden. De Partijraad verzet zich tegen deze zoveelste overheveling van bloeiende bedrijven naar een Waals testgebied, waar buitenlandse en Vlaamse werkkrachten dienen ingevoerd; hij verklaart zich soli-

Op 83-jarige leeftijd overleed in Zwitserland de beroemde Vlaamse schilder Albert Servaes. Met hem verdween de laatste vertegenwoordiger van de groep expressionisten die onze schilderkunst weer aanzien gaven. Wij brengen in een volgend nummer een uitgebreid herdenkingsartikel.

dair met de arbeiders en bedienden van het bedrijf in hun aktie tegen de ontmantelingsplannen der regering en zegt hen alle mogelijke steun toe.

ONGRONDWETTELIJKE MAATREGELEN

In zijn jongste bijeenkomst heeft de Partijraad van de V.U. eveneens een persmededeling verstrekt waarin scherp geprotesteerd wordt tegen de ongrondwettelijke maatregelen die op verschillende plaatsen door de openbare overheid werden genomen om de Dr Borms-herdenkingen te hinderen en te verbieden. De raad verbaast zich er over dat dreigingen van een kleine groep onverantwoordelijke onruststokers de grondwettelijke vrijheden en rechten van de burgers steeds opnieuw in het gedrang brengen en dit meer dan 20 jaar na de tweede wereldoorlog. Bij deze gelegenheid sloot de Partijraad zich piëteitsvol aan bij de initiatiefnemers en inrichters van de Borms-herdenkingen en droeg tevens de parlementaire fracties op, zeer dringend over de ongrondwettelijke maatregelen te interpellieren.

TEGEN DIKTATUUR

Volksvertegenwoordiger M. Coppieters zal interpellieren over « de toenemende beknotting van het grondwettelijk recht op vrije meningsuiting, vergadering en betoging, en het misbruik dat in dit verband gemaakt wordt van de politieke en gerechtelijke instrumenten van de Staat ».

Hij formuleerde zijn interpellatieverzoek aan de Kamer voorzitters als volgt:

De laatste tijd worden in steeds toenemende mate openbare plechtigheden, vergaderingen en betogingen verboden onder het voorwendsel van de noodwendigheden van de ordehandhaving. Het waarborgen van de grondwettelijke rechten op vrije meningsuiting is nochtans de eerste plicht van de overheid. In strijd met deze verplichting misbruikten de opeenvolgende regeringen systematisch de politieke en gerechtelijke instrumenten van de staat, om sommige bevolkingsgroepen te intimideren en de normale verspreiding van nieuwe ideeën te hinderen.

persspiegel

« De klok van Vlaanderen » noemde men hem indertijd. Zijn naam klonk als brons: Borms. Die naam heeft door de pers gebeierd deze week. In de franstalige pers veel valse geluiden als van op hol geslagen klokken. Het zuiverste geluid in de reeks die we hier vermelden komt uit Nederland, van waar we dat nochtans niet gewoon zijn rond dergelijke controversen.

LA LIBRE BELGIQUE

Het was geen « Roeland kleppe brand », maar een razende Dulle Griet die in de redaktie van de Libre vlammen spuwde over de Borms-herdenking te Merksem. Voor de zondag reeds eiste zij in navolging van de kardinaal te Mechelen, dat ook te Merksem de mis zou verboden worden. Na de zondag werd het een echt doordraven.

« Het is na alles toch om te wanhopen als men moet vaststellen dat enkele honderden schoelies van de Volksunie met hun taktiek regelmatig in staat zijn een even groot aantal gendarmen te mobiliseren. Des te meer omdat een dergelijke mobilisatie van krachten zware uitgaven meebrengt, die tenslotte alle belastingsbetalers moeten betalen en aan de simpatieke verdedigers van de orde totaal overbodige inspanningen oplegt. »

Het voorstel van de Libre groot-inquisiteur: bij elke betoging vooraf enkele honderden aanhoudingen. Of de Libre in de rol van Himmler en Stalin.

LE SOIR

« Les forces de l'ordre dispersent les manifestants de la honte » (de ordrestrijdkrachten verdrijven de betogers der schande) titelde dit Vlamingenvretersblad. Dat bij die « betogers der schande » dan maar de weerstanders betitel als « mensen die onder de oorlog verdienstelijk waren maar die nu zijn aangestoken door de geest van verraad aan de Belgische eenheid ». En verder:

« De gemeenteraadsleden van de Volksunie zeggen dat het verbod van de betoging tegen de Antwerpse geest indruist. Men is benieuwd te weten wat men moet verstaan onder die Antwerpse geest. Inderdaad de Antwerpenaren zijn altijd een beetje opstandelingen geweest. Moet men als voorbeeld herinneren dat de verrader Borms, toen in de gevangenis voor misdaad tegen de staat, bij een verkiezing meer dan 80.000 stemmen haalde? »

Het is wel eens goed dat gij daaraan herinnert, Vlaminghatende Soir, want dat is de grondrede waarom men zich in 1946 op Borms gewroken heeft. Twaalf kogels als tegenprestatie voor wat uw soortgenoten na de Bormsverkiezing noemden « Antwerpen gaf 83.000 kaakslagen aan de Belgische staat ».

DE NIEUWE GAZET

Dit Antwerps PVV-blad moet zijn minister Vander Poorten dekken, maar durft toch geen toon aanslaan als zijn franstalige partijgenoten. Daarvoor kent het de simpatie van te vele Antwerpenaren voor Borms. Dan maar de zoveelste aanval op de Volksunie.

« Wat zondag te Merksem gebeurde — en ook wat ingevolge het betogingsverbod niet gebeurde — zal men best zo vlug mogelijk vergeeten als een pijnlijke oprisping uit een treurige tijd.

Het beeld van rijkswachters, die een kerkhof gewapenderhand bezetten, kan ons al evenmin bekoren als het dubbelzinnige Volksunie-gesol met het lijk van een ontspoorde politieke idealist.

Dubbelzinnig inderdaad, want de « devote » herinnering aan Dr. Borms, die de Belgische staat toch wilde zien verdwijnen, belette Volksunie-kamerlid Schiltz niet het kenteken van Belgische Volksvertegenwoordiger, goed zichtbaar voor elkeen, op de kraag van zijn regenjas te spelden.

In de gegeven omstandigheden is dat misbruik van de parlementaire onschendbaarheid, provocatie of... gewoon schijnheiligheid.

Aan de h. Schiltz om te kiezen. »

DE STANDAARD

Wil én zijn lezers én zijn gearriveerde broodheren ontzien.

Daarom dit dubbelzinnig stukje « zalven en slaan ».

Ellschoot leerde nog iets anders, heren van de Standaard: « Dat uw stem door niemand wordt aanhoord, zolang gij stamelend bidt op bedelt bij de poort ».

« Dat wij het — zoals Ellschoot en ondanks het apologiegezang van Le Soir en zijn verzuurde pseudopatriotten — het een schande vinden voor België dat men na de Tweede Wereldoorlog de zieke, gebrekkige en bejaarde Borms heeft gefusilleerd, betekent evenwel nog niet dat wij de mening delen dat Borms in alle opzichten een voorbeeld is voor de jeugd.

De repressie is tegen de Vlaamse Beweging misbruikt geworden — en o.m. de terechtstelling van Borms was een wraakneming op wat Borms als symbool tussen de twee oorlogen had betekend — maar dat een troep rabiate anti-Vlamingen die repressie zouden misbruiken, was op voorhand te voorzien. Men had de repressie van het aktivisme als voorbeeld...

De politieke keuze van Borms in de Tweede Wereldoorlog kan helemaal geen voorbeeld zijn voor de jeugd, ook al was ze niet door plat materieel tegenbelang geïnspireerd. Een objectieve vergissing verliest niet haar karakter van vergissing omdat ze uit idealisme is be- gaan. »

DE NIEUWE LINIE

Dit Nederlandse blad gaf wellicht nog de beste situering van de figuur van Borms. Wie afstand kan nemen in de tijd of in de ruimte oordeelt gewoonlijk wel het gezondst.

« De twintigste verjaardag van Borms terechtstelling valt samen met de vijftigste verjaardag van de Ierse Paasopstand. Er zijn vergelijkingspunten genoeg. Ierland is vrij, de Vlamingen willen 't zijn. Ook de recente onthullingen over de talrijke vredespeelingen van wijlen koning Albert I, tussen 1914 en 1917, om de mogelijkheid van een afzonderlijke vrede met Duitsland te bewerken, werpen een nieuw licht op de houding van Borms tijdens de eerste Duitse bezetting (hij was lid van de « Raad van Vlaanderen », een soort Vlaamse vazal-regering). De koning hield rekening met een Duitse overwinning en wilde de Belgische belangen beveiligen; Borms hield eveneens rekening met een Duitse zege en wilde de Vlaamse belangen veilig stellen. Aan een genuanceerde beoordeling van deze historisch geworden situatie is men in België nog niet toe. Het Bormsverbod voegt zich bij de steeds sneller elkaar opvolgende manifestatie-bepalingen in België. Alle bevestigingsoperaties ten spijt neemt zo de conflictsfeer toe. De anti-Vlaamse, in een deel van de Franstalige pers kunstmatig aangewakkerde haatpsychose is nog lang niet uitgewoed. »

Walter Luyten.

TWEE REBELLEN: DE VALERA EN BORMS

Nadat ik het reeds uit de televisie had vernomen, wordt het thans door de kranten bevestigd (Het Volk, 16-17 april 1966, blz. 2).

De Leuvense universiteit verleent een doktoraat honoris causa aan President Eamon de Valera van de Ierse Republiek. Een afvaardiging van de academische overheid, geleid door de rector magnificus, zal zich op 19 mei naar Dublin begeven om er het diploma en de kentekenen aan de president te overhandigen. De Leuvense universiteit wil door dit gebaar hulde brengen aan de uitmuntende persoonlijkheid van president de Valera, zich aansluiten bij de jubelfeesten welke dit jaar door de Ierse bevolking gevierd worden en de vriendschapsbanden verstevigen, die sedert eeuwen bestaan tussen de universiteit te Leuven en het Ierse volk. Zo klinkt het officieel bericht.

Deze mededeling doet ons een ogenblik stilstaan, dromen... en nadenken.

Leuven. Ierland, de Valera, de Paasopstand 1916 in volle eerste wereldoorlog. Duitse duikboot zet Sir Roger Casement aan land, gevangen genomen, straatrevolutie te Dublin in het bloed gesmoord, krijgswaard, ter dood veroordeeld, opgehouden. De Valera ontsnapt omdat hij Amerikaans staatsburger is.

Thans is Ierland vrijgevochten en de Valera zijn eerste president. Het stoffelijk overschot van Roger Casement wordt door

Engeland vrijgegeven, na vijftig jaar.

Kollaboratie. Repressie. Dokter honoris causa van Leuven, rector-magnificus, enz., enz.

April 1966. Kardinaal Suenens geestelijk hoofd van de Leuvense universiteit, verbiedt dat in de kerk van het Mechelse Begijnhof een mis wordt opgedragen voor de in april 1946 voor de kop geschoten August Borms.

Kan het anders dan doen dromen? Is het dan toch waar, dat in ons land de hogere clerus immer aan de zijde van de overwinnaars, van de gezagdragers staat, en zijn geestelijk ambt laat doorwegen om te staat te steunen in al zijn gedragingen... op voorwaarde dat die staat tegen de geestelijke en stoffelijke belangen van de Kerk niet ingaat? Schoolstrijd 1955. Luchtbombardementen op Leuven in 1944; protest van kardinaal van Roey; nutteloze vernieling!

April 1946. Borms terechtgesteld. Elk zwijgt, behalve de vrijzinnige literator Willem Elschoot.

1949. Paus Pius XII vraagt aan alle regeerders algemene amnestie te verlenen voor de tijdens de oorlog begane delikten. In ons land proklameert de Christelijke Volkspartij luidop: nooit. De andere partijen zwijgen als vermoord.

April 1966. Borms werd twintig jaar geleden terechtgesteld, de oude kreupel man. Alle weldenkenden bedekken van

schaamte hun aangezicht, en zeggen: moord. De gezagdragers verbieden elke manifestatie, op verzoek van een groepje bloedhonden. Te Mechelen mag geen mis opgedragen worden voor de man die schreef: « Gods molen maalt langzaam, maar zeker ». Die man is een oud-student van Leuven.

15 april 1966. De Leuvense universiteit verleent een eredoktoraat aan de ter dood veroordeelde Eamon de Valera. En het gebeente van Roger Casement, de Ierse Borms, komt naar het vaderland terug en wordt in triomf bijgezet. Engeland is geneuzer dan België.

August Borms, Roger Casement, Eamon de Valera. Een Leuvense eredoktoraat aan een van de laatste overlevenden van de Paasopstand 1916. Dromen wij?

Leuven verklaart: Eamon de Valera, een uitmuntende persoonlijkheid (ter dood veroordeeld; maar staat niet in de mededeling). Leuven verklaart: zich aansluiten bij de jubelfeesten welke dit jaar door de Ierse bevolking gevierd worden (bedoeld zijn: de door Engeland in het bloed gesmoorde Paasopstand, in volle oorlog).

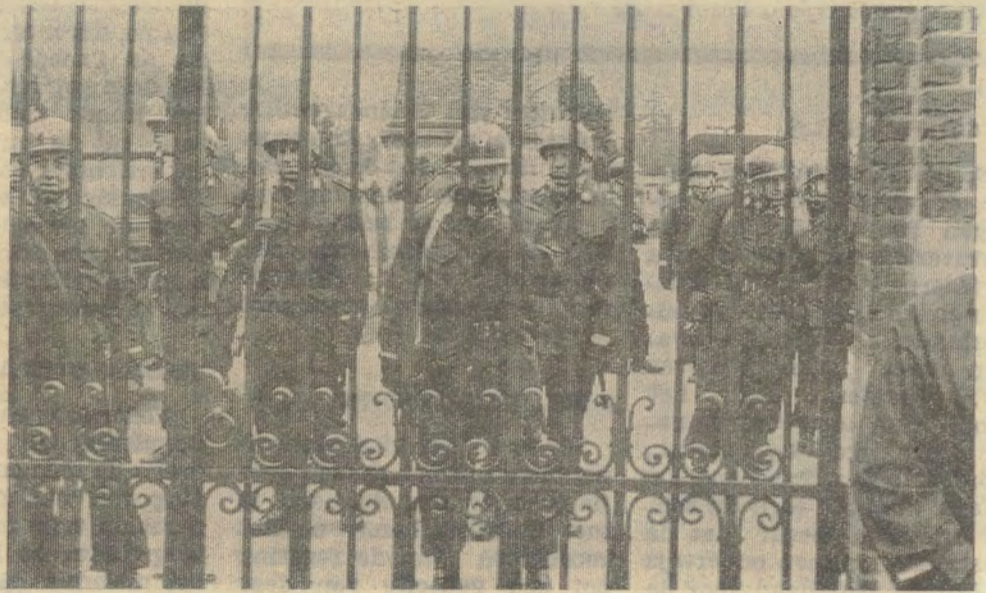
Voor wanneer een eredoktoraat aan Borms om de vriendschapsbanden te verstevigen, die sedert eeuwen bestaan tussen de universiteit te Leuven en het Vlaamse volk? De artikelenreeks van Mgr Dondoyne kan aanleiding zijn om de titels daartoe voor te leggen. Cyriel Verschaeve kreeg ook een eredoktoraat van Leuven; maar dat was in een veilige, onbesproken tijd.

Voor Borms mag nu nog niet betoogd worden. Maar de tijd komt wel dat zijn gebeente in triomf naar een eregraf zal gebracht worden, « voorop de kardinaal gedost in vol ornaat », zoals met Roger Casement is geschied.

Gods molen maalt langzaam, maar zeker. Eamon de Valera, Leuvense eredoktoraat! August Borms, verboden betoging, verboden zielemis!

1916; 1946; 1966. Vlamingen denk na, weest konsekvent, zoekt naar de huichelaars, wijst ze met de vinger, beoordeelt ze naar hun daden, meet met de maat waarmee u gemeten wordt.

L. Elaut, senator.

Voor de Valera eretitels, voor Borms « kozakken » op het kerkhof.

WETSVORSTEL

oneerlijke mededinging

De V.U.-senatsfractie diende een wetsvoorstel in houdende aanvulling van het koninklijk besluit van 23 december 1934 tot bescherming van de voortbrengers, handelaars en verbruikers tegen zekere handelwijzen strekkende tot het verdraaien van de normale voorwaarden der mededinging.

De toelichting is als volgt:

Reeds in het verslag aan de Koning betreffende het voornemen koninklijk besluit van 23 december 1934 werd de vraag gesteld of de daad zelf van oneerlijke mededinging tot een misdrijf moest worden gemaakt.

Ze werd ontkennend beantwoord.

Het scheen doelmatiger de daad van oneerlijke mededinging ten spoedigste te doen ophouden door het instellen van de door voornoemd koninklijk besluit voorziene speciale rechtsvordering, die ieders belangen beter zou beschermen dan wel een strafvervolgning.

Het blijkt thans dat gezegde speciale rechtsvordering niet altijd zo doelmatig is als werd verwacht.

Immers, de belanghebbende moet het bewijs der handelingen van oneerlijke mededinging leveren.

Gelet op de aard der handeling wordt dit bewijs zeer moeilijk geleverd. Een eventueel door de Voorzitter der rechtbank van koophandel toegestaan getuigenverhoor zou slechts kunnen plaats

hebben meerdere maanden na de feiten.

Door van de handeling van oneerlijke mededinging een misdrijf te maken zouden de belanghebbenden veel doelmatiger beschermd zijn.

Tijdens het op hun klacht ingesteld gerechtelijk onderzoek zouden de betrokkenen en getuigen zeer kort na de feiten worden ondervraagd en zodoende het bewijsmateriaal worden verzameld.

Het zou bovendien een preventieve invloed uitoefenen door de vrees voor de correctionele rechtbank te moeten verschijnen, en tot een belangrijke geldboete, eventueel gevangenisstraf, en schadevergoeding te worden veroordeeld, terwijl de Voorzitter van de rechtbank van koophandel alleen het ophouden van de handeling kan bevelen, met eventuele aanplakking van het vonnis en/of bekendmaking in de pers.

Het eigenlijke wetsvoorstel luidt als volgt:

Het volgende artikel 1 bis wordt ingelast in het koninklijk besluit van 23 december 1934 tot bescherming van de voortbrengers, handelaars en verbruikers tegen zekere handelwijzen strekkende tot het verdraaien van de normale voorwaarden der mededinging.

« Artikel 1 bis. — Hij die, door een handeling strijdig met de eerlijke gebruiken inzake handel of nijverheid, aan zijn mededingers of aan een onder hen, een gedeelte van hun cliënteel ontnemt of tracht te ontnemen, hun krediet aantast of tracht aan te tasten, of, meer algemeen, hun concurrentievermogen aantast of tracht aan te tasten, zal gestraft worden met een geldboete van 100 tot 10.000 frank.

« Bij herhaling wordt de geld-

boete verdubbeld en mag een gevangenisstraf van 8 dagen tot 3 maand uitgesproken worden.

« Vervolging en veroordeling kan slechts plaats hebben op klacht van de belanghebbenden of van een onder hen, of van een beroepsvereniging, hebbende de rechtspersoonlijkheid, waarvan ze deel uitmaken ».

Artikel 2. In artikel 4, alinea 1 van hetzelfde koninklijk besluit worden de woorden « honderd » en « tien duizend » vervangen respectievelijk door « tweehonderd » en « twintig duizend ».

WETSVORSTEL

successierechten

De senatsfractie van de V.U. deed een wetsvoorstel houdende wijziging van artikel 144 van het Wetboek der successierechten.

De toelichting luidt als volgt: Ingevolge artikel 144 van het Wetboek der successierechten is het de ontvangers der successierechten toegelaten aan ieder persoon, die erom verzoekt, de eigendomstitels van de in het ambtsgebied van hun kantoor gelegen vaste goederen op te geven.

Anderzijds geldt het als regel dat het deze ontvangers niet toegelaten is de uitslagen van openbare verkopen van onroerende goederen aan derden mede te delen.

Welnu, het is onbetwistbaar dat derde personen aldus vaak gehinderd worden om hun rechtmatige belangen op behoorlijke wijze te verdedigen.

Zo kan het bv. bij onteigeningen, bij overnamen inzake kleine nalatenschappen, bij procedures inzake benadeling bij onroerende verkopen of verdelingen, zeer nuttig zijn dat de betrokkenen

een lijst kunnen bekomen van de openbare verkopen gehouden in de streek.

Ten andere dient vermeld dat de comité's tot aankoop, die namens de openbare besturen de onteigeningen vervolgen, wel kunnen beschikken over deze gegevens, zodat het, in een goede rechtsbedeling, zeker gepast voorkomt dat ook de tegenpartij in de mogelijkheid gesteld wordt om, zonder veel hinder, in het bezit te komen van de lijst der openbare verkopen.

Bovendien komt hier geen enkel beginsel van beroepsgeheim in het gedrang.

Tot slot kan nog worden aangestipt dat het Bestuur van het Kadaster kennis mag geven, aan ieder verzoeker, van de kadastrale mutaties, die bewerkt worden ingevolge dergelijke verkopen.

De indieners zijn dan ook van oordeel dat het aan ieder verzoeker moet toegelaten worden die lijst van publieke verkopen te verkrijgen op het bevoegd kantoor en dit onder dezelfde voorwaarden — inzonderheid betaling van de hiervoor bepaalde bezoldiging — als dit thans reeds gebeurt voor de aflevering van eigendomstitels.

Het eigenlijke wetsvoorstel luidt als volgt:

Artikel 144 van het koninklijk besluit nr 308 van 31 maart 1936, houdende het wetboek der successierechten, wordt aangevuld als volgt:

« Onder dezelfde voorwaarden zijn de betrokken ontvangers ertoe gehouden aan ieder persoon die hierom verzoekt, de uitslagen mede te delen van openbare verkopen van onroerende goederen, gelegen in het ambtsgebied van hun kantoor ».

minister grootjans moet coppieters gelijk geven

In een goed gedocumenteerd betoog, beluisterd door een aandachtige Kamer, interpeleerde volksvertegenwoordiger Coppieters de minister van Onderwijs over wat genoemd wordt « de moord in de school », de schandalige toestanden die steeds voortduren in de Brusselse scholen, ondanks alle ijdele geloften na Hertoginnedal. Hieronder volgt een samenvatting van de rede van onze volksvertegenwoordiger.

In haar strijd voor het herstel van het gezag en tegen het extremisme zal de regering het lastig hebben. Le Soir, grootste dagblad van de hoofdstad, gaf de minister al wenken in verband met de uitvoeringsbesluiten van de taalwetten en maande hem aan geen nieuwe Nederlandse scholen meer te openen. Hij is dus gewaarschuwd.

Brussel heeft zijn kans laten voorbijgaan om de rol te spelen van bemiddelaar tussen Vlaanderen en Wallonië. Vooral op het gebied van onderwijs is het centraal gezag schromelijk in gebreke gebleven.

De Brusselse agglomeratie telt 625.000 arbeidskrachten. Brussel is de bankkuis van België. Daar worden de kapitalen beheerd van vele ondernemingen die niet in de hoofdstad gevestigd zijn. Brusselaars bezetten 57 t.h. van alle beheersmandaten. Al produceert het zelf geen cultuur, toch beschikt het over een sterk ontwikkeld cultuurapparaat.

De apartheid van Brussel maakt elke band met Vlaanderen of Wallonië onmogelijk. Jules Destrée noemde Brussel een stad van halfbloeden. Die oude Vlaamse kunststad werd sedert 1830 steeds meer verfranst.

De onderwijstoestand te Brussel laat ten onrechte vele Vlaamse politici onverschillig.

Oud-minister Fayat sprak zondag j.l. op de vergadering van het Willemsfonds te Gent over de « denationalisatie via het lager onderwijs », waardoor 150.000 Vlamingen in Brussel de jongste dertig jaren voor de Nederlandse cultuur verloren gingen.

Het Nederlandstalig onderwijs te Brussel kan bijdragen tot behoud en uitstraling van onze cultuur. Door de Brusselse druk hebben vele inwijkelingen een inferioriteitsgevoel gekregen. Wij moeten aan die Vlamingen hun gevoel van eigenwaarde teruggeven.

De vrijheid van de huisvader in het Brusselse laat veel te wensen over en staat maar al te vaak aan dwang bloot.

Hoofdstad Brussel is geen supranationale instelling; de Brusselaar behoort niet tot een afzonderlijke gemeenschap: hij is Vlaming of franstalige. De taalverklaringen voor het onderwijs is geen keuzeverklaring. De wet voorziet in duidelijke criteria.

Ik vestig vooral de aandacht op de belangrijkheid van het aanleren van de moedertaal. De studie van de tweede taal zou moeten worden verschoven tot de laatste twee jaren van het lager onderwijs.

Hoe staat het met de toepassing te Brussel van de taalwet van 30 juni '63? Ze wordt niet toegepast.

De regering mag de toepassing van de taalwet niet uitstellen, onder voorwendsel dat de uitvoeringsbesluiten nog niet werden gepubliceerd. Toch gebeurt dit. De leerlingen verkeren dus in een toestand van onwettelijkheid. De homologatie van hun diploma van secundair onderwijs komt daardoor in gevaar. De niet-naleving van de taalwet noem ik een blij van incivismen.

Een tweede gebied van overtredingen betreft de directies van de scholen, die gesplitst moeten worden opdat elke taalafdeling haar eigen directie zou hebben. De toepassing is in de praktijk ver van in orde.

Het is geen toeval dat wanneer er in een school twee afdelingen zijn, terwijl de Nederlandse afdeling stiefmoederlijk wordt behandeld, de beste loka-

len en installaties altijd voor de Franstalige zijn en slechts voor de vorm een directeur of directrice heeft, die in feite niets in de pap te brokken heeft.

Zelfs in gemeenten waar een inspanning wordt gedaan om de bepaling toe te passen, laat de toestand nog veel te wensen over: daar immers kan haast nooit een vrijgestelde directeur voor de Nederlandse school gevonden wor-

den. Het geheel van deze toestanden moet worden onderzocht. Hoevele scholen schieten niet tekort. Wie kent de toestand niet in de beruchte Tolkenschool, het Little Rock van Europa.

De derde reeks overtredingen betreft de verplichte oprichting van nieuwe rijksscholen te Brussel. De wet bepaalt dat er jaarlijks in het Brusselse tien Vlaamse rijkslagere scholen met kleuterafdeling moeten worden opgericht.

De minister mag niet luisteren naar de franstalige Brusselse krant, die nu al protesteert tegen de opening van nieuwe Vlaamse scholen in Brussel.

Voor elke officiële klas zijn er zes katholieke klassen. Een bijzondere rijksinspanning is dus vereist, vooral ook omdat de gemeentelijke overheid zo onwillig blijft. Het heet dat er 27 nieuwe Vlaamse scholen werden opgericht. Dat is theorie. In feite werden er 5 rijksscholen en 4 wijksscholen opgericht. De nieuwe scholen blijven soms maanden zonder voldoende aantal leerlingen wegens de officiële sabotage. De Vlamingen zijn daarover ontevreden, de franstaligen ook, omdat zij ten onrechte oordelen dat er geld uitgegeven wordt voor zg. nutteloze Vlaamse scholen.

Sedert tientallen jaren hebben de gemeenten van de Brusselse agglomeratie miljarden besteed aan het franstalig onderwijs en luttele miljoenen aan het nederlandstalig onderwijs.

Brussel geeft 600 miljoen per jaar uit voor het onderwijs en telt slechts 8 lagere Vlaamse klassen, 7 kleuterscholen, 1 school voor normaalonderwijs en enkele technische klassen voor Vlamingen.

Schaarbeek, Elsene, Etterbeek, Ukkel, Sint-Gillis besteden eveneens miljoenenbegrotingen voor het overgrote deel aan het franstalig onderwijs.

Deze gemeenten krijgen ruime rijkskredieten, m.a.w. de Vlamingen betalen opdat die gemeenten hun kinderen zouden kunnen denationaliseren.

Wij verwachten van de minister dat hij zal ingrijpen, geen scholenbouwstop te Brussel zal aanvaarden en de zgn. taalwetscholen even goed zal behandelen als de schoolpact-scholen.

Ik wens hier ook te wijzen op de opvolgingskwestie die gerezen is in de Rijkstechnische school te Anderlecht, waar een tweetalig directeur werd opgevolgd door een eentalig franstalige. Hoeft die school niet te worden gesplitst? Ik klaag ook de Franse eentaligheid aan van het Brusselse cultuurleven. Waar is hier sprake van een draaischijf van Europa?

De vrije universiteit van Brussel die betaald wordt door al de Belgische belastingbetalers moet worden gesplitst. Die splitsing ligt echter stil. Komt hierin geen verandering, dan moeten wij de rijkstoelagen weigeren.

Het wetenschapsbeleid biedt het volgend beeld: op 68 centra zijn er 62 met franstalige programma's en 6 met nederlandstalige programma's.

Ik besluit: de regering moet eindelijk optreden tegen het extremisme en incivismen te Brussel, waarvan de Vlaamse mensen het slachtoffer zijn.

In het antwoord van Grootjans, waaruit we enkele verpletterende toevalligheden aanhalen, wordt duidelijk aangetoond welke de verschrikkelijke verantwoordelijkheid is van de opeenvolgende regeringen, ondanks alle zegeschreeuw van Verroken in 1963.

Ook op materieel gebied rijst er een probleem. Het gebeurt nog al te vaak dat de Vlaamse scholen te Brussel in weinig aantrekkelijke gebouwen zijn ondergebracht, wat ook de voorkeur van sommige ouders voor franstalige scholen verklaart.

De interpellant betoogde verder dat artikel vijf van de taalwet niet wordt nageleefd. Het is juist dat voor een aantal scholen en instellingen de directies niet werden gesplitst. De vorige regering had de splitsing besloten voor de bewuste scholen van Evere en Anderlecht en de school voor landmeters van Brussel.

Ik meen dat thans op alle banken aanvaard wordt dat nederlandstalige ouders in de hoofdstad voor hun kinderen over degelijk Nederlands moeten kunnen beschikken. Ik weet niet waarom de vorige regering niet de beloofde dertig rijksscholen heeft doen oprichten. Ik weet enkel dat i.p.v. de oorspronkelijk voor 1964 beloofde 299 miljoen frank, slechts 117 miljoen frank vastleggingskredieten werden ingeschreven en dat er tenslotte slechts 23 miljoen frank werd uitgegeven.

In totaal werden dus 267 miljoen niet gebruikt. Voor 1967 is in de begroting slechts 30 miljoen ingeschreven voor de oprichting van die nieuwe scholen.

Ik herinner er even aan dat in de jaren 1963 tot 1965 gemiddeld voor 3,3 miljoen kredieten werden ingeschreven per nieuwe stichting. In werkelijkheid is voor een nieuwe school in het Brusselse van 20 tot 25 miljoen nodig.

besluiten kaderdag economische problematiek

Hierna geven wij de besluiten over economische problematiek, waarvan het referaat op onze jongste kaderdag door E. Slosse werd voorgedragen.

Het vlaams volksnationalisme wil een volwaardig mens vormen, die deel uitmaakt van een vrije volksgemeenschap. Dit menszijn wordt zowel door het kapitalisme als door het kommunisme bedreigd.

In de plaats van klassenstrijd of overheersing van enkelingen moet een nationale en sociale orde komen. Planning en vooruitzichten moeten de plaats innemen van improvisatie en knoeiwerk.

De grondslagen van het vlaams-nationalisme moeten ook op sociaal-economisch gebied worden toegepast:

1) *het personalisme: de gemeenschap van morgen moet een menselijke gemeenschap zijn. Ze moet aan elk van haar leden arbeid verzekeren, in overeenstemming met zijn bekwaamheid, behoorlijke levensvoorwaarden, en een aangepaste beroepsvorming. Anderzijds dient ze aan iedereen de mogelijkheid te bieden om mee te werken aan de economische ontwikkeling door beroep te doen op ieders verantwoordelijkheid.*

2) *het solidarisme: iedereen moet de solidariteit ontwikkelen tegenover leden van het eigen volk, in het bijzonder tegenover de minst begunstigen, en tegenover de andere volkeren van de wereld. In het kader van sociaal-economische organismen moeten de verschillende volksgroepen samenwerken met het algemeen welzijn tot hoogste doel.*

Meer concreet kunnen we nogmaals verwijzen naar de kongresbesluiten en het tienjarenplan der Volksunie, waar uitvoerig de controle op de holdings, de hervorming der sociaal-economische raden, en de nieuwe ondernemingsvorm worden behandeld.

De sociale organisaties moeten de vorming van hun leden krachtig aanpakken, zich losmaken van de politieke partijen, zich aanpassen aan de nieuwe tijd, en op Europees vlak een gekoördineerde actie voeren.

Ten slotte dient het politieke federalisme ook op sociaal-economisch vlak doorgevoerd.

de **WJ** de wereld

Vlaams nationaal

Kroestsjev sprak in 1961 op het kongres acht uur lang. Bresjnev heeft nu op het driëntwintigste kongres van de socialistische partijen nog niet de helft van die tijd gesproken. In Kroestsjev's tijd werden de straten van Moskou nog met veel rode borden, portretten, slogans en bannieren opgetuigd voor dergelijke feestelijke gelegenheden. Nu, op dit jongste kongres, werd er blijkbaar geen inspanning gedaan om het volk voor de gelegenheid op te zwepen. Van bij het begin bleek het duidelijk dat er dit keer geen ruiten ingesmeten, of ikonen verbrand zouden worden. De toon van Bresjnev openingspeech zou de sfeer van het kongres bepalen. Hij geleele trouwens meer op de toon van een voorzitter die een kongres van aandeelhouders toespreekt.

TWEE

STAPPEN

VOORWAARTS,

TWEE STAPPEN ACHTERWAARTS

Wat Bresjnev, en de andere sprekers na hem, aan de zesduizend kongresserende sovjetafgevaardigden te vertellen hadden over de economische resultaten en voorspiegelingen, was dan ook het interessantste van heel dit 23ste kongres.

● REALISTISCH VIJFJARENPLAN

Dat de industriële produktie van de Sovjet-unie met 84 procent toegenomen was, was een even prettige bekendmaking als de belofte dat een vijfdaagse werkweek van 41 uren nu als een algemene maatregel tegemoet mag gezien worden.

« Wij hebben 3,3 miljoen televiestellingen geproduceerd, 4,8 miljoen radio's, 5 miljoen ijskasten en zelfs meer dan 3 miljoen wasmachines ». Bresjnev mocht terecht een mooie balans aflezen van de toestand van de Sovjet-ekonomie. Maar hij verloor zich op geen enkel moment in een entoesiast gejubel zoals ten tijde van het economisch avonturisme van Kroestsjev. « Het is allemaal niet kwaad kameraden, maar het is niet altijd mogelijk mooie klederen te kopen voor onze kinderen, of voor onszelf, of een paar schoenen naar onze smaak... ».

Het vijfjarenplan dat op dit kongres voorgelegd werd sprak duidelijke taal : een voorzichtig realisme, met precies afgebakende prioriteiten voor sommige delen van de ekonomie. In geen enkele passage werd er gewag gemaakt van de belofte dat de sovjetburgers het uto-

pisch kommunisme een stap nader zouden komen in deze vijf jaren.

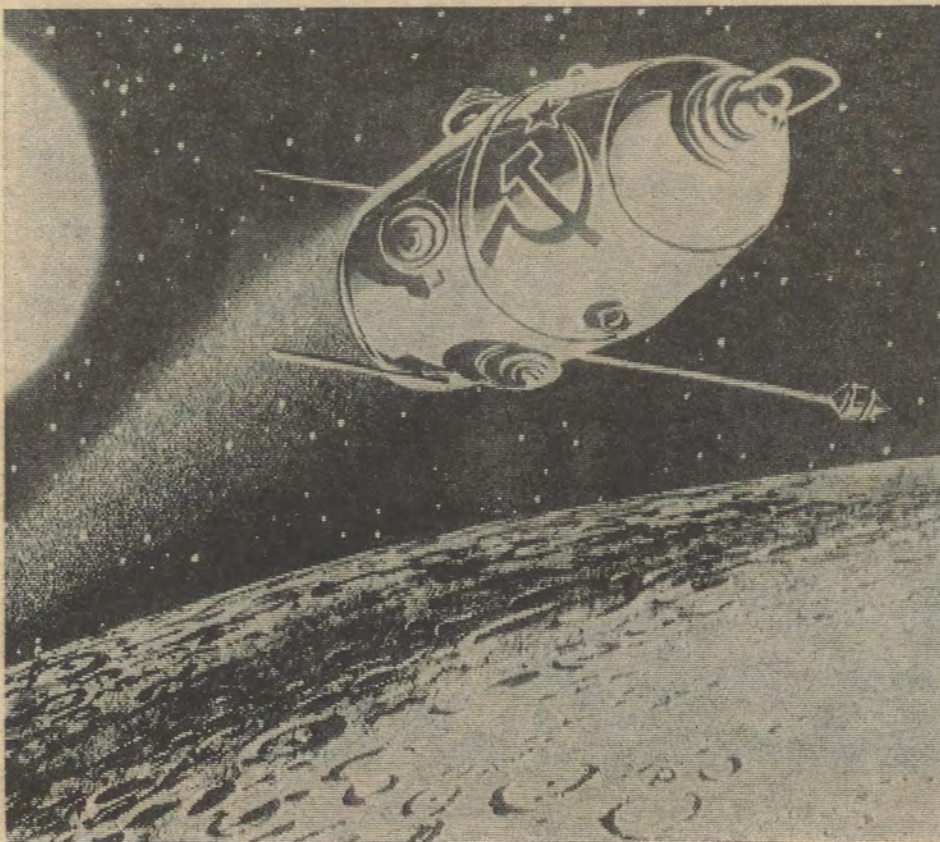
Deze realistische aanpak mag terecht een winstpunt genoemd worden. Ook terwijl het geheel van dit kongres een besnoeiing van het liberalisme dat door Kroestsjev in 1961 ingeluid werd, te zien gaf. Vond het kongres plaats onder het teken van het sovjet-konservatisme — we aarzelen om het zoals zovele kommentators deze weken een stalinistisch konservatisme te noemen — daarmee is echter nog niet gezegd dat er belangrijke verrassingen te voorschijn kwamen.

● ONBESLISTE VOORSPRONG

Het kongres bevestigde de controle van Leonid Bresjnev over de partij. Maar het feit dat hij een nieuwe titel kreeg, Sekretaris-Generaal, moet slechts als een terminologisch eerherstel gezien worden van het stalinistisch verleden. Ook het feit dat het Presidium voortaan opnieuw, zoals onder Stalin, « Politburo » zal genoemd worden, moet slechts een terminologische terugkeer tot dat verleden genoemd worden. Nochtans is er wel enige indikatie voor het feit dat er met dit kongres wellicht een einde gekomen is aan de periode van het « kollektief leiderschap » in de voor het eerst plaats hebbende aflezing van de namen van de leden van het presidium in volgorde van belangrijkheid. Tot nu toe gebeurde dat steeds in alfabetische volgorde. Voor kremlinologen is zo'n « gebeurtenis » niet zonder enige betekenis.

Maar welke betekenis heeft dit?

Kunnen we uit deze nu duidelijk naar belangrijkheid van de presidium-leden gestructureerde volgorde afleiden dat er een einde is gekomen aan de strijd, waarvan we wisten dat die aan de gang was, tussen « konservatieve » en « liberale » sovjetleiders? Wij geloven van niet, want die samenstelling is slechts lichtelijk in het voordeel van de neo-stalinisten. Die volgorde ziet er nu als volgt uit : Leonid Bresjnev, sekretaris-generaal; Alexei Kosygin, eerste-minister; Nikolai Podgorny, president van de USSR; Michael Soeslov, sekretaris; Genadi Voronov, eerste-minister van Rusland; Andrei Kirilenko, sekretaris; Alexander Sjelepin, sekretaris; Kiril Mazurov, eerste vice-premier; Dimitri Poliansky, vice-premier; Piotr Sjelest, eerste sekretaris, en Arvid Pelsje, eerste sekretaris.

In feite is dit « Politburo » hetzelfde als het voorgaande « Presidium ». Alleen twee mannen ontbreken : Sjvornik en Mikojan, maar dit is geen gevolg van een of andere purge. Zij vielen weg omwille van hun ouderdom; zij werden vervangen door slechts één nieuwkomer : Pelshe en dat is inderdaad een « oude Bolsjeviek ».

Belangrijk is wel dat president Podgorny nu als president geen functie meer heeft in het partij-sekretariaat. Hij heeft praktisch de hele tijd van dit kongres zijn mond gehouden en dat is wellicht wel belangrijk wanneer men weet dat hij tot nu toe als een man gekenmerkt was die niet afkerig stond van een verandering in het sovjet-bewind.

De twee « hoogste » waardigheidsbekleders na Bresjnev zijn — toevallig? — twee tegengestelden : eerste-minister Kosygin wordt geacht de spreekbuis te zijn van diegenen die voor economische hervorming pleiten, terwijl partij-sekretaris Soeslov bekend staat als de « waakhond van de ortodoksie ». Na hen zijn blijkbaar de twee belangrijkste : Sjelepin en Polyanski. Maar uit deze twee persoonlijkheden kan men niets afleiden. Zij hebben zich tot nu toe nog niet laten gelden in hun ware betekenis.

Kan men dus uit deze samenstelling afleiden dat de neo-stalinistische beweging doorgezet zal worden? Het is niet

zeker. De strijd voor het leiderschap wordt ongetwijfeld doorgezet. Maar ondertussen beleeft het politiek beleid van de Sovjet-Unie een stilstand. Een stilstand die begon na het verdwijnen van Kroestsjev. Een stilstand die echter geen achteruitgang blijkt. Want tot dat mogen we de droge, kalme, zakelijke stijl van Bresjnev niet herleiden.

De openingsrede van Bresjnev vertoonde de sporen van het kompromis. Alsof zijn rede vele keren herschreven was om er alle konflikt-situaties met naar alle kanten aanvaardbare tesissen te bedekken. En alsof er precies die punten uit weggelaten waren waarover geen eenheid bereikt was kunnen worden.

Vooral op gebied van de buitenlandse politiek was er blijkbaar een evenwichtskunstje vertoond geworden. Het principe van « vreedzame koexistentie », zoals het door Kroestsjev geformuleerd werd, werd opnieuw als het basisprincipe aanvaard. Dat betekent dat Bresjnev opnieuw goede relaties met het westen beklemtoonde. Maar aan de andere kant werd er een rem gezet op de al te vrij uit de hand lopende tendens om met het westen kontakten te hebben. Daarvoor bleek Vietnam een prachtige aanleiding. Konkrete akkoorden met het westen werden nu uitgesloten omdat de houding van de Verenigde Staten ter zake al te openlijk deze scheen te zijn van « imperialistische agressors ». Niet alleen Bresjnev, maar vele sprekers na hem, bevestigden met nadruk dat de Verenigde Staten, de Sovjet-Unie ertoe dwongen stelling te nemen in deze Vietnamese oorlog. De Sovjet-Unie zou zonder verwijl Zuid-Vietnam ter hulp komen, wanneer de Amerikanen nog verder een hand zouden uitsteken naar Noord-Vietnam.

Ook het feit dat er meer en meer tekenen bleken te zijn van een toenemende alliantie tussen de Verenigde Staten en Duitsland zou een ernstige belemmering betekenen voor deze « vreedzame koexistentie » met het westen.

De Vietnamese oorlog bleek voor de partijleiders ook een prachtige aanleiding te zijn om een voorsprong te nemen — onder de mom van de toenadering tussen de kommunistische partijen ter wereld — op de bijna exclusief Chinese hulp aan Noord-Vietnam. Omdat het de beste manier bleek om te tonen dat Moskou nog steeds de baas is in het kommunistische kamp, werd er dit keer bijna met geen woord gerept over het ideologisch konflikt van Moskou met Peking. Bresjnev stak zelfs de hand toe aan China — dat tezamen met Albanie en de Japanse kommunistische partij niet aanwezig was op dit kongres — door te spreken van bilaterale « vredesbesprekingen », maar hij was sluw genoeg om dit voorstel te beperken door te stellen dat Moskou een nieuwe kommunistische topkonferentie slechts zou tegemoetzien « wanneer de omstandigheden daartoe rijp zouden zijn ».

Tenslotte waren er nog twee belangrijke symptomen op dit kongres. In de eerste plaats werd er aan het systeem van economisch liberalisme — dat door professor Liberman reeds omgezet was in konkrete verwezenlijkingen waarbij het begrip winst in de sovjet-ekonomie in praktijk gebracht werd — door vele controlemaatregelen danig besnoeid.

En in de tweede plaats werd de zo hoopvolle tendens naar persoonlijke vrijheid een gevoelige slag toegebracht door de zeer openlijke veroordeling van een hele serie « bourgeois »-schrijvers.

Deze twee klappen geven wellicht nog het meest te bedenken.

E.H.M.

deze week in de wereld

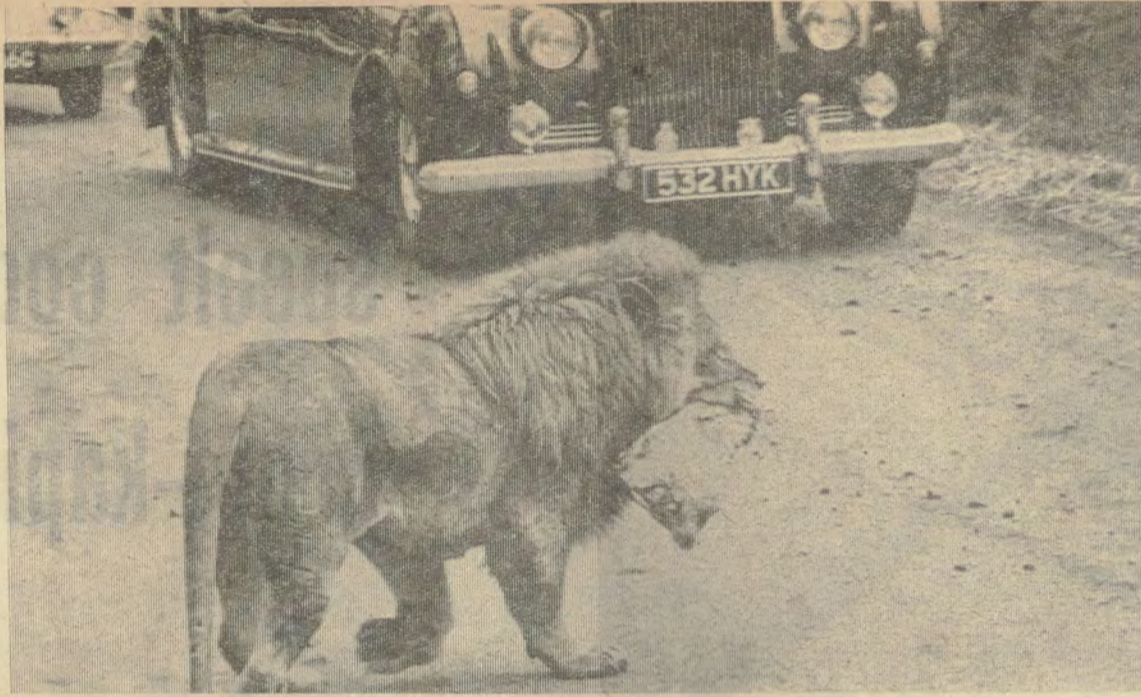
- In Vietnam krijgt generaal Ky van de boeddhisten enkele maanden respijt, om verkiezingen te organiseren.
- Rhodesië verbreekt alle banden met Engeland na het mislukken van olieblokkade-doorbreking.
- U.S.-vliegtuigen bombarderen steeds dichterbij de Noord-Vietnamese hoofdstad.
- De Gaulle krijgt van het Franse parlement fiat voor terugtrekking uit de Nato.

LOONSCHAAL

Voor het eerst sinds 1937 heeft de Sovjet-Unie officieel het gemiddeld bedrag dat een Russisch arbeider per uur verdient, bekend gemaakt: 54 kopeken. De Russische arbeider verdient minder dan zijn Amerikaanse collega en dan de arbeiders in de West-Europese landen, in Engeland, Kanada, Zweden en Israël. Zijn loon ligt echter hoger dan dat in Argentinië, Meksiko, Polen, Griekenland, Peru, Japan, Formosa, Zuidkorea en alle Afrikaanse landen uitgezonderd Zuid-Afrika.

GASTARBEIDERS

Wie Duitse steden bezoekt, wordt zeer vlug getroffen door het feit dat hij zoveel zuiderse gezichten in het straatbeeld ziet. Ook buiten

Lord Bath, een Britse aristokraat-met-vermogen, heeft op zijn landgoed te Longleat enkele leeuwen lopen. Hier een der exemplaren met een « brokje » voor het middagmaal.

SOICHIRO HONDA

Uit onze jeugd jaren herinneren we ons nog de sterke verhalen over de invoer van (toen nog als « bocht » beschouwde) Japanse marktartikelen en machines: in de haven van Antwerpen zouden fietsen te koop geweest zijn aan de — ook in de dertiger jaren ongelooflijke — prijs van 150 fr.; Japanse uurwerken zou men te Antwerpen verkocht hebben per kilogram in grote puntzakken. Si non e vero... maar in ieder geval zijn de zaken thans helemaal anders gaan liggen met de Japanse industriële produkten en een bezitter van een Nippon-fotokamera schaamt zich vandaag de dag niet meer om een kiekje te nemen in gezelschap van een gezworen Zeiss-maniak. We zijn vertrouwd geworden met wat uit het land der Rijzende Zon komt, zo vertrouwd zelfs dat een paar honderd Vlaamse arbeiders uit het Aalsterse hun boterham verdienen met de bouw en de montage van Japanse bromfietsen en motorrijwielen, in een bedrijf dat Honda heet naar de stichter en tsaar van het Japanse motorenconcern, Soichiro Honda.

De thans 60-jarige Honda is een man die zich een « Amerikaanse » loopbaan opgebouwd heeft, een carrière die helemaal onderaan de sociale ladder begon en die zeer snel naar de top van het zakenleven voerde. In het Tokio der twintiger en dertiger jaren was hij een naamloze uit het onoverzichtelijk arbeidersleger, een man van twaalf stielen en dertien ongelukken wiens passie voor motoren hem echter steeds teruggedreef in de een of andere garage waar een hulpe best kon worden gebruikt. De Japanse deelneming aan de bewapeningswedloop bood hem een kans: hij zette een bedrijfje op voor de bouw van zelf-ontworpen onderdelen voor auto-, vliegtuig- en scheepsmotoren. Het zaakje floreerde maar ging bij de Japanse kapitulatie tegen de vlakte. In het na-oorlogse Japan was er een schreeuwend tekort aan allerlei vervoermiddelen; de handige knutselaar Honda kocht 500 motoren uit legerstocks en bouwde daar met veel kunst en vliegwerk twee wielen en het overige wat nodig is om te rijden, rond. Het was de basis voor een reusachtig succes, dat sindsdien met meer heeft opgehouden te groeien en dat nu — bewijze de industriële vestiging in ons land — wereld-allures heeft gekregen.

Alhoewel de Japanse Honda een n.v. is wier aandelen op de beurs te Tokio genoteerd zijn, beheert Soichiro Honda — die trouwens 20 % der akties in zijn persoonlijk bezit heeft — de onderneming als een privaat-zaak waar hij alleen heer en meester is. Het succes dat hem daarbij beschoren is, blijkt des te verbazender wanneer men van Honda zelf of van diens medewerkers verneemt dat hij eigenlijk bitter weinig voelt voor het managen van een wereldbedrijf. Liefst van al sluit hij zich op in het onderzoek- en experimenteer-centrum

van zijn concessie waar hij zich dan wijden kan aan zijn oude en eeuwige passie: het uiteengoaien, bestuderen en terug ineen-timmeren van motoren.

Wellicht zit daar echter het geheim van zijn succes. De Honda-motoren genieten sinds enkele tijd een reuze-reputatie, vooral in het kleine maar invloedrijke en maatgevende wereldje van de autorensport. Zo geldt het vandaag nog steeds als een unieke prestatie dat in het najaar van 1964 twee onbekende en onervaren autorenners beslag wisten te leggen op de eerste en de vijfde plaats in de Grand Prix van Meksiko. Zoets was vroeger nog nooit gezien; het geheim van dit ophismakend succes school onder de motorkap van de wagens die door de twee renners gereden werden: gloednieuwe Honda-motoren. Het geval kreeg in de vakpers sensationele commentaren: men wees er op dat Honda maar pas sinds een paar maanden motoren voor renwagens bouwde en dat de beroemde Jack Brabham met een dergelijke motor in een zelf-ontworpen wagen de tweede plaats achter Graham Hill in de Franse Grand Prix veroverde.

Soichiro Honda heeft wel een hele weg afgelegd sinds hij in 1945 startte met zijn rijwielmotorenbedrijfje, waarin 43 man werkten. En het verhaal van Soichiro Honda vertellen we hier eigenlijk alleen maar, omdat wij het beschouwen als het verhaal van de industriële opgang van Japan in een notedop.

We herinneren ons, ooit in Riess' «Tsoesjima» gelezen te hebben, hoe tijdens de Japans-Russische oorlog van 1905 beide oorlogvoerende partijen een aankoopdelegatie naar een Italiaanse torpedo-fabriek stuurden. De Russische afvaardiging bestond uit tabrijke officieren, die zich maandenlang tegoed deden aan wat Italië op het gebied van Wein, Weib und Gesang te bieden had en die zich weinig bekreunden om de tijdige en perfecte levering van de reuzebestelling die hun regering bij het bedrijf had geplaatst. Uit Japan kwamen twee kleine, gele marine-officiertjes die één enkele torpedo kochten en dan met een lende-dockje rond het lijf het ding uileen haalden om er uiteindelijk zelf in te kruijen en daar dagenlang te snuffelen en te tasten. Voor het einde van de oorlog bouwde Japan zelf zijn torpedo: een verbeterde versie van dat ene totaal uitgebeende Italiaanse exemplaar.

We zijn nu ruim een kwart eeuw later: Japanse exportgoederen hebben een stevige reputatie verworven en Japanse bedrijven staan tot in ons eigen land. Europese monteurs knutselen de produkten van Japanse know-how volgens voorschrift ineen.

Vindt u ook niet dat de wereld heel snel draait en zéér klein geworden is?

A.N. Tovano.

de eigenlijke industriegebieden valt het op, hoeveel gastarbeiders de Bondsrepubliek heeft. De cijfers van de statistiek bevestigen overigens de waarnemingen in het straatbeeld. Begin 1966 werken er in West-Duitsland 304.000 Italianen, 186.000 Grieken, 167.500 Spanjaarden en 133.000 Turken. Even optellen: 790.500 gastarbeiders alleen al van die vier nationaliteiten.

ATOOMMAGHT

De Amerikaanse minister van Landsverdediging, Mc Namara, heeft uit de doeken gedaan hoe groot de atoombmacht der V.S. eigenlijk reeds is. In 1961 bezat de U.S. Army 836 atomaire springkoppen; dat zijn er sindsdien reeds 2.600 geworden. In Europa hebben de V.S. hun atomair potentieel in dezelfde periode verdubbeld.

De Verenigde Staten be-

schikken — net als trouwens Rusland — over een « overkill »-kapaciteit, d.w.z. een hoeveelheid atomaire springstof die groot genoeg is om iedere potentiële vijand verschillende keren van de aardbodem te vegen.

Daar komt nog bij dat de modernste atoomwapens « absoluut » zijn, wat betekent dat zij niet door afweerwapens kunnen uitgeschakeld worden. Dat zal ook in de toekomst zo blijven: de ongehoord-hoge graad van technische perfectie der atoomwapens brengt mee, dat ieder afweerwapen slechts aan de beurt komt op het ogenblik dat al een nieuwe en weer perfectere generatie van atomaire transporttuigen in dienst wordt genomen.

LES GELEERD

De Gaulle heeft blijkbaar toch wel iets onthouden uit de voor hem niet bijster schitterende presidentsverkiezingen van december 1965. Hij liet het persagentschap Services et Méthodes voor zichzelf en de U.N.R. kontrakteren met het oog op de algemene verkiezingen van 1967, die de gaullistische meerderheid wel eens ernstig in gevaar zouden kunnen brengen.

Voornaamste referentie van Services et Méthodes: het bedrijf voerde de presidentiële kampanje voor Jean Lecanuet. Toen Lecanuet zijn voornemen om te kandideren bekend maakte, bleken volgens een opiniepeiling slechts 2 % der Franse kiezers hem te volgen. Na drie maanden kampanje door Services et Méthodes was dit percentage reeds 2.600 geworden. In Europa hebben de V.S. hun atomair potentieel in dezelfde periode verdubbeld.

In zijn eentje steekt Eric Tabarby aan boord van de « Pen Duick II » de Atlantische oceaan over om deel te nemen aan de grote zeilraces Newport-Bermuda en Bermuda-Kopenhagen.

De meeste steden of dorpen in Vlaanderen bezitten als « blikvanger » één of meer torens, gaande van de nederige kerktoren tot de ultramoderne wolkenkrabber. In Hoboken is dat anders, daar wordt het beeld gemarkeerd door de kontoeren van naar de luchten grijpende kraan-lijven en takel-bridgen op de scheepswerf. « Cockerill Yards » slaat er in grote witte letters op één van die mastodonten en ook op het wachthuis bij de slagbomen aan de grote ingang van het bedrijf. Vroeger was het « Cockerill-Ougrée », dat ziet ge nog aan sommige opschriften, onder meer aan het uithangbord van een van de vele kleine kafeetjes dicht bij de werf, die kennelijk staan te wachten op het werkvolk, dat zoekt naar lfenis na volbrachte arbeid.

Het is de jongste tijd stiller geworden rond de scheepswerf. Het ijverige geroezemoes, het harde kloppen van de automatische hamers, het schrille schreeuwen van de machines is merklijk verstemd. En aan de ingangen verdringen zich niet meer die grote kluwens arbeiders wanneer de taak gaat beginnen. Waar eens bijna vierduizend mensen hier hun brood verdienden, komen er nu hoop en al nog een dertien honderd en er zijn al dagen geweest dat zij niet moesten komen : verletdagen, noemt men dat... Hetzelfde gebeurde trouwens in Limburg, in de mijnen...

Er liggen geen reuzescheperen meer in aanbouw te Hoboken, nog slechts het (voorlopig) roestige skelet van een kleinere eenheid — de mailboot prinses Paola — groeit langzaam op de helling; daarnaast een scheepje van de Belgische zeemacht dat enkele herstellingen moet ondergaan en de kous is af.

Gaat het dan zo slecht in de scheepsbouw? Waar worden de nieuwe boten gemaakt die wij in onze havens zien verschijnen, waar de supertankers die de kranten stof geven voor sensationele berichten en foto's, juist door hun opmerkelijke omvang?

Het antwoord op deze vragen is ont-nuchterend voor ons, die steeds maar geloven dat door een Europese samenwerking enz... het allemaal voor de boeg zal gaan. Het aandeel van de E.E.G. in de wereldproductie is sinds 1959 steeds maar gedaald, nadat in dat jaar een maksimum van 40 t. h. was bereikt. Sindsdien kwam er maar steeds meer vraag naar grotere tonnematen en naar nieuwe scheepstipes. Denken wij aan de tankers en de ertsscheperen die een reus-

achtige omvang krijgen, zodanig zelfs dat de haven van Antwerpen met het zware probleem te kampen krijgt van de bevaarbaarheid van de Schelde : waar de zeesluis te Zandvliet voorzien is voor 100.000 ton (nu reeds te weinig voor de grootste tankers en bulk-carriers) daar laat de Schelde tot nog toe slechts een vermogen van nauwelijks 50.000 ton toe.

De Zweden en de Japanners hebben zich op deze markt geworpen en met vruchtbaar resultaat. Japan produceerde gedurende de eerste maanden van 1964 niet minder dan 258 schepen met een totaal van 4.393.000 brutotonne-maat, of een gemiddelde van 17.000 ton per schip. Zweden bouwde gedurende dezelfde tijdspanne 26 eenheden met een totaal van 368.000 brutoton, of een gemiddelde van 14.000 ton. Daarentegen kwamen de E.E.G.-landen met een omvang van 2.246.500 brutoton voor 392 eenheden of een gemiddelde van slechts 5.700 ton.

In de Europese gemeenschap kwam de produktie van deze schepen voort van 40 ondernemingen; in Japan daarentegen zorgden slechts 15 bedrijven voor het totaal van de hoger opgegeven ton-nematen en in Zweden waren het er 6. Daarbij weze opgemerkt dat in Japan 80 ten honderd van de totale voort-brengrst in handen is van slechts 9 wer-ven en in Zweden 96 t. h. door de zes bedrijven wordt afgeleverd waarvan sprake.

Nu is het een feit dat een sterk door-gevoerde concentratie in de scheeps-bouw grotere mogelijkheden met zich brengt, onder meer door een betere kon-kurrentie via een algemene verlaging

speelt cockerill een groot-kapitalistisch spelletje of scheepswerf naar

van de kostprijzen, een betere voor-ziening van grondstoffen en een vermin-derde kwetsbaarheid bij conjunktuur-schommelingen.

Het is dus niet altijd zo dat bijvoor-beeld de lagere uurlonen (die in Japan gelden) de oorzaak zijn van betere kon-kurrentiemogelijkheden. Dat wordt be-wezen door de Zweden die toch tot de best-betaalde arbeidskrachten van Euro-pa behoren. De moderne uitrusting, het gesmeerd lopen van het bedrijf speelt wél een grote rol.

En nu is er met Cockerill te Hoboken wel iets merkwaardigs aan de hand. Wij schreven het reeds een tweetal we-ken geleden : Boel te Temse werkt op volle kracht en Hoboken ligt nagenoeg stil. Boel, die kleiner is dan Cockerill oorspronkelijk was en die enkele jaren geleden nog met moeilijkheden te kam-pen had, liet vorige maand nog een reu-zeschip van 60.000 ton van de helling glijden. Met 1.500 arbeiders wordt daar koortsachtig gewerkt om het bestellings-boek rond te krijgen. Eind vorig jaar stonden op dat orderboek niet minder dan tien schepen. Daar bleef het overi-gens niet bij, want er was ook nog een wipbrug voor de Zandvlietsluis, twee drijvende kranen voor de haven van Gent en de uitrusting van een diesel-centrale. Al met al een werkvoorziening tot einde 1967.

De werf Cockerill te Hoboken werd opgericht in 1871 als een verlengstuk van Cockerill-Ougrée, een metaalindus-trie die ontstond ten tijde van Willem I, koning der Nederlanden, de man die in zijn ijver om het zuidelijke deel te industrialiseren de Engelsman John Cockerill naar hier deed komen. Het hoofdkwartier is gevestigd te Seraing. Lange jaren gold de Hobokense scheeps-werf als een der knapste van de gehele wereld. Na de jongste wereldoorlog profiteerde hij mee van de « boom » die ontstond, toen er immers veel in de grond geboorde, uitgebrande of vergane scheepsruimte diende te vervangen te worden. Er was niet al te veel concurrentie, vooral omdat de Franse scheepswerven door de oorlog veel te lijden hadden ge-had, de Duitse vernietigd waren evenals een aanzienlijk deel van de Japanse, die overigens in de eerste jaren na de oor-log geen orders toegewezen kregen. Ook ten tijde van de oorlog in Korea of de Suezkwistie kreeg de werf zijn aandeel in de toevloed van bestellingen.

Alles ging goed tot in 1957. Er werden tot dan toe grote winsten gemaakt en flinke uitkeringen gedaan aan de aandeelhouders. Maar aan de toekomst werd niet gedacht. Net zoals de concurrentie dat deed, had men kunnen modernise-ren, zich aanpassen aan de nieuwe be-hoeften en aan uitbouw doen. Duitsland en Japan kwamen terug opdagen met

splinternieuwe werven, Zweden had eveneens een grote inspanning gedaan om zijn bedrijven te moderniseren. Maar bij Cockerill voelde men zich veil-ig. Men had praktisch het alleenrecht op de bouw van grote schepen en een mogelijke mededinging werd van het lijf gehouden, althans in eigen land.

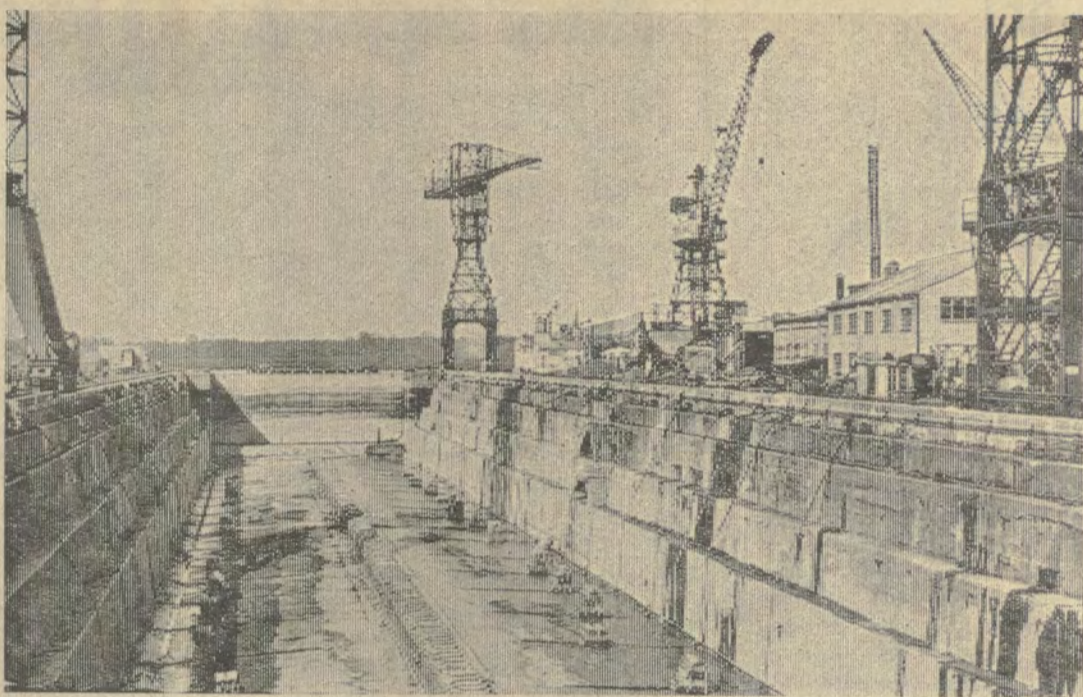
Men heeft de Cockerill-bazen zelfs in de schoenen geschoven dat zij via een lange arm in de regering, de scheeps-werf Boel te Temse, de pas afsneden door een brugblokkade. Men zal zich herinneren dat de beweegbare brug te Temse die na de oorlog werd gebouwd, slechts schepen van een beperkte tonne-maat doorliet, zodat de zich steeds uit-breidende en moderniserende Boel-werf als een rat in de val zat; het is overi-gens slechts sinds enkele jaren, na een heftige perskampagne tegen dit schan-daal, waarbij wij ons niet onbetuigd ge-laten hebben, dat hieraan wijzigingen werden gebracht.

Maar laten wij terugkeren naar Coc-kerill, waar in de loop van 1957 een eer-ste grote inzinking te bespeuren viel met het gevolg dat van het oorspronkelijke aantal personeelsleden, dat meer dan 3.500 bedroeg, men geleidelijkaan daalde naar de 2.700 arbeiders. Pas in 1964 begon men uit te kijken naar noodop-lossingen, toen het reeds te laat was. Op 5 oktober van dat jaar ontstond Cocker-ill Yards Hoboken, namelijk uit een samengaan van Cockerill-Ougrée en Mercantile Marine engineering and gra-ving Docks Co, die beiden afhangen van de Société Générale. Men sprak van een groots opzet, van de totstandkoming van een centrum van scheepsbouw met Eu-ropeese omvang en er werden nog inves-teringen gedaan om moderniseringswer-ken door te voeren. Maar vandaag zijn er nog slechts iets meer dan duizend ar-beiders bij Cockerill.

Wat is er dan eigenlijk aan de hand? zo vraagt men zich af. Is de scheepswerf werkelijk in nood? Hoe komt het dan dat men nog maar enkele jaren geleden vierhonderd miljoen investeerde? Waar-om komen er geen bestellingen, daar waar in de onmiddellijke omgeving te Temse een andere werf op volle toeren draait en men bijvoorbeeld in Rotter-dam de orderboeken nog vol heeft tot in 1975? Wordt er door de werf dan niets gedaan om klanten aan te trekken, wacht men gelaten af tot de reders van-zelf zullen komen? Wat is er waar van de kapitaalvlucht naar het buitenland, van het overschakelen naar een zusterbe-drijf in Amerika? Waarom kan een be-drijf als de Cockerill-werf niet mee? Hij behoort tot een groep die alles zelf kan vervaardigen want Cockerill-Ougrée le-vert zowel staalplaten, als balken en zelfs motoren. Normaal gesproken zou hij dan toch tegen gelijk wie in eigen land

Wij in vlaanderen

Wij wordt het werkelijk: maar de haaien?

in de nabuurlanden moeten opkun-

er is echter meer: er doen hardnekkige geruchten de ronde als zou men de concurrentie te Rotterdam de stalen en goedkoper aan de hand doen dan eigen werf. Een feit is dat Cockerill de platen zelf walst en over de kolenmijnen en hoogovens bezit, zodat bij niemand te rade moet worden... Een ander feit is dat de Nederlandse bussen arbeiders scheepsbouwers, aan de werf te Hoboken komen ophalen en afladen. Men kan dat met eigen ogen zien. De arbeiders worden zogezegd uitgeleid aan de concurrentie. Zij vertrekken 's morgens te zes uur en komen 's avonds rond acht uur terug thuis. Veertien uren uithuizig.

Er zijn er felle stemmen opgegaan die beweren dat heel deze kwestie van zogezegde teloorgang een misselijke medie is die opgevoerd wordt door de grootkapitalisten, hetzelfde spelletje zomen gespeeld heeft met de mijnen verlieslatend waren en waarin de velden van de marshalhulp en andere

miljarden werden gepompt. Men zou er op uit zijn om regeringhulp te krijgen terwijl men in werkelijkheid geen verlies doet. Er wordt zelfs hier en daar het voorbeeld van voorgaanden aangehaald, waarbij een bedrijf dat aangewezen was op bestellingen uit Amerika, plotseling gebaarde alsof deze bestellingen achterwege bleven, wat de afdanking van een groot aantal arbeiders met zich zou brengen en dus rijkshulp noodzakelijk maakte. In werkelijkheid kwamen de zogezegd verloren bestellingen bij een zuster-bedrijf in de V.S. terecht. Wil men hetzelfde spelletje spelen bij Cockerill en wordt daarom gesproken over investeringen in Kanadese werven, die van dezelfde groepen zouden afhangen?

En, indien het dan toch waar zou zijn dat de werf met ernstige moeilijkheden zou te kampen hebben, moeten dan de centen uit onze zakken komen, of uit de (grote) kas van de Société Générale, die in tijden van bloei wel machtig-vlug de winsten binnenschrokt?

Wij hebben het reeds geschreven: er is veel gelijkheid tussen Zwartberg en Hoboken. De bedrijven hangen af van

dezelfde grootkapitalisten, de arbeiders worden met dezelfde zwier de straat opgezekt of in bussen gestoken die hen naar het buitenland brengen, of nog in andere bedrijfstakken tewerkgesteld, gedwongen tegen lagere lonen te gaan werken. Stakingen worden gebroken, de « heethoofden » onder druk gezet. En een scheepmaker is al net hetzelfde als een mijnwerker: hij is vergroeid met zijn vak, hij is er fier op wanneer het goed draait en hij kan moeilijk ergens anders aarden.

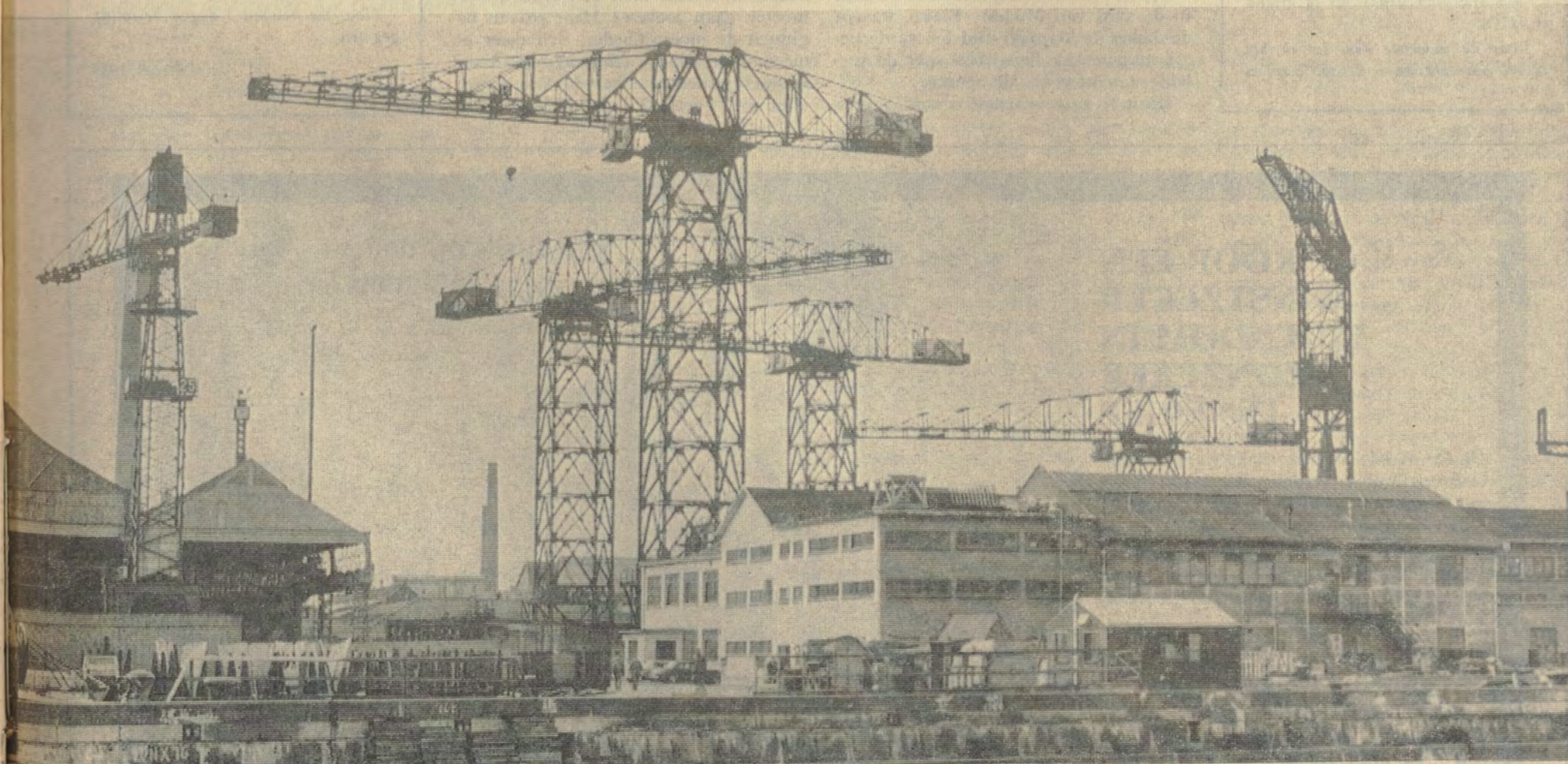
Te Hoboken leeft men voor een goed deel van de scheepswerf, want niet alleen de arbeiders zelf verdienen er hun brood, daar zijn nog de zovele nevenbedrijven en konstruktiewerkhuizen die kleinere opdrachten krijgen. Alles bijeen mag men schatten dat in tijden van bloei, tienduizend gezinnen aan de kost komen door de scheepsbouw.

Vandaag zijn er in Hoboken een groot aantal mensen voor wie de toekomst duister is, net zoals dat voor de mijnwerkers van Zwartberg het geval is. Honderden weten straks, als de dreiging werkelijkheid wordt, de dreiging dat

het steeds in dalende lijn gaat gaan met de tewerkstelling op de werf, dat er nog meer afdankingen zullen volgen, dat zij op de straat zullen staan zonder nog veel kans te hebben in de toekomst omdat zij te oud zijn ergens anders te beginnen, omdat zij in de bedrijfssektor niet zo erg veel mogelijkheden meer hebben en vooral niet dezelfde lonen zullen genieten die zij als vakmensen in de scheepsbouw te Hoboken kennen.

De V.U. zal zich in de zaak van Hoboken niet onbetuigd laten, dat werd overigens reeds bewezen door verschillende akties. Als de grootkapitalisten menen dat zij in het jaar 1966 nog met de Vlaamse arbeiders kunnen sollen gelijk in de negentiende eeuw en zoals zij dat in Zwartberg meenden te doen, dan hebben zij het verkeerd voor. Dan zal een steeds ruimer aantal Vlamingen het met de programmapunten van onze partij eens worden en het aan banden leggen van die « heren » gaan eisen.

Staf De Lie.

Bij de foto's. In de kader: verlaten helling bij de scheepswerf Cockerill-Yards. Hierboven: het silhouet van de kranen en heft uigen dat boven Hoboken uitrijst, maar weinig tekenen van arbeid vertoont.

HET LANGE WEEKEND

Met angstige spanning zat ik al enkele dagen op het paasweekend te wachten, om twee behemelde redenen: 3 lange dagen niet naar het kantoor zonder ramen, en op de hoogdag zelf de eerste verjaardag van ons huwelijk. We — d.w.z. mijn Eva en haar knecht — hadden weken tevoren reeds een reisje gepland naar Parijs, maar na financiële overwegingen een beetje milder gestemd, vonden we A'dam ook wel leuk. Trouwens, A'dam en Eva op de dag van Eden... Haakje open: daar konden we gratis bij een vriend logeren, haakje weer dicht. De gehaakte vaststelling was goedkoper dan Parijs en toch nog wat feestelijker dan zomaar wat thuis rond te dremmelen.

Welgeteld vijf dagen voor het langverwachte weekend was ik in een bui van gastvrije verstrooidheid dit alles vergeten, en belde ik mijn Nederlandse vriend op om hem bij ons uit te nodigen voor het fameuze weekend.

In mijn ogen blonk de triomf toen ik 's avonds het nieuws aan mijn Eega — tiens, bigamie? — meldde. Eventjes meende ik de donder in hoogsteigen persoon te zien.

— « Ben je vergeten dat we... »

Nog enkele van die uitvallden deden me spaarzaam zwijgen in de hoop dat het niet eeuwig zou ontweeren.

Vrijdagavond zou hij komen, de vriend. Niet dat het geen nette jongen is, nee, hij is zelfs een opmerkelijk etser, maar de gedachte aan donder en bliksem deden me beven.

Vrijdagavond, 17 uur 52. Terwijl ik voor de deur stond, bedacht ik een smoesje om mijn Xantippe — nog een! — die gehavend met een gebroken teenkootje thuiszat, te sussen. Zo iets als « mooi weer, hé! » of « en nu hebben we 4 lange avonden voor ons alleen! ». Ik klikte de deur open en riep gewoontjes « goeienavond », en kroop afwachtend achter mijn krant.

— « We eten straks, als je vriend er is! »

Voor de zoveelste keer las ik het totaal oninteressante fiskaal artikel

haar eigen **Wij**sje

Vlaams nationaal

Vorig weekend hebben mijn heer en meester en ik in een vrolijke stemming doorgebracht. We hadden iets speciaals te vieren. Te dier gelegenheid had hij mij vrijgevig ontslagen van de verplichting om te zorgen voor een gepaste en smakelijke « maagvulling », voor één keer zou ik ook eens ge- en bediend worden. In de vroege namiddag gingen we naar de stad, waar we eerst met volle overgave genoten van een hoogst onintellectuele, maar zeer spannende en prettige film.

Nu moet u weten dat ik een hele week aan een stuk flink mijn best doe om — met of zonder resultaat — de schijn van verstandigheid en ernst op te houden. Vandaar dat ik in mijn vrije tijd niets liever doe dan naar een film gaan kijken waarvan de bezadigde en verstandige mensen zich afvragen hoe ik daar in 's hemelsnaam mijn tijd kan aan verspillen, vermits er geen greintje psychologie valt in te ontdekken en vermits deze gewrochten filmisch gezien ook niet zo bijster veel waard zijn.

Weet u welke soort films ik bedoel? Inderdaad, de James Bond-, Uncle- en Derek Flintverhalen. Met grote ogen heb ik die middag zitten staren naar de grote geheime agenten met alsmaar meer nullen (zouden ze dan nog meer mensen om zeep mogen helpen?) die voor elke netelige situatie dadelijk een pasklare oplossing kunnen verschaffen.

Maar toch is er ook iets dat mij stoort in deze filmverhalen. Dat zijn namelijk de vrouwen. Denk nu maar niet dat ik jaloers ben op deze dametjes; mijn echtgenoot heeft nu wel niet bepaald het uiterlijk en de allures van een James Bond of een Derek Flint, maar aangezien ik ook niet zo een avontuurlijk vrouwspersoon ben dat op de meest ongewone plaatsen de meest ongewone wapens verbergt en die bovendien nog weet te hanteren ook, is het uiteindelijk zo toch beter. Ik herhaal het, ik ben dus niet jaloers op de meisjes met hun eksotische uiterlijk en geheimzinnige namen, het stoort mij alleen enorm dat zij zich in bosjes laten inpalmen door de verleidelijke charmes van geheim agent nummer nul nul zoveel. Daar moet hoogstnodig verandering in komen.

Ik stel voor dat men meer films maakt in de aard van Modesty Blaise, waarin de dames de klappen uitdelen en de heren gezamenlijk bezwijken voor de verleiderstalenten van de agente.

Kunt u zich voorstellen wat er dan

allemaal gebeurt? Als ik geld genoeg ter beschikking had, zou ik zelf wel zo een film in elkaar willen boksen. Kunt u het zich voorstellen?

De ene of andere lugubere mannenvereniging (hoe kan ze anders zijn dan luguber, u weet ook wel: mannen onder elkaar...) heeft het plan opgevat ervoor te zorgen dat de kinderbijslag niet langer op naam van moeder-de-vrouw wordt uitbetaald, maar wel op die van haar heer en meester. Het spreekt vanzelf dat de ultra-geheime Panthervereniging, die dan weer uitsluitend uit vrouwen is samengesteld, en daardoor natuurlijk veel efficiënter en degelijker werk kan leveren, dadelijk maatregelen treft om de mannen te verhinderen hun snode plan uit te voeren. Hiervoor doen zij een beroep op hun beste geheime agente en spionne, Panther 90 - 53 - 91. Op de tengere schouderjes van deze elegante dame rust de zware taak die gevaarlijke mannengroepering te ontbinden.

Voor zij vertrekt om deze enorme opdracht uit te voeren, moet ze natuurlijk eerst bij de opper-Panther komen, die haar een zeer elegant maar ook zeer gevaarlijk handtasje ter hand stelt. Daarin vindt zij onder meer een flesje parfum, dat zoals alle geraffineerde parfums de hoofden een beetje licht maakt, maar dat ook een echt en zelfs dodelijk verdovingsmiddel bevat. Verder een flesje nagellak die licht geeft in het donker (kwestie van ook in het stikdonker het slot van de brandkast te kunnen vinden) en waarvan het stopje dienst kan doen als zender-ontvanger. Het kleine poederdoosje waarin een minuskuul foto-apparaatje is verwerkt en dat haar zelfs in staat stelt deze fotootjes ook dadelijk te ontwikkelen, maakt haar uitrusting ongeveer compleet. Voor de rest zal zij zich hoofdzakelijk bedienen van haar eigen persoonlijke charmes, die in het verleden al overduidelijk bewezen hebben dat zij nog het meest doeltreffende wapen zijn. Echter niet zoals bij mannelijke geheime agenten, zij beoefent haar beroep in alle eer en deugd!

Haar eerste ontmoeting met de opperman van het vijandelijke kamp verloopt vrij vlot, vermits zij in een bar plaats vindt, waar zou men een man anders moeten gaan zoeken? Maar stilaan beginnen de moeilijkheden zich meer en meer op te hopen, aangezien de andere mannen gemerkt hebben dat hun opperman een beetje te veel belangstelling

begint te tonen voor Panther 90 - 58 - 91. Die moeilijkheden moeten natuurlijk nog allemaal uitgewerkt worden, maar het spreekt vanzelf dat al haar wapens aan bod komen, waarom zou men ze anders uitgedacht hebben? En uiteindelijk, precies op het ogenblik waarop de zo begeerde cheks op naam van de echtgenoot zullen worden uitgeschreven, kan zij de gevaarlijke bende helemaal uitroeien, natuurlijk met de in extremis hulp van de opperman.

En weet u wat ik het plezierigst zou vinden aan zo een film? Dit keer zijn het niet de vrouwen die bezwijken voor de charmes van één enkele man. Nu maken de mannen zich belachelijk, en wij krijgen de mooie rol. Dat zou eens wat anders zijn na de dagelijkse verwijten over niks doen en zo meer. Ik durf er echter bijna mijn hoofd op verdedden dat mijn film nooit zal gemaakt worden. Ik vind dat jammer, voor vele vrouwen zou het een troost geweest zijn...

free beck.

en intussen deden de wijzers hun ronde tot ze 37 minuten over middernacht aanwezen, en het uurwerk vermoeid tikte, gelijktijdig met het lawaai van de deurbel die de aankomst van mijn vriend inleidde en mij wakker maakte.

« Dat hij pech had gehad met de wagen, en dat hij zich ekskuzeerde, maar dat hij moe was ». Ik heb hem zijn bed getoond en ben op het matje naast het mijne gaan liggen, met een lege maag en een dondervrouw.

De volgende morgen toen de haan het middagsein loeide, liep ik na een kaffeewas naar de keuken en vond daar, achter een opgewekte glimlach, mijn vrouw.

« Dat mijn vriend, de goede etser, weggeroepen was », zei ze. Telefoonje van zijn vrouw, en dan nog iets over zijn zuster of buurvrouw die een zontje gekocht had van een venter die Ooievaar heette of Koekeek.

We hadden onze glimlach terug en het lange, rustige weekend, ver van het gewoel van Parijs of A'dam, in onze rustige bossen.

Maar we hebben 3 dagen hetzelfde gegeten.

bobb bern.

KOOP EEN WINSTZEKER EIGENDOM IN ZONZEKER TENERIFE

Op de Costa del Silencio, studio's, appartementen voor 2 of 4 personen, bungalows, villa's met 2 of 4 slaapkamers. Vanaf 335.000 F. Uw investering in TEN BEL geeft u gegarandeerd, jaarlijks uitbetaald netto-rendement, want TEN BEL zorgt ook voor het beheer van uw eigendom. Gelegenheid tot voortverhuren heel het jaar door.

Alle inlichtingen: TEN BEL,
Keizerstraat 16-18 - Antwerpen
tel. 03/33.38.66

TEN BEL

vakantie op de Kanarische eilanden?

VIC GENTILS:

Toen — en dat is zowat acht jaar geleden — Vic Gentils 30.000 frank beloning kreeg en zijn schilderij nog mocht houden ook (want het betrof de 2de prijs in de wedstrijd Kristelijke Kunst — tema Kristus en de Apostelen), lokte dit heel wat kritiek uit. De prijs betrof namelijk een abstract schilderij en een goed; het siert nog steeds Vic's woonkamer. Tegelijk was het ook Vic's definitieve start als beroepskunstenaar. Na zijn kunstopleiding had hij weliswaar steeds geschilderd, maar toch op zijn veelzijdige gaven als hotelhouder, gevelschilder, galerij-directeur enz... 'n beroep moeten doen om met wisselend succes zichzelf, vrouw en kinderen een rechtmatig aandeel te geven in 's werelds welvaart. Vier jaar later geraakte schilder Gentils definitief van de grond en in de volgende vier jaar speelde hij het klaar een grote betuinde villa, een pracht van een Volvo, een benijdenswaardige kollektie primitieve kunst en een tot kommerloosheid stemmend kontrakt bij elkaar te werken. Niet zo heel verwonderlijk voor een handig fumist, wel voor een beginselvaste doorwerker. Vic Gentils behoort tot de laatste soort.

SCHILDER

Toen in het tentoonstellingsjaar 1958 de Antwerpse abstracte schildersgeneratie opmerkte wat de onderscheiden landen voor hun moderne kunstenaars zoal verwezenlijkten, besloten zij terecht dat iets dergelijks een onmogelijke taak was voor ons in konservatisme en zelfgenoegzaamheid vastgeroeste ministerie dat zich met kulturele expansie schijnt bezig te houden. Derhalve staken zij samen de handen uit de mouwen, verenigden zich in de groep G58 en reinigden het oude Hessenhuis van 4 eeuwen stof.

In deze mooi geïmproviseerde tentoonstellingszaal met enorme afmetingen zou zich 5 jaar lang een intens beleefd artistiek leven afspelen. Wij zagen er de eerste werken van Gentils.

Het waren nog zuivere verfschilderijen, intense composities van gewild matte tonen. De vroegste, surrealistische abstracte verbeeldingen die later evolueerden naar hoofdzakelijk vertikaal opgebouwde samenstellingen van langgerekte, vaak puntige vormen, die dikwijls religieuze thema's benaderden. Gentils' zintuiglijke gevoeligheid dreef hem echter meer en meer van de verf weg naar de ruigere materie. Het werkelijke materie-schilderij zou hij echter nooit maken. Dit wil zeggen, hij eerbiedigde het materiaal te zeer, in die zin dat hij het nooit ondergeschikt maakte in functie van een buiten zijn natuur liggend resultaat. De materie werd niet getransformeerd, maar als volkomen eigengeaard

materiaal gebruikt bij de opbouw van steeds monumentaler wordende composities. Deze gingen wat de vormgeving betreft eerst terug naar vroegere schilderijen, waarvan de kleuren nog meer verdofden en transparant werden, waarin de oude vormen vaak in koper uitgevoerd werden. In 1960 betrof Vic Gentils mee het atelier van de tot beeldhouwer evoluerende keramist Jan Dries. Hier werd hij voor het eerst wezenlijk gekonfronteerd met de buiten het vlak tredende vormen. Een nieuwe dimensie rijker geworden, betroffen zijn eerste experimenten trouwerende, soms met dadaïstische elementen belaste, dikwijls ook ontroerend-zuivere ijzerwerken. Via deze leerschool zou de vroegere schilder pas een jaar later zijn huidig medium vinden: het houtrelief.

HOUTWERKER

Vic Gentils woonde toen op het randgebied van stad en haven, in een sterk maar jammerlijk-slecht bestende straat, die dag in dag uit vol geluiden hangt. Uiteindelijk hebben ze wat met elkaar te doen gekregen: hij en die geluiden: het uit de keien vuurslaande ratelen der kettingen, het metallieke gestommel der natiewagens, de motoren der trucks en het geschreeuw van mensen en meeuwen.

Hij had er geld van kunnen maken. Maar het stileren van zeeschepen of petroleumtanks, het schilderen van bootwerkers met te grote handen, de bood-

schap van Permeke, ging voorbij aan het innerlijke contact dat hij met deze wereld had. De kunstenaar Gentils ervaart deze aparte wereld niet zoals de toevallige wandelaar die alleerst door de schilderachtige uiterlijkheden ervan gefascineerd wordt. Hij woont er, met het lichaam en vooral met de ziel, de ziel van een denkend, gevoelig en warmbloedig mens. Het heimatliche « pour plaie » of de zielige overgave aan het stileren van het maritieme verafschuwt hij. Vic gaf zijn liefde aan andere aspecten van de haven. Aspecten die nooit gratis en altijd minder dankbaar zijn. Uitzichten die aan de beschouwer een even groot poëtisch vermogen vragen als aan de kunstenaar, die alleen te benaderen zijn als men zelf in de haven woont of wanneer men gevoelig is voor de adem van de materie. Gentils liefde betreft de klank van het ijzer, de morbiede schoonheid van wrakhout, de geur van pek, de genuanceerdheid van 'n roestvlek. Zijn schoonheid is daarom geen steriel maakwerk, maar gebonden door de wetten van natuur en intuïtie; zij is sterfelijk als het leven zelf: een daadwerkelijke ontkenning van de misvatting dat grote kunst persé eeuwig moet zijn.

De eerste houtreliëfs van Vic Gentils werden getoond op de openingstentoonstelling van de Nieuwe Vlaamse School in het Antwerpse C.A.W. Gentils was trouwens een van de medeondertekenaars van dit door Jef Verheyen opge-

stelde pleidooi voor artistiek federalisme: « Belgische kunst bestaat niet ». Die eerste reliëfs bestonden uit bewerkte samenstellingen van verweerde latten, lijstonderdelen en andere materialen, later gebruikte hij in hoofdzaak piano-onderdelen, nu allerhande hout dat door zijn vorm of materie reeds een bepaalde sfeer of spanning in zich draagt. Van in het begin vlakke composities, groeiden deze uit tot werkelijk monumentale beeldhouwwerken die een volledig 3-dimensionaal leven leiden. Een vreemd leven... agressief, kwetsend, morbied, sensueel en in al zijn zintuiglijkheid tegelijk toch onvatbaar. Soms herinnert het aan akelig eenzame soldatengraven, aan middeleeuwse altaren, dan weer aan grootse, koninklijke orgels. Deze werken definitief in woorden vastleggen is onmogelijk, we kunnen hoogstens een klimaat aanduiden.

Kolenwoud, brandstapel, inquisitie, schreeuw engel, vuur en oorlog, ikoon, offer, zonnegod, ramp, Bach, katedraal, fuga... dit zijn woorden. Afzonderlijk gebruikt leren ze ons niets, maar ieder van hen suggereert een wereld. Bij elk van hen past die onbewuste betekenisnoodzaak waaruit ze geboren zijn en waarom wij ze ter duiding gebruiken.

Zo ook die houtreliëfs van Gentils. Ze zijn geen uitbeelding noch verbeelding, enkel maar beelding, muzikaal gebouwd, somber gebrand, monumentaal, veroverend, bevreedend.

Nic van Bruggen.

EEN PLASTISCH AVONTUUR... VAN SCHILDER TOT HOUTWERKER

KUNSTGESCHIEDENIS DER NEDERLANDEN

Schrik niet wanneer gij de titel ziet, vriend lezer: het gaat niet over een van die dure, zwaarlijvige werken over kunst die alleen al een hele plank van je boekenkast vullen. De kunstgeschiedenis die wij U willen voorstellen is uitgegeven in een formaat dat iets langer en breder is dan de gewone pocket, maar nog klein genoeg om handig te zijn, zonder moeite gehanteerd te worden en zijn plaats te vinden op de speciaal voor pockets ontworpen boekenrekjes. Daartegenover staat dat de boekjes qua uitvoering — zowel band als papier, druk en illustratie — zeer degelijk verzorgd zijn en de prijs van 65 fr. per deeltje ruimschoots waard. « Een modern handboek voor moderne mensen » heet het op de omslag. Wij zouden eraan willen toevoegen: heel de rijkdom van onze kunst in je huiskamer en dat in een werk dat je in andere uitvoering misschien driemaal zoveel zou betalen!

Wie over de kunstgeschiedenis der Nederlanden spreekt, weet dat het de geschiedenis is van een der grote kunstcentra van het Westen en van de wereld.

Inzake schilderkunst bijvoorbeeld hebben Vlaanderen en Italië sedert de middeleeuwen de kroon gespannen en tot in deze eeuw toe heeft Vlaanderen o.m. in het expressionisme namen wier

klank over de wereld gekend is en die voor geen andere elders hoeven onder te doen. De kunstgeschiedenis der Nederlanden: dat betekent de geschiedenis van een der rijkste kunstscheppingen ter wereld. Niet slechts om één naam of één school, één Rembrandt of één Rubens, Van Gogh of Permeke, maar om heel dit klimaat, deze continuïteit, dit soms schijnbaar onderbroken maar steeds doorstromend levens- en kunstgevoel van een klein, groot volk. Wanneer ons wel eens gevraagd wordt naar het waarom van ons nationaal bewustzijn, naar de reden van onze nationale fierheid en naar het waarom tevens van de strijd voor onze cultuur en haar bescherming en handhaving, dan hoeven wij slechts naar deze twaalf deeltjes te grijpen. Het zijn de adellijke brieven van een volk, meer dan zijn veldslagen, zijn overwinningen en nederlagen, zijn gevecht om materieel en grijpbaar bezit.

In de nu voorliggende delen — van 8 tot en met 12 — wordt onze kunstgeschiedenis behandeld vanaf de 18de eeuw tot op heden. Het is geen doorlopend werk, waaraan verscheidene medewerkers aan één tekst hebben gelaboreerd. Elk deel bevat, voor elke periode, een aantal opstellen van diverse auteurs. In totaal hebben zesendertig deskundigen uit Noord en Zuid aan dit uitgebreid werk hun medewerking verleend. Het is ons niet mogelijk elk opstel apart te bespreken noch alle medewerkers op te sommen. Stippen wij slechts aan dat prof. Hoogewerff, dr. J. Muls, ir. Stan Leurs, dr. A. Stubbe, August Vermeylen e.a. hun medewerking verleenden.

Het werk, dat in 1937 voor het eerst verscheen, beleefde reeds een drietal herdrukken en werd reeds telkenmaal herzien en uitgebreid. Verscheidene medewerkers zijn inmiddels reeds overleden.

Het deel 8 over de achttiende eeuw

(deel 8 tot 12)

bevat acht opstellen: over de Zuidnederlandse kunstnijverheid, bouwkunst, schilderkunst, beeldhouwkunst, over de bouwkunst in het Noorden enz. Deel 9 en 10 handelen over de negentiende en twintigste eeuw terwijl delen 11 en 12 de twintigste eeuw tot op heden behandelen. Belangrijk lijkt me o.m. het kulturhistorisch overzicht van dr. A. Stubbe dat deel 9 voorafgaat. Alleen dit opstel reeds maakt het deeltje de moeite waard: het is een scherpe analyse van onze situatie op cultureel gebied in de negentiende eeuw. Er wordt o.m. ook de eenzijdigheid in onze culturele groei en ontwikkeling in vastgesteld, eenzijdigheid die nu allerminst overwonnen is: zelfs de vlaamsgezinde intellectueel blijkt meestal inzake wetenschap, letterkunde en kunst beter op de hoogte van wat er in Frankrijk dan wat er in de overige nabuurstaten met inbegrip van Holland omgaat... Nog zopas kloeg drs. Coppieters op de Volksunie-programmadag diezelfde eenzijdigheid in de algemene directie van het onderwijs aan!

Het slot van dr. Stubbe's uiteenzetting kunnen wij echter niet volledig onderschrijven. Niet een door tradities bepaalde onwil van de Vlaamse gemeenschap lijkt me de reden tot verweer tegen sommige modische stromingen, maar veeleer een ingewortelde afkeer voor snobisme en aanstellerij. Wij geloven trouwens dat ook elders dit « verweer » niet onbelangrijk is.

Deel 9 bevat tevens een opstel van dr. H. Van Gelder over de geleidelijke vernieuwing in Nederland, naast opstellen over bouwkunst in Noord en Zuid en een studie van dr. J. Muls over de beeldhouwkunst in het Zuiden na 1800. Over onze schilderkunst van 1830 tot 1914 schrijft August Vermeylen in deel 10, dat ook een opstel bevat over de schilderkunst in het Noorden tot 1800 en een overzicht van onze schilderkunst tot op heden, van de Latemse school en het Vlaams expressionisme tot de « nieuwe Vlaamse School ». De schilderkunst in het Noorden tot 1860 sluit dit deeltje af.

In de twee delen over de 20ste eeuw (11 en 12) nog twee opstellen over schilderkunst: een van dr. Gerard Brom over de Haagse school en een over de Nederlandse schilderkunst tot op heden, van de bekende kunstkriticus Charles

Wentinck. Verder worden in aparte hoofdstukken glasschilderkunst, grafiek in het Zuiden en het Noorden en de kunstnijverheid na 1835 behandeld. Een namenlijst van 45 bladzijden sluit met het laatste deeltje ook de hele reeks af.

Wij hebben slechts een korte aanduiding kunnen geven van de rijke en zeer verscheiden inhoud van de laatste delen van deze kunstgeschiedenis, waarin alle terreinen, vanaf architectuur, schilderen beeldhouwkunst tot keramiek en volkskunst worden behandeld. Een 1600-tal afbeeldingen en talrijke kleur-reproducties illustreren deze kunstgeschiedenis in zakformaat, die wij aan alle kunstliefhebbers warm kunnen aanbevelen.

J.D.

Phoenix - pockets - Standaardboekhandel - Antwerpen; 12 delen - prijs per deel: 65 fr.

TONEEL TE BRUSSEL

« Ontbijt met Julia », dat thans door het Nederlands Kamertoneel in de Beursschouwburg wordt opgevoerd, is een blijspel van Burton Graham met kluchtige allures, dat uit Australië is overgewaaid, hetgeen geen alledaags feit is.

Het is volkomen op Amerikaanse se leest geschoeid: het herinnert bv. sterk aan « Boeing-Boeing », maar is lang niet zo a- en immoreel en ook niet zo plezierig (!), een vaststelling waaraan allerlei beschouwingen zouden kunnen vastgeknoopt worden!

De ons onbekende auteur beschikt over een grote dozis stielvaardigheid, die zich uit in een vlotte dialoog, koddige situaties en vooral in een perfect uitgestippeld spel van deuren waarlangs de personages op het steeds passende — laatste — moment verschijnen of verdwijnen, naargelang de aktie hun tegenwoordigheid of afwezigheid dit vereist om de nodige spanning te behouden en het vrij simplistisch spel... te laten voortduren: want dit zou evengoed na enkele tafereeltjes kunnen afgebroken worden.

Heeft het geheel dus weinig om het lijf — het is beslist geen hoogvlieger! — de schrijver weet toch de aandacht gaande te houden en een goedgezind publiek te amuseren.

Het Nederlands Kamertoneel, onder de regie van Cas Baas, die op een flukse gang en een op de seconde na berekend op- en afstreden van de personages is ingesteld (een moeilijke puzzel!), heeft dit lichte werk een persoonlijke toets gegeven, dank zij vooral het trefzekere spel van Polly Geerts en Alex Wilegnet in de rol van de twee hoofdpersonages, wier optreden niet alleen van présence getuigt maar die tevens elk tafereel met de juiste dozis humor, komische effecten en doorvoeld akteren weten te stofferen.

Het tweede koppel: Shireen Srooker (die moest invallen voor Lut Tomsin) en Franklin Latour (een zwierige en simpatieke Burzy) zorgen voor een fel geanimeerd optreden, dat wel wat opgeschroefd aandoet, mede door de bedoeling het te goed te willen doen.

Het ingewikkelde decor van Mark Cummaert is passend ontworpen, maar vraagt een ruimere scene dan deze van de Beurschouwburg. J.V.

FONOPLATENRUBRIEK

MUZIEK

UIT DE NEDERLANDEN

Deze week is de eerst besproken plaat geen goedkope uitgave, maar wel een exemplaar uit de prachtreeks « Archiv » van de Deutsche Grammophon Gesellschaft.

De afgesloten kontrakten met de verschillende firma's laten ons inderdaad niet toe, altijd goedkope uitgaven te behandelen. Nochtans zullen deze regelmatig aan hun trekken komen!

Deze week dus een Archiv, en wel nr. 14032, uit de periode der Hoogrenaissance. Deze tijd, en meer in het bijzonder de bloeitijd der polyfonie (1480-1520), zag de wereldfaam van de Nederlandse toondichters en muzekleiders. Mechelen en Antwerpen waren twee centra waar de edele « musyckkonste » in hoog aanzien stond en van waaruit onze roem over gans Europa werd verspreid. De overtalrijke Vlaamse volksliederen getuigen nu nog van de fijnzinnige en gevoelvolle komponeerkunst.

Onze fonoplaat laat ons aan de ene zijde 9 liederen horen uit het Muziekalbum van de melancholische Margareta van Oostenrijk, regentes der Nederlanden van 1506 tot aan haar dood in 1530, die in haar Mechels paleis een hoogstaand cultureel centrum had geschapen. Daar werden, soms op haar eigen verzen, liederen gekomponoerd en uitgevoerd door al wie naam had. Vermelden we slechts Josquin des Prés, Okeghem, de la Rue, Obrecht.

De tweede zijde belicht Antwerpen: 16 dansen (« Danserye ») uit het beroemde « Derde Musyckboeken » van Tielman Susato, door deze geboren Keulenaar in Antwerpen uitgegeven in 1551. Deze zeer vloeiende dansen worden onberispelijk uitgevoerd door het ensemble « Pro Musica Antiqua » onder leiding van Safford Cape, op getrouwe kopieën der originele oude instrumenten. Dit gezelschap staat ook in voor de uitvoering der Mechelse liederen.

Zoals bij elke Archivplaat, krijgt men op de bijhorende steekkaart alle technische gegevens, plus de tekst der liederen. Op de platenhoes geeft Charles Van den Borren een deskundig commentaar.

HET ABC VAN DE MUZIEK

Dit is de titel van een 25-cm plaat uitgebracht door Concert Hall (prijs 138 fr.). Met een bijhorend boekje is het een geschikte inleiding voor de jeugd (van 12 jaar af) in de wereld der muziek.

De Noord-Nederlandse TV-omroepster Ageeth Scherphuis vertelt aan de hand van voorbeelden, wat een tert is en hoe adagio klinkt en nog veel meer.

De kwaliteit van de plaat is niet-tegenstaande de prijs, zeer goed. Een uitstekend geschenkje voor muzikale kinderen. Stef.

TOERISME

VEURNE

(S.D.L.) Ongetwijfeld zullen een aantal van onze lezers op zondag 24 april naar Veurne gaan om er deel te nemen aan de betoging voor de Westhoek. Van die gelegenheid kan dan een goed gebruik gemaakt worden om dit historische en aantrekkelijk toeristisch centrum te bekijken. Veurne bezit zeer fraaie gebouwen uit een groot verleden alsmede enkele specialiteiten op keuken-gebied waaronder het niet te versmaden « potjesvlees », dat trouwens kenmerkend is voor de Westhoek en dat men ook kan terugvinden op de spijkaarten van de eethuizen in Zuid-Vlaanderen, aan de overzijde van de grens.

Een wandeling door Veurne begint op het Marktplaatsje, een der mooiste van ons land, dat wordt omlijst door woningen en gebouwen in Vlaamse renaissance met fraaie trapgevels. Daar bevindt zich ook het stadhuis met twee mooie krulgevels in bewerkte Veurnse gele baksteen, tipisch voor dit gedeelte van Vlaanderen. Het werd vermoedelijk gebouwd in 1596. De blauwstenen pui is versierd met halfverheven beeldhouwwerk en met de wapens van stad en kastelnij. Binnenin werd het uitzicht in 17de en 18de-eeuwse stijl grotendeels bewaard. Er bevindt zich o.m. een waardevolle verzameling munten, medailles en zegels.

Rechts naast het stadhuis ziet men het Gerechtshof, het voormalige landhuis van de kastelnij Veurne. De voorgevel draagt de allegorische beelden van de Vrede en de Gerechtigheid. Binnenin bevinden zich verschillende mooie schoorsteenmantels, schilderijen en glasramen. Achter het gerechtshof treft men het sierlijke, laatgotische helfort aan. Onder de boog die het Gerechtshof met het Stadhuis verbindt, heeft men toegang tot het mooie stadspark. Vanaf het hoge gedeelte heeft men een goed zicht op de torens van het stadje. Er is verder in dit park ook een natuurstenen bank, geschonken door de V.T.B. en « Slapersbank » genoemd, naar de bijnaam van de Veurnaars.

Aan de markt treft men nog verschillende andere opmerkelijke woningen. Daar is o.m. het huis « De Valk », met

trapgevel in Brugse gotiek en stammen de uit 1624; aan de westzijde van de Markt in de fraaie huizenrij, de in 1715

gebouwde woning « De Zwaan » en verder aan de noordzijde de « Hoge Wacht » uit 1636, eertijds het verblijf van de nachtwakers. Aan de oostzijde, hoek Ooststraat, het voormalig Vleeshuis (1604) sinds een eeuw stadsschouwburg, maar sinds beschadiging in 1940 niet meer gebruikt. De linkerhoek van de Ooststraat wordt gevormd door het

gotische Spaans Paviljoen, waarvan het streng massief gedeelte aan de Markt-zijde doet denken aan een middeleeuwse slottoren; dit deel stamt trouwens uit 1448. Ten slotte heeft men aan de noordzijde van de Markt nog vijf 17de-eeuwse trapgevels, elk met een tabernakelvenster, dat op verschillende wijze versierd is.

Men verlaat de markt aan het smalle straatje dat zich tussen de zoëven vermelde huizenrij en het Gerechtshof bevindt, waarbij men dadelijk voor de St Walburga-kerk staat. Deze kerk bleef onvoltooid en bestaat enkel uit het hoogkoor, de kooromgang en de kruisbeuk (1230-80). De bouw van de toren werd begonnen rond 1350, maar eveneens na korte tijd stopgezet. Binnenin bevinden zich talrijke merkwaardige kunstwerken, waaronder schilderijen, beelden, glasramen, twee staties van de bekende Veurnse Kruisweg en een 16de-

talrijke fraaie woningen, bereikt men het klooster en kapel der Zwarte Zusters. Opmerkelijk zijn de korbogige timpanen boven de vensters en de typische dakkapellen.

Langs de Pannestraat, die eveneens boogt op verschillende oude gebouwen, komt men in de Noordstraat waarin zich het borstbeeld van Karel Cogge — de sluiswachter die een voornamelijk rol speelde bij de onderwaterzetting van de IJzervlakte in 1418 — bevindt. Tegenover dit gedenkteken treft men « Die Nebele Roze » aan, een gasthof uit 1572 (thans Kredietbank) een der oudste gasthoven uit onze ktreien.

Langs de Ooststraat en de Karel Coggeaan komt men op de Houtmarkt met het barokke St Jansgasthuis en vijftig meter verder de St Niklaaskerk, een zuiver type van Westvlaamse hallenkerk: drie beuken met ongeveer dezelfde afmeting en een vijfhoekig koor. De stoe- rebakstenen geveltoeren dateert uit de dertiende eeuw. Op de westportaalboog de 24 ouderlingen uit de Apokalips. Vanop de toren heeft men een mooi zicht op het polderland rondom Veurne en op de « ster », een zonderlinge versiering in het plaveisel van de markt. Er is een beiaard van 48 klokken waarvan de grote klok « Maria » in de wandeling « 't Bomtje » genoemd, een der oudste van Vlaanderen is en tevens de zwaarste. Ook deze kerk bezit merkwaardige kunstschaten waaronder de voornaamste gevormd wordt door een Drieliuk van de Aalstenaar Pieter Coecke.

Een belangrijke datum in het leven van Veurne is ongetwijfeld de laatste zondag van juli. Dan trekt de vermaarde boetprocessie door de straten van het stadje. Er zijn meer dan honderd kruisdragers die gekleed gaan in een ruige zware boetepij, een kap voor het gelaat en meestal blootvoets en een kruis dragen dat doorgaans 25 kgr. weegt (het Kristuskruis zelfs 42 kgr.!).

Onder de reeds hoger vermelde specialiteiten vindt men Veurnse Babeluten, kletsoppen, amandelbrood, boter, gedroogde hesp en het potjesvlees met de drie K's (kalf, konijn, kieke).

Langs de Zwarte Nonnenstraat, met

Langs de Zwarte Nonnenstraat, met

AUTO

Het schilderen van auto's heeft steeds de speciale aandacht van de « makers » gaande gehouden omdat dit vooral van belang is voor het uitzicht en de goede staat van het koetswerk. Er werden op dat gebied de meest verschillende procedes toegepast, waaronder de jongste tijd zeer veelvuldig het « electrocoating-systeem », waarbij de negatief-geladen verf door het positief-geladen koetswerk wordt aangetrokken. Ook bij het drogen wordt uitgekeken naar nieuwe vindingen en zo heeft men bij Ford in de opzoekingscentra een revolutionaire stap gedaan. Er wordt een nieuw procedé ontwikkeld dat gebruik maakt van elektronenstralen die zich met de snelheid van het licht verplaatsen. Daardoor slaagt men erin in enkele seconden en zonder warmte, te verkrijgen wat vroeger een vrij lange tijds- spanne en hoge temperaturen vergde.

Het « bakken » kan nu plaats vinden bij kamertemperatuur, wat van het allergrootste belang is voor grondstoffen als hout, rubber en plastic, die zeer gevoelig zijn voor hoge temperaturen. Bovendien vormen zich scheikundige verbindingen tussen de verf en het basismateriaal, zodat de verflaag minder gemakkelijk zwellen zal vertonen. Testen in laboratoria hebben aangetoond dat er geen barsten of ontkleuringen ontstonden in verf die aangebracht was op hout, zelfs nadat men het geheel gedurende honderd uren in kokend water had ondergedompeld.

Daarbij weze opgemerkt dat gewone buitenverf in kokend water, na slechts 15 minuten blaren trekt. De nieuwe toepassing werkt snel en bestendig, het toestel neemt weinig plaats in, zodat er veel ruimte aan de ketting wordt gespaard. De meeste, thans in gebruik zijnde autoverfovens vergen voor houtmateriaal een baktijd van 10 minuten tegen 65 graden; het nieuwe procedé daarentegen bakt de verf in slechts 3 seconden en op kamertemperatuur.

Een gezellige eethoek, echt iets voor uw interieur. In onze showroom exposeren wij nog vele andere Wébé meubelen. Bankstellen - wandmeubelen - salontafels enz. Stuk voor stuk kwaliteitsmeubelen. Vervaardigd uit puur meubelplaat. Getoetst aan de strengste eisen. Kom morgen eens kijken. Vrijblijvend natuurlijk.

wébé
meubelen

ANTVERPIA Binnenhuisinrichting

St Gummarusstraat 28-30-32-34 - Antwerpen

De grootste keuze in wandmeubelen.

Verdeler: Omnia - Royal - Asko - Philmar - Beka - Gavina enz...

Geen bijhuizen

De

VLAAMSE TOERISTENBOND

DE VLAAMSE TOERISTENBOND deelt u mede dat zij nog over een uitgebreide keuze van hotels beschikt in het buitenland, o.m. de Costa Brava, Costa del Sol, Joegoslavië (Dalmatische kust), Italiaanse Riviera enz. Indien U nog geen beslissing hebt genomen, vraag ons de uitgebreide geïllustreerde folder. Hierin vindt U zeker uw gading.

Inlichtingen en inschrijvingen: V.T.B.-sekretariaat 45, Antwerpen; tel. 03/31.09.95 kantoren te Brugge, Brussel, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende en St-Niklaas; bij al onze vertegenwoordigers.

Wij sport

Vlaams nationaal

VAN DE CAPO BERTA TOT DE HEL VAN HET NOORDEN

De drie voornaamste voorjaarsklassiekers behoren tot het verleden en de enkele honderden kilometers liggen achter de rug van de renners.

Na Eddy Merckx en Ward Sels kreeg de jonge Italiaan Gimondi — Tourwinnaar 1965 — de bloemen.

Deze drie vertegenwoordigers van de zich met overtuiging anmeldende nieuwe generatie wonnen alle op onbetwistbare wijze.

Sels en Merckx beheersten het koerseinde van resp. de Ronde van Vlaanderen en Milaan-San Remo; zij kontroleerden de groep renners die nog in aanmerking kwamen voor de overwinning en wonnen de eindspurt.

Felice Gimondi deed het op een manier die nog meer tot de verbeelding spreekt: op 40 km van Roubaix ging hij er alleen van door en zijn naaste concurrenten zagen hem slechts terug bij de aankomstlijn, waar hij meer dan vier minuten voor hen was aangekomen.

Radio- en TV-reporters en sportjournalisten spreken en schrijven over Gimondi als een nieuwe Coppi, een campionissimo...

Zijn zege in de Hel van het Noorden was er echt een in grootse stijl.

Op de kasseien en in de modder, over de bulten en in de kuilen van de Noordfranse « wegen » fietste Gimondi als een waarachtig kampioen.

Of hij een nieuwe Coppi wordt weten wij niet.

Een feit staat rotsvast: een nieuwe generatie wielrenners staat klaar om de oude garde af te lossen.

Bij de Italianen en de Vlamingen schijnt de oogst het rijkste te zullen worden.

Of er campionissimi en fenomenen uit te voorschijn zullen komen, hangt voor een groot deel van de jonge renners zelf af.

Reeds zo dikwijls schoten er als kometen naar het wielfirmament, maar even vlug tuimelden zij geluidloos, als gedoopte sterren naar de aardse vergetelheid terug.

Jos Wouters, Frans Melckenbeeck, Benoni Beheynt en vele anderen bleken slechts ééndagsvliegen te zijn.

Van Coningsloo, Julien Stevens, Noël Depauw, Van de Kerckhove, Bocklandt strijden wel vaak op het voorplan doch slagen er niet in zich definitief bij de elite te fietsen. Er is inderdaad heel wat moed en wilskracht nodig om de top te bereiken.

Hoe vaak men ook Van Looy met kritiek heeft overladen, zelfs zijn grootste afbrekers zullen moeten bekennen dat hij in elke koers blijk gaf van een enorme wilskracht. Rik II reed steeds met de inzet van al zijn fysieke krachten. Zijn grenzeloze ambitie verraadde hem soms: hij overschatte wel eens zijn krachten en viel veel te vroeg aan.

Maar hoeveel wedstrijden werden niet door de Herentalse keizer « gemaakt »? Hoeveel renners hebben niet gesakkerd telkens Van Looy zich recht zette op zijn pedalen om aan te vallen?

Van Looy is geen alzijdig renner geweest, wel een man met een oneindige liefde voor zijn beroep. Iemand die nooit iets aan het toeval overliet en in elke wedstrijd reed om te winnen.

Merckx en Gimondi zijn ook renners van dat slag, maar zij kunnen ook klimmen en tijdrijden.

Zij hebben alles om eerstdaags in de rij de allergrootsten, in de galerij der superkampioenen plaats te nemen.

Morgen, in de minder zware klassieker Parijs-Brussel kan het een konfron-

tatie worden tussen twee generaties.

Hier kan Van Looy weer eens de neus aan het venster steken en de Motta's, Mancelli's en Durante's en zijn landgenoten Huysmans, W. Planckaert en Godfried de loef afsteken!

TRUITJE TREKKEN

Er gaat haast geen wielervedstrijd voorbij of er worden onregelmatigheden signaleerd.

Reeds eerder op het seizoen werden Van Looy en Merckx gedeklasseerd.

Of dit gerechtvaardigd was, laten wij voorlopig in het midden. Doch wij stellen met genoeg vast, dat de aankomstrechtters het ernstig schijnen te menen om het trekken en duwen tijdens de eindspurt tegen te gaan.

Ook in de eindfase van Parijs-Roubaix gebeurde een onregelmatigheid: Jan Jansen hinderde op gevaarlijke wijze Staf Desmet in volle spurt.

Aldus beroofde de Nederlandse ex-wereldkampioen de moedige Staf van een prachtige tweede plaats.

Hij benadeelde Desmet niet alleen financieel, hij had tevens een ernstig ongeval kunnen veroorzaken.

Daarom vragen wij van de aankomstrechtters onverbidde strengheid tegenover alle overtreeders, welke ook hun naam of faam moge zijn...

Men zou de zaken bvb. als volgt kunnen stellen:

Gimondi in Parijs-Roubaix: een nieuwe superkampioen, opvolger voor de Coppi's en Van Looy's?

nen stellen:

Dit seizoen zouden alle afduwers en truitrekkers zonder pardon moeten worden gediskwalificeerd; volgend seizoen zouden de schuldigen ook nog met een schorsing worden bedacht!

De kwaal dient met wortel en tak te worden uitgeroeid.

Geen doping of extra-sportieve praktijken meer: op die wijze kan men de wielersport van de ondergang redden.

Voor het spektakel staat een hele reeks knappe jongeren borg!

Of zal men opnieuw zolang wachten tot er zich zeer ernstige ongevallen voordoen?

ANTI - VOETBALPROPAGANDA !

50.000 toeschouwers woonden een matte en ontgoochelende wedstrijd van Manchester United bij op het terrein van Partizan Belgrado.

De Engelse kampioenen slaagden er niet in, één enkele volwaardige spelactie op touw te zetten.

Want zelfs een haarfijn inzenden van de gekwetste Best werd door Dennis Law op erbarmelijke wijze verknoeid.

Alles bij elkaar een slaapverwekkend spektakel waarin slechts de twee Joegoslavische doelpunten en de prestatie van achterspeler Jusufi enige kleur vermochten te brengen.

In de Rotterdamse Feyenoordkuip waar 65.000 voetballiefhebbers waren samengestroomd, speelden ook de Rode Duivels een teleurstellende wedstrijd. Het experimenteel elftal dat door manager Van den Stock in het veld werd gebracht, voldeed niet.

De ploeg hing als los zand aan elkaar en het was Spronck, die het eerreddend doelpunt moest aantekenen.

De verjongde Nederlandse elf vormde een basis, waarop verder kan gebouwd worden.

Voor Constant Van den Stock en de gloednieuwe trainer Raymond Goethals wordt het echter een puzzle: hoe passen de stukken in elkaar en op welke wijze wordt het legstuk het best opgelost?

De beste acteur van de wedstrijd Real Madrid-Inter Milaan was scheidsrechter Wlachojanis!

Wat de Madrilenen daarvan ook mogen zeggen...

Toen doelman Betancort verzorgd werd binnen de lijnen, verliepen ettelijke minuten. De scheidsrechter hield daar geen rekening mee en trok de tijd niet af. Aldus werd volgens de Spanjaarden 5 à 6 minuten te weinig gespeeld.

De Madrilenen achtten zich benadeeld door deze scheidsrechterlijke beslissing. Bij het verlaten van het terrein werd de scheidsrechter door Gento en Pachin in het Spaanse publiek geduwd.

Hij inkasseerde enkele slagen van de opgewonden fans.

Eigenlijk hebben de Real-spelers zich weinig te beklagen over de scheidsrechtters, vooral na de onvergetelijke « prestatie » van monsieur Barberan.

Of was het misschien omdat deze Oostenrijkse spelleider telkens de Spaanse protesten op zijn beslissingen afwimpelde, dat hij het in de Spaanse ogen verkorven had?

Wanneer zullen Spanjaarden en Italianen het eens afleren op iedere scheidsrechterlijke beslissing te reageren met veel kabaal en misbaar?

De heer Wlachojanis hield daar blijkbaar niet van en liet dit ook duidelijk merken. Hij was een uitstekend scheidsrechter die zich door het hysterisch gebul van het lokale publiek niet liet imponeren.

De spelers kregen geen gelegenheid om uit de band te lopen en de voordeelregel werd op schitterende wijze toegepast.

Eigenlijk zijn de Spaanse spelers het slachtoffer geworden van het wapen, dat zij zo vaak hanteren om tijd te winnen, het ergerlijke komediespelen.

Deze keer was het ernst met de kwetsuur van Betancort, doch de scheidsrechter besliste er anders over...

Wat de wedstrijd zelf betreft, Real speelde een goede eerste helft en nam verdiend voorsprong.

Toen Betancort dan in de tweede wedstrijd helft werd gekwetst, gingen zijn ploegmates voorzichtiger akteren.

Wat volkomen begrijpelijk is. Minder te begrijpen was de speelwijze van Inter dat op slag ook verdedigend ging akteren.

Met spelers als Jair, Mazzola, Suarez oordeelde Hellenio Herrera het nodig een 1-0 achterstand te verdedigen. Wij aarzelen niet deze trainer een voetbalmoordenaar te noemen, primo van de regels van het spel zelf, secundo van zijn talentrijke spelers.

Als het publiek nog enkele malen op dergelijke wijze in het ootje wordt genomen, zal het van de stadions wegblijven. En volkomen terecht!

De vertoning van de Italianen was werkelijk beschamend.

Met Inter Milaan in de finale zou een demonstratie van anti-voetbal gewaarsborgd geweest zijn.

Het wordt nu Real Madrid-Partizan Belgrado naar we vrezzen, ook al geen hoogtepunt in het voetbalgebeuren.

Wat wij de 13e april te zien kregen was negatieve propaganda voor de voetbalsport.

Dit wensen wij niet meer te zien, heren voetballers en « grote » trainer Herrera!

C. Temmerman.

Volgende week: drie bekerfinales!

BOOMKWEKERIJEN
H. LAMBRECHTS P.v.b.a. - Dries 16, Beerzel (Antw.)
 Telefoon : 015/41198 - Bestuurder Jos Feyaerts

TUINAANLEG

ONDERHOUD

Laan- en bosbomen, kanada's, sierdennen, rozen,
 sierstruiken, maasrotsen, alles voor de tuin.

KONSTRUKTIEWERKHUIZEN STOKOTA

Stookolietanks in alle afmetingen.

VERZORGDE AFWERKING.
 GUNSTIGE PRIJZEN.

Tel. : Antwerpen 03/ 37 95 89.
 Gent 09/ 26 49 41.
 Dendermonde 052/ 470 60.

VOOR HET SEIZOEN GEVRAAGD :

**goede kokin, plus jonge
 hulp in keuken.**

Te bevr. : WERE DI, Middelkerke.

GELD VANAF 3,25%

Loontrekkenden tot 100.000 F; zelf-
 standigen, landbouwers tot 500.000 F.
 Auto, grond, eigendom, tot 100 %.
 Krediet, geen voorschot nodig.

20.000 = 60 x 376
 50.000 = 60 x 940
 100.000 = 60 x 1880
 100.000 = 120 x 990

Telef. : 03/35.98.85, tot 21 uur of schr
 F.B. Bisschoppenhoflaan 69 te Deurne
 Antwerpen. — Ik kom thuis

DORTMUNDER

Thierbrauhof I
 te Leuven.

Alle zater- en zondagen
 Opper Beieren orkest.
 Stemming - plezier.
 Alle dagen, 's middags en
 's avonds beste keuken,
 niet duur.
 Vanaf 's morgens
 tot 's nachts
 koud buffet en koffie.
 Bijzonder ingericht voor
 groepsreizen scholen enz...
 Parking voor honderden
 autobussen en auto's.
 Alles prima verzorgd
 en goedkoop.

DORTMUNDER

Thierbrauhof II
 Groenplaats 33 te Antwerpen

prima koud buffet.
 Open dag en nacht.
 Zalen voor vergaderingen,
 enz.

DORT-BIERKELDER

Oude Markt 22 Leuven.

Schoonste bierkelder
 van het land.

Niet vergeten dat men in
 de drie lokalen de echte
 Dortmunder Thierbrau
 drinkt met de 2 Hertjes.

DORT THIERBRAU HOF III
 langs autosnelweg Antwer-
 pen-Aken Tessenderlo

DORT THIERBRAU HOF IV
 Autosnelweg Aalst.

Café rest (1000 pl.)
 Ruime parkeergelegenheid

ALLES VOOR UW TUIN

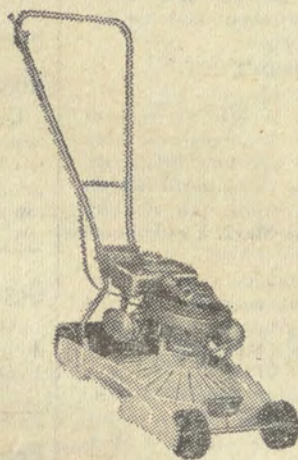

Gazonmaaiers

Zwembaden

Motorzagen

Sproeiers

Firma DE COCK

Antwerpsesteenweg 96-98, Kontich. Tel. 53.12.11

SCHUIMRUBBERMATRASSEN
 met
 Gebreveeteerde
 bedekkingslagen
 RESSORTMATRASSEN
 (Brevet : 529738)
 met
 Gebreveeteerde karkassen

MET
 SPECIAAL
 BREVET
 NR. 512762

fabrieken
"STAR"

(Brevet 512767)
 TE ZELE (O. VL.)
 GEWATTEERDE BEDSPREIEN
 WOLLEN DEKENS

Tel. (052) 44641 en 44642
 Indien I geen verkoper
 in uw ontrek kent, stuur
 ons een kaartje en we
 de dichtst bijgelegen ver-
 zender I het adres van
 koper Star Zele.

HERMES SCHOOL

54 Zuidlaan

211 M Lemonnierlaan
 Tel. 11 00.33.
 Brussel.

★

VOLLEDIGE
 SEKRETARIAAT-
 KURSUS IN 2 JAAR.

★

Steno- en
 daktylografie
 in vier talen.
 Boekhouden.
 Sociale wetgeving.
 Moderne talen
 Handels
 correspondentie.

★

Dag en avondlessen.
 De school waar Vlamingen
 zich thuis voelen.

★

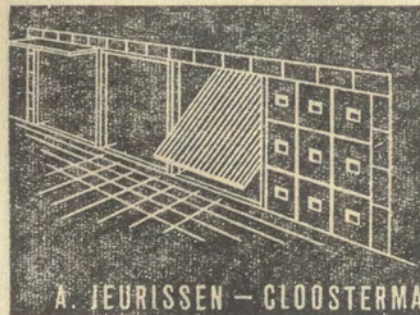
Beter en voordeliger.

VERZEKERINGEN

— LEVEN
 — AUTO
 — HUIS
 — INBOEDEL

VAN DER PAAL - VOORBRAECK EN C^o

Jan Van Rijswijcklaan 62 — ANTWERPEN.
 TELEFOON : 03/37.54.38

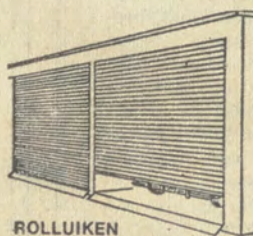

WENTELPOORTEN

In hout, staal, aluminium
 of plastic.
 Standaarduitvoering of
 naar gewensd model.
 Systemen aangepast aan de
 aard van het bouwwerk.
 Hand- of elektrische bediening.

ZONHOVEN • TEL 132 31

A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN PVBA

ROLLUIKEN

ROLLUIKEN
 in hout, staal, alumi-
 nium of plastic
 Hand- of elektrische
 bediening.
 Alle systemen,
 VENETIAANSE
 ZONNEBLINDEN
 Bediening met
 koorden of met
 stang en windwerk

VENETIAANSE BLINDEN
SOMBRILLA-FLEX

TEL 132 31

A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN PVBA ZONHOVEN

VOOR ALLE ONROERENDE
 VERHANDELINGEN IN
 BINNEN- EN BUITENLAND :

RUDI VAN DER PAAL

Jan Van Rijswijcklaan 62,
 ANTWERPEN.
 Telefoon : 03/38.91.24.

Vertegenwoordiger voor Antwerpen (Stad en provincie):

L. VANDEVELDE.

Sint Damiaanstraat 17, Wommelgem - Tel : (03)53 67 27

bewegingswijzer

Vlaams nationaal

OOST-VLAANDEREN

Gent

Op zaterdag 16 april richtte de VUJO-Gent een ledenvergadering in. De figuur van dr Borms werd herdacht. Naderhand werden een aantal praktische zaken besproken, waaronder voornamelijk het inrichten van de VUJO-thé-dansant op 7 mei e.k. Leden en sympathisanten: houdt deze datum vrij.

Jonge lui: sluit verder aan. Wij vragen ook contacten uit Eeklo, Deinze, Nevele, Beveren-Waas! Voor inlichtingen: J. Vandorpe, Kasteellaan 21, Gent.

PROVINCIAAL ZANGFEEST

Op zondag 24 april 1966 te 14 uur 30 stipt, vindt voor de 15de maal het provinciaal zangfeest plaats in de zaal « Oud België », Veldstraat te Gent. Het is een inrichting A.N.Z.-V.T.B. en Vlaams Kontaktcentrum. Treden op: de zangeres C. Moerdijk, het Volkskünstlerorkest o.l.v. Jana Verrept, het meisjeskoor Gheve Di, de dansgroep Siniko, en de voordrachtskunstenaar Koen Van Meenen! Als dirigenten kunt U toejuichen Jef Tinel, Jos. Mertens en Juliaan Wilmots. Als feestredenaar viel de keuze dit jaar op advocaat J. De Schaeppmeester, provinciaal voorzitter V.V.B.-West-Vlaanderen.

Inkomprijs: 25 fr. Warm aanbevolen!

Denderleeuw

GESLAAGD PAL

Het lentebal van de Volksunie kende een ruim succes.

Er was een flinke opkomst en het puik orkest onder leiding Eddy De Deckker zorgde voor de nodige stemming.

Langs deze weg dankt het bestuur alle onbaatzuchtige medewerkers, die het hunne bijdroegen tot het welslagen van dit prachtige nachtbal.

RODE KRUIS

De afdeling Denderleeuw van het Rode Kruis nam een hernieuwde start. Hiertoe werden ook alle politieke partijen uitgenodigd. Als afgevaardigde voor de Volksunie werd onze voorzitter Robert Van Der Weeën aangeduid.

BETOGING TE VEURNE

Nu zondag 24 april vindt te Veurne een betoging plaats te 14 uur voor de rekonversie van de Westhoek. Volgende praktische schikkingen werden reeds genomen:

Opstelling van de betoging: Zannekinlaan Brugsesteenweg; begin te 14 uur 30. Gevolgde weg: Zannekinlaan, Brugsesteenweg, Stationstraat, Ooststraat, Markt, Noordstraat, Pannestraat,

WEST-VLAANDEREN

Blankenberge

Ook V.U.-afd. Blankenberge neemt massaal deel aan de sociaal-economische betoging te Veurne op zondag 24 april. Automobilisten gelieven zich te melden bij afd. sekretaris J. van Parijs, Ieperstr. 7, Blankenberge.

Brugge

NAAR DE SOCIAAL-EKONOMISCHE BETOGING TE VEURNE

Op het Zand, richting station, Brugge, wordt vanaf 12 uur 30 de autokaravaan gevormd; deze karavaan vertrekt te 12 uur 45 stipt over St. Michiels en Loppem naar Torhout. Automobilisten uit het Torhoutse kunnen aansluiten op het Burgplein, Torhout, te 13 uur 15.

Inschrijving voor de busreis: Breydelhof, Brugge; prijs per plaats: 50 fr.

Het arr. bestuur doet een dringende oproep tot alle auto-bezitters om de karavaan naar de betoging te vervoeren.

NA ONS AVONDFEEST VAN 2 APRIL LL.

Wanneer ons avondfeest weermot een succes is uitgegroeid dan mag hier wel speciaal hulde gebracht aan de organisatoren de hh. Maurits Goethals (en de afd. St. Andries) en Marc Vandemoortel.

Ook de schenkers van de meer dan 200 prijzen voor de tombola betrekken we graag in deze hulde. **OPRICHTING: DIENST « DOKUMENTATIE »**

Het arr. bestuur besliste tot de oprichting van een dienst documentatie o.l.v. dhr Hendrik Monteyne, Aug. Bontestraat 23, St. Michiels; tel: 45739. Deze dienst legde reeds een aantal ontwerpen van parlementaire vragen voor, begint een onderzoek over de zgn. naschoolse franse lessen in het derde en vierde leerjaar en zoekt contact met de oostvlaamse V.U. arr. besturen voor de propagandering van het Kanaal Antwerpen-Zeebrugge (nopens dit laatste punt werd reeds een volledig bundel aangelegd).

TENTOONSTELLINGEN TE BRUGGE

In het Vlaams tehuis « Breydelhof » loopt thans een tentoonstel-

Zwarte Nonnenstraat, Vleeshouwersstraat, Zuidstraat, Lindendreef, K. Coggelaan, Houtmarkt alwaar het slot plaats vindt met een meeting in de zaal « Retorika ». Er is stationeergelegheid op het Stationplein.

Het sekretariaat van de betoging is gevestigd: Predikherenrei 20, te Brugge; telefoon: 050-37599; op 24 april: zaal « Retorika », Houtmarkt te Veurne.

MEDEDELING

De Studiedienst vestigt de aandacht van alle kaderleden op enkele uitgaven, die zeker de moeite waard zijn in het bezit te komen van al wie politieke geïnteresseerd is.

1) Het Dokumentatieblad, voorheen door de VVB uitgegeven, en dat maandelijks een overzicht bracht van de gebeurtenissen in het binnenland, mede aan de hand van uitgebreide persuittreksels en documenten, wordt thans na een onderbreking opnieuw hernomen. Dit gebeurt door de zorgen van de Kultuurraad voor Vlaanderen, die binnen enkele weken het eerste nummer van « Feiten en meningen » zal uitgeven. Dit naslagwerk zal beginnen met de periode van 1.1.1965 af, en geleidelijk de achterstand inlopen. Niet alleen omdat 1965 op politiek vlak zo belangrijk was, maar ook om over een degelijke documentatie te beschikken, durven we een abonnement aanbevelen. Daartoe is de storting vereist van 200 fr. op giro nr. 1419.29 van de KRV, Frankrijklei 107, te Antwerpen.

2) Res Publica, het tijdschrift van het Belgisch Instituut voor Wetenschap en Politiek, heeft een speciaal nummer (1966-1) gewijd aan de verkiezingskampanje van mei 1965. In dit (tweetalig) nummer wordt op wetenschappelijke wijze een ontleding gegeven van de propaganda, de verkiezingsprogramma's, de rol der kandidaten, en de resultaten voor de verschillende partijen. Ook de Volksunie krijgt haar rechtmatig aandeel.

Aanbevelen vooral voor propagandaleiders! Dit nummer kan bekomen worden door storting van 125 fr. op giro nr. 533.74 van het Instituut, Elyzeese Veldenstraat 43, Brussel 5.

De prijs kan hoog lijken, maar het nummer telt niet minder dan 185 bladzijden groot formaat.

E. Slosse.

ling van schilderijen van de hand van dhr Nefors; anderzijds stelt dhr Maurits Demeyer van 23 april tot 7 mei tentoon in de galerij « Salvator » tegenover de Salvatorkerk. De opening van deze laatste tentoonstelling vindt plaats op zaterdag 23 april te 16 uur met een voorstelling door Mr. Guido Van In.

Jabbeke

De jongste V.U.-afd. in het arr. Brugge kreeg dezer dagen ook haar eigen berichtenblad « de Trom », bedrukt in alle huizen van de afdeling.

Ledegem - Dadizele

V.U. BETOGING TE VEURNE

De V.U. leden en simpatisanten van Ledegem, Dadizele en omliggende, die wensen deel te nemen aan de V.U. betoging op 24-4-1966 te Veurne, gelieven zich in verbinding te stellen met Vandenberghe Hendrik, Fabriekslaan 20 te Ledegem, of bij de bestuursleden.

Menen

NAAR ANTWERPEN

De Vlaamse Vriendenkring reist per autobus naar het 29ste zangfeest te Antwerpen op zondag 22 mei. Prijs 80 fr. Inschrijven, Vlaamse Vriendenkring, Markt 49, voor 10 mei. Plaats en uur van vertrek volgen later.

Nieuwpoort

Iedere eerste en derde dinsdag der maand in het lokaal De Beiaard, Recolletenstraat 47, Nieuwpoort, dienstbetoon van 19 uur 30 tot 21 uur.

Oostduinkerke

Alle donderdagen der week dienstbetoon van 18 uur tot 20 uur, Yvonnelaan 5, Oostduinkerke.

Roeselare - Tielt

BETOGING TE VEURNE

Er wordt een bus ingelegd naar Veurne met vertrek te 12 uur 30 op de Markt te Tielt, over Meulebeke (12 uur 40) Goethalsplaats, Oost-Rozebeke Markt (12 uur 50), Ingelmunster, gemeentehuis (12 uur 55), Kachtm, oud-gemeentehuis (13 uur), Rumbek, Markt (13 uur 05), Roeselare (13 uur 15).

De verzamelplaats te Roeselare is gelegen aan de kop van het kanaal (Lagaplein); vanwaar de karavaan gevormd door de private wagens en de bus; te 13 uur 30 zeer stipt vertrekt naar Veurne.

De afdeling Ardoorie bracht reeds 30 deelnemers samen: wie doet

DATA VRIJHOUDEN

Zondag 24 april:

Betoging voor de Westhoek te Veurne.

1 mei: Feest van de Arbeid in Limburg.

haar na? De afdeling Pittem vervoegt Tielt te 12 uur 30 op de Markt te Tielt. De deelnemers uit Wingene, Zvevezele, Koolskamp en Ardoorie rijden rechtstreeks naar Roeselare.

ZANGFEEST ANTWERPEN

Op zondag 22-5-1966 gaan wij allen naar het zangfeest te Antwerpen.

Wij leggen een bus in die vertrekt te 7 uur 30 zeer stipt, op de Grote Markt, te Roeselare.

Vlug telefonisch inschrijven bij bovenvermelde personen. Voor Beveren inschrijven bij Roeland Vermander, Brabantstraat 1, tel. 051-248.06.

Torhout

De gemeenten uit het kanton Torhout, grotendeels nog behorend tot de Westhoek (die door de V.U. in de aktualiteit werd gebracht!), werden speciaal in de propaganda voor de betoging van 24 april te Veurne betrokken. Naast een rondschrijven aan de jonge kiezers, werden pamfletten gebust in gans het betrokken gebied.

Men sluit te Torhout aan bij de autokaravaan op het Burgplein te 13 uur 15.

ZOEKERTJES

Reizigers gevraagd voor de verkoop van foto's, in gans het Vlaamse land sektoren vrij. Telefoon 03-333485.

Twee jongens (18 en 20 jaar) zoeken twee lieve, deftige, Vlaamse meisjes uit het Brusselse of omstreken om samen zaterdag- of zondagavond door te brengen. Schrijven naar dit blad onder nummer D 43.

Jonge man, diploma wetenschappelijke humaniora zoekt passende betrekking (bediende of handelsreiziger); provincies Antwerpen, Brabant of Limburg. Schrijven kantoor blad D 41.

Zoek koper voor bromfiets Zündapp. Perfekte staat 3.000 fr. Schrijven naar Gust Geens, Trekkerstr. 18, Sint-Stevens-Woluwe. Bromfiets ook te bezichtigen op dit adres.

Zelfstandige verkopers - sters gevraagd voor verkoop aan alle autobezitters en garagen, van nieuw Duits autopoliermiddel, als hoofd- of bijverdiensite. Schrijven: Europlast Eugene Dierckxlaan 21, Schilde.

Aanvaard alle breiwerk - bezit duomachien - verkoop wol - mag ook wol meebrengen - verzorgd werk - schrijven bureel blad D 39.

FEESTVOORSTELLING

« De opgaande zon » door Herman Heijermans

DOOR HET GEZELSHAP VAN DE KONINKLIJKE NEDERLANDSE SCHOUWBURG,

op dinsdag 24 mei 1966, te 20 uur,

in de K.N.S., Komedielaan, Antwerpen.

ten voordele van het « Solidariteitsfonds van de Volksunie », arrondissement Antwerpen.

Kaarten voor deze voorstelling kunnen van heden af besteld worden door overschrijving op de postrekening nr 86.89.97 van Mevr. WED. RAETS-VAN DEN DRIESSCHE, St. Mattheusstraat 45, Borgerhout, of door rechtstreekse bestelling, bij het arrondissementeel sekretariaat, of de sekretariaten der afdelingen. De nummering der plaatsen zal geschieden in de volgorde der binnengekomen inschrijvingen.

PRIJZEN DER PLAATSEN:

Stalles	200 fr.
Fauteuil - Middenloge - Middenbalcon	150 fr.
Parket	120 fr.
Parterre + parterreloge	100 fr.
1e Zijbalcon + zijloge	75 fr.
2e Middenbalcon - 2e Middenloge	50 fr.
3e Middenloge - 3e Middenbalcon	25 fr.

HERMAN HEIJERMANS (1864-1924) is een Nederlands toneel- en romanschrijver. Ging in de journalistiek, leidde later een eigen toneelvereniging. Hij debuteerde met naturalistische romans, maar maakte naam met zijn toneelwerk, dat door de kracht van uitbeelding en de visie hem de ereplaats geeft onder de Nederlandse toneelschrijvers van deze eeuw. De meeste van zijn werken hekelen sociale misstanden. Zeer populair werden ook zijn humoristische schetsen gepubliceerd onder de pseudoniem Samuel Falkland.

Het toneelstuk « De Opgaande Zon » behoort tot deze werken, die sociale misstanden van het begin dezer eeuw hekelen. Het werk dateert van 1911.

In de hoofdrollen zal U Yvonne De Bruyne en Robert Marcel kunnen waarderen.

In Uw eigen belang raden wij aan, nog heden Uw plaatsen te bestellen.

Vlaams binnenhuis-architect te Brussel, om overtuiging gebrood-roofd, zoekt passende betrekking. Dringend schrijven redaktie blad onder nummer D-42.

Dame, 40 j. vraagt werk. Besch. over groot huis, dienstig voor bureau, telefoon, schrijfmach.

Wie biedt werk? Telefoon: 03-715181.

Wie verhuurt vr ac. jr. 66-67 één kamer voor 2 studentinnen, 20 jr, rond Groenplaats Antw. Tel. 03-77.13.97.

Orgeliste met orgel; steeds beschikbaar voor al uw feesten. Groot Vlaams repertorium. Schrijven: Lielkenshoek 23, Halle (Kempen).

DEZE WEEK OP UW SCHERM

ZONDAG

11.00: H. Mis — 14.30: Voor boer en tuinder — 15.00: Jeugd en muziek — 16.00: Wielrennen. Rechtstreekse reportage van de laatste kilometers en de aankomst te Vorst, van de wielervedstrijd Parijs-Brussel — 17.00: De Flintstones (herh. van de 130e afl.) — 17.25: Variétéornooi 1966 van de Belgische Krijgsmacht — 18.40: Klein, klein kleutertje — 19.00: Tim Driscoll en zijn ezeltje, avonturenfilm voor de jeugd — 19.55: Weerbericht — 20.00: TV-nieuws — 20.15: Sportweekend — 20.40: Het is moeilijk als je een heks bent, blijspel van John van Druten — 22.05: Festival. Korte films van Tsjechische kineasten — 22.50: TV-nieuws.

MAANDAG

14.05: Schooltelevisie — 19.00: Zandmannetje — 19.05: Teletaalles Engels. 30e les: The fishing competition — 19.20: Internationaal jeugd magazine — 19.30: De Flintstones 131e afl. — Detectives — 19.55: De Weerman — 20.00: TV-nieuws — 20.30: Een hoffelijkheidbezoek, toneelstuk door Martin Walser — 21.50: Hedendaagse beeldhouwkunst in Europa (1) — 22.40: TV-nieuws.

DINSDAG

14.05: Schooltelevisie — 19.00: Zandmannetje — 19.05: Filmmuseum van de schaterlach. Klaar voor de watershow, filmklucht met Eddie Clayton — 19.20: Tienerklanken — 19.55: Hier spreekt men Nederlands — 19.59: Weerbericht — 20.00: TV-nieuws — 20.25: De Dick van Dyke-show. 9e afl. — Kooptjes met percentjes — 20.50: Panorama — 22.00: Gastprogramma. De socialistische gedachte en actie — 22.30: TV-nieuws.

WOENSDAG

17.00: Televisum. Jeugdtelevisie met Bob Davids — 19.00: Zandmannetje — 19.05: De wereld is klein. Roemenië (III) — 19.30: Penelope — 19.55: De Weerman — 20.00: TV-nieuws — 20.25: 't Is maar een woord — 21.00: Filmtribune. Walkover, psychologische film van Jerzy Skolimowski — 22.15: TV-nieuws.

DONDERDAG

14.05: Schooltelevisie — 19.00: Zandmannetje — 19.05: De jonge ruiter. 1e episode: Bonny de pony — 19.20: Te voet door Vlaanderen. Vandaag: Balen-Neet, Mol, Arendonk, Turnhout en Vosselaar — 19.55: Hier spreekt men Nederlands — 19.59: Weerbericht — 20.00: TV-nieuws — 20.25: Twee Falklandjes van Herman Heijermans — 21.05: Première-magazine — 22.00: Gastprogramma. Het vrije woord: Lekenmoraal en filosofie — 22.30: TV-nieuws.

VRIJDAG

16.30: Wielrennen. Rechtstreekse reportage van de laatste kilometers en de aankomst te Marcinelle van « De Waalse Pijl » — 19.00: Zandmannetje — 19.05: Teletaalles Engels. Herhaling van de 30e les: The fishing competition — 19.20: Tienerklanken — 19.45: Zoeklicht — 19.55: De Weerman — 20.00: TV-nieuws — 20.25: Het Circus van Peking — 21.25: Ten huize van E.P. dr. Désiré Stracke S.J., essayist en literair historicus — 22.15: De gouden Roos van Montreux 1966. Rechtstreekse reportage van de bekendmaking van de prijswinnaars en de uitreiking van de prijzen te Montreux — 22.45: TV-nieuws.

ZATERDAG

17.00: Schooltelevisie — 18.55: Zandmannetje — 19.00: Luceat, katholiek-godsdienstige uitzending — 19.30: Vogels — 19.55: Hier spreekt men Nederlands — 19.59: Weerbericht — 20.00: TV-nieuws — 23.30: Interland — 22.00: Echo — 22.30: De man van U.N.C.L.E. 8e afl. — De honden — 23.20: TV-nieuws.

I MEI FEEST VAN DE ARBEID IN LIMBURG

I. Verspreiding

brosjüre

«Zwartberg»

De propagandisten verzamelen in Hotel Warson, Bampslaan (tegenover het station) te Hasselt, tussen 8 en 9 uur 's morgens.

Aanvang van de bedeling : 9 uur.
De Limburgse propagandisten zullen als begeleiders optreden.

Wij rekenen op een massale deelname van uit alle arrondissementen.

Kontakten - Organisatie :

Toon van Overstraeten
tel. (053)25.319 - thuis,
(02)23 11.98 - redactie.

Jaak Cuppens,
Hoogstraat 3, Beringen
tel. (011)32.503.

Ter plaatse zullen alle nodige richtlijnen gegeven worden.

II. Autosterrit door Limburg

(Kempen - Haspengouw - Mijnstreek; afstand circa 70 km)

MEDEDELINGEN VOOR DE DEELNEMERS

1. Vertrek tussen 13 en 14 uur.
2. Deelnemingsprijs 100 fr. Opgavemap, leeuwevlagje, affiches, toeristische foldertjes over Limburg worden ter plaatse bij de inschrijving overhandigd.
3. De deelnemers wordt gevraagd, zo mogelijk een leeuwevlag op de auto te bevestigen.
4. De deelnameprijs van 100 fr geldt voor de voerder eveneens als gratis toegangsbewijs voor de prijsuitreiking. De andere inzittenden volwassenen zullen 's avonds 20 fr als deelname in de onkosten betalen.

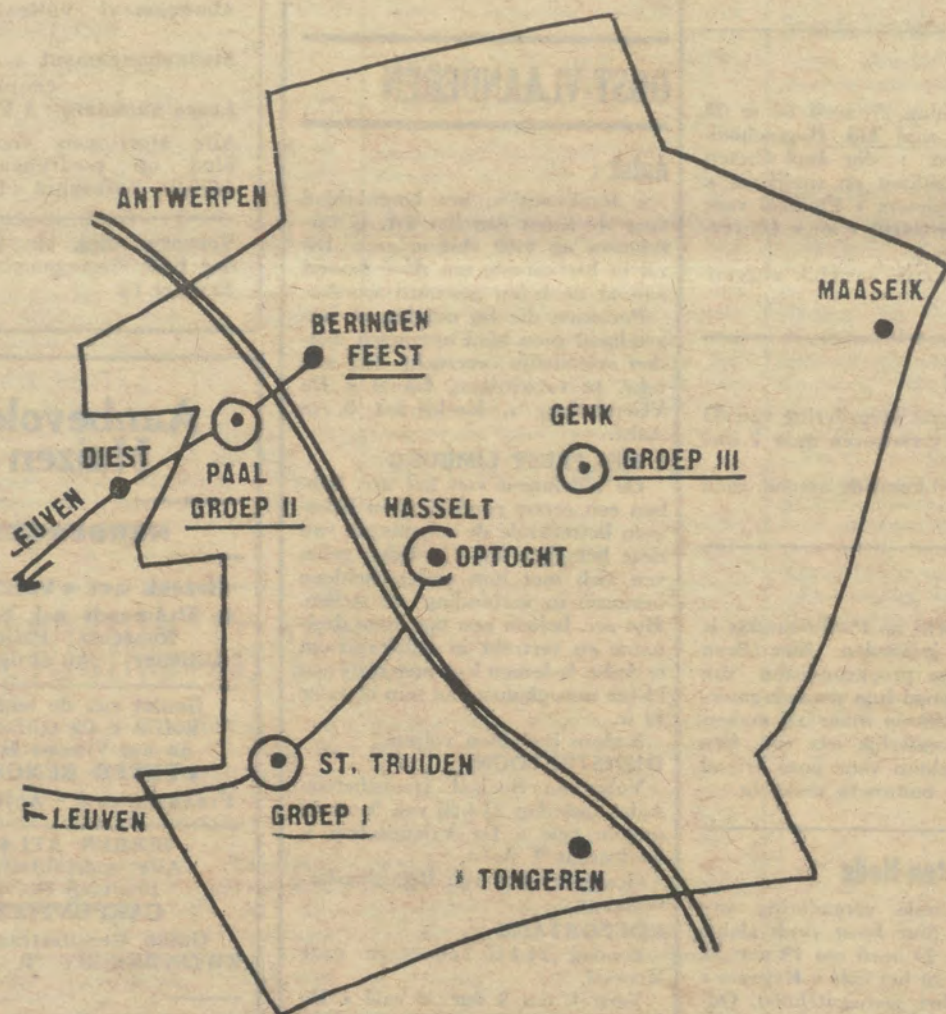
VERDELING DER GROEPEN (zie kaartje)

1. Groep I (bij voorkeur deelnemers uit Oost- en West-Vlaanderen en Brabant).
Vertrek : Brustem - St.-Truiden aan de kerk (nadere gegevens volgende week).
2. Groep II (bij voorkeur deelnemers uit Antwerpen).
Vertrek : Heldenlaan (aan de kerk) te Paal.
Inschrijvingslokaal :
Café Eduard Janssen, Heldenlaan 5, Paal.
3. Groep III (bij voorkeur deelnemers uit Limburg).
Vertrek : Hoevezavellaan, Waterschei - Genk.
Inschrijvingslokaal :
Café Oberbayern, Math. Lemmens,
Hoevezavellaan, Waterschei-Genk.

Het vertrek wordt overal geregeld door een ordedienst met behulp van een mikrowagen. De uit te voeren opdrachten in de sterrit zijn zeer gemakkelijk. Alles wordt zo eenvoudig mogelijk gehouden, zodat de meest volslagen leek in zoektochten eveneens de kans heeft de mooiste prijzen weg te kapen. Er zijn waardevolle prijzen voorzien.

SPECIAAL PROGRAMMA VOOR DE AUTOBUSSEN

Deze autobussen worden ten laatste rond 15 uur verwacht aan Hotel Warson, Bampslaan (tegenover het Station) te Hasselt. De inzittenden kunnen deelnemen aan een geleid bezoek aan Hasselt, aan een industrie of aan een ontspanningsgelegenheid. De inzittenden van de autobussen dienen voor 17 uur weer te verzamelen op het Kolonel Dusartplein te Hasselt (waar de optocht zal vertrekken).

III. 1 Mei-optocht te Hasselt

Tussen 16 en 17 uur : samenkomst te Hasselt. (einde sterrit)

17 uur : Optocht door de stad met vlaggen, spandoeken, trommelkorpsen en harmonies.

Slotmeeting in openlucht : spreker Maurits Coppieters, groet van een mijnwerker, kransneerlegging voor Zwartberg.

Massale deelname uit alle arrondissementen wordt verwacht.

De teksten van de spandoeken behandelen het thema van de arbeid.

IV. 1 Mei-avond te Beringen

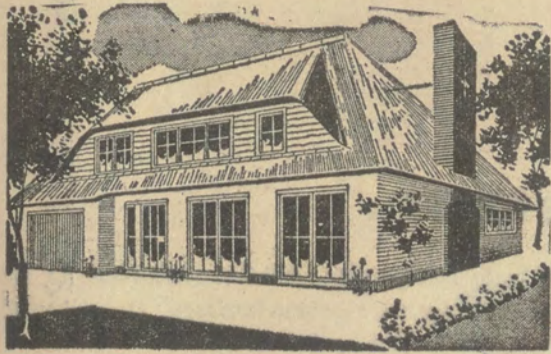
Na de meeting ontbinding en vrije tocht naar Beringen.

Vanaf 19 uur : samenkomst te Beringen (20 km van Hasselt), Markt, zaal « Iris ».

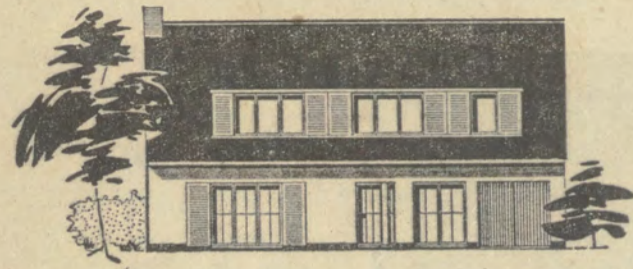
Prijzenuitreiking sterrit. — Limburgse vlaaiertafel — Dansavond — Verbroedering van de 4 Vlaamse provincies met Limburg.

DE MOOISTE VILLA'S IN GENT — GENK — ANTWERPEN ...

werden aebouwd door

ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN N.V.

Maar ons aanbod in burgershuizen,
halve villa's en appartementen
overtreft alle verwachtingen.

te GENT

- « PATRICIA RESIDENTIE » - Destelbergen
12 ruime lichte appartementen —
3 slaapkamers
AAN SLECHTS 599.000 F.
- Zeer mooie villapercelen te Mariakerke-
Drongen.

te GENK

- RESIDENTIE « MIDDENSTAD »
6 ruime appartementen met 3 slaapkamers AAN SLECHTS 900.000 F.
- VERKAVELING « SCHEMMERSBERG »
72 percelen in prachtig heuvelachtig heidellandschap VANAF 95.700 F.

te ANTWERPEN

- « PRESIDENT KENNEDY RESIDENTIE »
9 zeer luxueuse appartementen — 1 slaapkamer AAN SLECHTS 602.000 F.
- VERKAVELINGEN « PAASBLOEMHOF » en « PRONKENBORG »
te Kontich, met tientallen percelen voor meesterwoning, burgershuis
1/2 villa of villa VANAF 105.000 F.

VRAAG
ONMIDDELIJK
INLICHTINGEN :

ANTWERPEN
MEIR, 18
TEL. : 03/32.92.18

GENT
ONDERBERGEN, 43
TEL. : 09/25.19.23

GENK
MOLENSTRAAT, 39
TEL. : 011/54442

LET WEL

ALLE ADVERTENTIES VOOR
DIT BLAD
dienen toegestuurd aan onze
PUBLICITEITSDIENST :

S. De Lie. « Papenhoek », Berendrecht. Tel. (03) 73.66.59
Ook de
zoekertjes kunnen naar dit adres gezonden worden.

BECO
brandstoffen

TEL. : (03) 32.04.77
32.02.10

WIE helpt mee ?

Gans Vlaanderen in het
teken van de LEEUW
Op 11 juli 1966, gans
Vlaanderen van de Noordzee
tot de Maas.

EEN LEEUW

Aktie : 300.000 LEEUWEN
Vraag dadelijk per briefkaart
of telefonisch inlichtingen
bij L. Verhoeven, Liefkens-
hoek 23, Halle (Kempen).
Tel. : (03) 79.01.24.

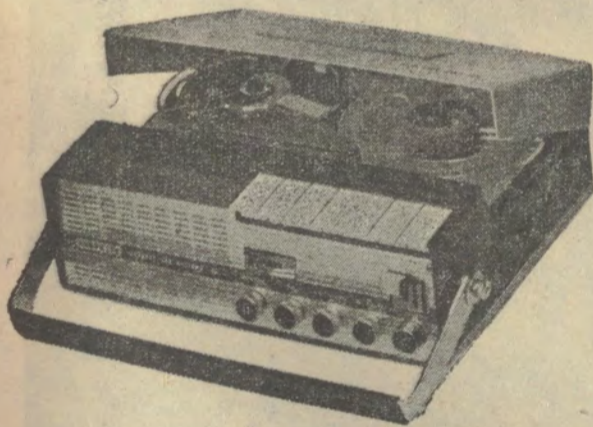
Zopas kwam van de pers, de brosjuur

Van Verzetsstrijder tot heel-Nederlander en Flamingant

met herinneringen uit het verzet;
vol reisdokumentatie uit vier continenten
en met een schrijnende aanklacht tegen onrecht
en Vlamingendiskriminatie.

Dr. P.C. Paardekooper schreef een passend voorwoord.

Te bestellen door storting van 40 fr of 3 gulden op postchekrekening 8784.58
van de auteur : Jos De Freine, Diestersteenweg 36A, Sint Truiden, Limburg.
25 PERCENT KORTING PER BESTELLING VAN TIEN EKSEMPLAREN.

GEDURENDE 14 DAGEN : KOOPJES-
KERMIS AAN FANTASTISCHE LAGE
PRIJZEN OP RADIO'S, TELEVISIE'S,
BANDOPNEMERS, ENZ., ENZ.

bij uw specialist

Elektro Akoustiek

« DE GELUIDSBRON »

Lange Leemstraat 32 - ANTWERPEN

Telefoon : 33.04.95.

BIJVOORBEELD :
OP MAGNEETBANDEN 35 TOT 40 %.

DIEPVRIESBEWAARDERS

Frigibel

330 : 13.950 fr.

400 : 14.950 fr.

550 : 17.100 fr.

met snelvriesschakelaar
tot -32°C

GROOTHANDEL

ELECTRA - BREE

Tel. 651 88

Boneputstraat 28, BREE

Grote keus :
GLAZEN en MONTUREN,
Gratis voor verzenderen.
Herstellingen in eigen werkhuis.
Walter ROLAND
— Gediplomeerd Optiker —
Kerkstraat, 58 — Antwerpen
(Tel a.u.b. op het huisnummer !)
Telefoon : 35.86.62
40% korting op verloon deze.

EPEDA
IRELLI
Dunlopillo
STAR

... ik koop bij

MATTHIEU'S BEDDENBEDRIJF

TURNHOUTSEBAAN 102, BORGERHOUT - TEL. 35.17.83
BIJHUIZEN : Diepestraat 84-86, Antw. Tel. 31.01.18
Begijnenstraat 39-41, Antw. Tel. 33.47.24 - Gallijortel 60, Deurne, Tel. 36.25.22

WIM MAES

DIANALAAN, 10, BERCHEM - Antwerpen. - Tel. : (03) 39.69.34.

- Stelt zijn kandidatuur bij alle Vlamingen in de
deren, voor alle verzekeringsvormen : Brand -
provinciën Antwerpen, Brabant en Oost-Vlaan-
Leven - Persoonlijke - Familiale - Auto - Wet -
Burg. Aansprakelijkheid
- Komt op het eerste verzoek voor :
Overname van bestaande verzekeringspolissen.
Nieuwe zaken bij huwelijk, oprichten zaak, enz.

KREDIET EN FINANCIERINGSVENNOOTSCHAP

— FINANCIERINGEN

— LENINGEN

— HYPOTEEKEN 1e en 2e rang.

Jan Van Rijswijcklaan 62 — ANTWERPEN — Telefoon : 03/37.54.38.

BEELDEN VAN DE BORMS-HERDENKING

BIJ DE FOTO'S

Hiernaast : de kerkgangers hebben zich voor de kerk verzameld en volgen de gebeurtenissen. De rijkswachters drijven hen nadien op het voetpad.

Onderaan links : ook de tramrijtuigen die Merksem binnenreden, werden door de rijkswacht opgehouden en gecontroleerd op mogelijke manifestanten. Een diktatuurstaat heeft er niets bij te leren.

Onderaan rechts : volksvertegenwoordiger Schiltz staat de franstalige pers te woord, zoals hij dat voor de nederlandse pers had gedaan. Hier wordt uitleg gestrekt over de verzoeningsdaad die door verzetman Verbist was gesteld. Deze had, zoals men weet, zijn decoraties gespeld op de krans die door de afvaardiging waartoe hij behoorde en waarvan ook juffrouw Aretz en de volksvertegenwoordigers Mattheysens, Goemans en Anciaux deel uit maakten, aan het hek van het Merksemse kerkhof werd geplaatst.

juan de anarchist

